

ВАСИЛЬ ЯЩУН

АНГЛО-УКРАЇНСЬКА АНТОЛОГІЯ
АМЕРИКАНСЬКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ
ПОЕЗІЇ

AN ENGLISH-UKRAINIAN ANTHOLOGY
OF AMERICAN RELIGIOUS
POETRY

WASYL JASZCZUN

AN ENGLISH-UKRAINIAN ANTHOLOGY OF AMERICAN RELIGIOUS POETRY

Selected, translated into Ukrainian and edited
by
WASYL JASZCZUN

PUBLISHER:

**"ST. SOPHIA" RELIGIOUS ASSOCIATION OF UKRAINIAN CATHOLICS, INC. USA.
7911 WHITEWOOD RD., PHILADELPHIA, PA 19117**

PHILADELPHIA

1994

PITTSBURGH

УКРАЇНСЬКИЙ
БРАТСЬКИЙ СОЮЗ
Бібліотека
"Народної Волі"

АНГЛО-УКРАЇНСЬКА АНТОЛОГІЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ ПОЕЗІЇ

Дібрав, упорядкував і переклав
ВАСИЛЬ ЯЩУН

ВИДАВНИЦТВО:
"СВ. СОФІЯ" РЕЛІГІЙНЕ ТОВАРИСТВО УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ, ЗСА

Всі права застережені за автором

© Copyright 1994 by Wasyl Jaszcun

Library of Congress Catalogue Card Number: 94-66235

Acknowledgements

I want to thank G.K. Hall and Company for permission to reprint and translate Part I of the poem "A Funeral Poem Upon the Death of My Wife Elizabeth Taylor..." from EDWARD TAYLOR'S MINOR POETRY, v. 3, edited by Thomas M. & Virginia L. Davis, copyright 1981 and copyright by G.K. Hall & Co. 1981; Twayne Publishers, Boston. I am grateful to Eugene R. Lehr, Bibliographer at the Copyright Office, Library of Congress, for providing me with the Circulars (15a, 15t, 22, 1b, and others) describing the copyright laws, and for his search work on the copyright status of some publications of poetry. I appreciate the assistance of the librarians at the Reference Section in the Hillman Library, especially Lawrence L. Tomikel's Jr. assiduous search work on the nationality of some poets, and the help given to me by Marcia A. Grodsky, head of the Special Collection Department in that Library and in the Darlington Memorial Library. I am indebted to Molly Hoh for her help with microfilms at the Hillman Library and to the librarians at the Carnegie Library. I also appreciate suggestions sporadically provided to me by Mr. and Mrs. Fred Laquinta.

W.J.

Preface

This is the first bilingual ANTHOLOGY of its kind. It includes selected poems of the American and just a few non-American poets* from the 17th through 20th century, many of them having a wide and honorable reputation. Their poems reflect their spiritual beliefs and presumably the same or similar beliefs of a broad range of the American and non-American people. The common base of these poems is faith in God, the Creator of the universe, and in His divine attributes. This is reflected in various aspects of the believers' thoughts and experiences.

The principal goal of translating them into Ukrainian has been: a. to render the stream of their main thoughts and their meaningful details; b. to preserve their historic and social background; c. to render their artistic images and stylistic figures by Ukrainian equivalents. The metrics of the original poems, where possible, have been used, but in many cases deviations have been made due to the differences in the quantitative syllabic structure of the English and Ukrainian words and because many, if not most, original poems are characteristic of their final masculine rhymes while in Ukrainian poetry the alternation of the final masculine and feminine rhymes prevails. Also, rhythm has been given more attention in the translated Ukrainian poems than in their original compositions. In Ukrainian, the names of the authors are transcribed phonetically (not phonemically or morphophonemically).

Listed in the INDEX are the names of the authors followed by the numbers of their poems.

This ANTHOLOGY is written for those who love and appreciate literary creative works.

W.J.

* British — Addison, J., Hopkins, G.M., Kipling, R., Pope, A; Ukrainian — Jaszcun, W., citizen of the U.S.A.

Передмова

Це перша того роду двомовна антологія. В ній дібрано вірші американських і лише кількох не-американських поетів* 17-20 століть. Багато з них широко відомі. Ці вірші відображають релігійний світогляд іх авторів і здогадно світогляд широких верств американського і не-американського суспільств. Їх спільною основою є віра в Бога, Творця всесвіту, і в Його божественні атрибути. Це проявляється в різних видах роздумів і дій віруючих.

Провідною метою перекладу було: а. передати головний потік змісту першотвору включно з його супровідними, пов'язаними з ним деталями, що в більшій чи меншій мірі цей зміст доповнюють; б. зберегти історично-суспільне тло першотвору; в. передати мистецькі зображення й стилістичні фігури першотвору відповідними українськими еквівалентами.

В перекладах, де можливо, вжито метрику першотвору, проте зроблено чимало відхилень у цьому відношенні через різницю у кванtitативній складотворчій будові англійських і українських слів та через те, що англійські вірші мають переважно чоловічі кінцеві рими, а українській поезії характернішим є чергування кінцевих чоловічих і жіночих рим, щоб не створювати монотонії. В перекладах також взято до уваги більше, ніж в оригіналах, ритмічність віршів. Імена і прізвища авторів транскрибовано фонетично (не фонематично і не морфофонематично).

В ПОКАЗНИКУ подано ім'я й прізвище автора, а замість назви вірша подано його число відповідно до нумерації віршів у книзі.

Ця АНТОЛОГІЯ призначена для читачів, які люблять і цінують літературну творчість.

В. Я.

*Англійці: Дж. Едисен, Дж. М. Гапкінз, Р. Киплінг, А. Поу; українець: В. Ящун, amer. громадянин.

Contents

Зміст

Anne Bradstreet

1. The Flesh and the Spirit	2
2. My Soul Rejoice thou in thy God	8
3. As Spring the Winter Does Succeed	10
4. On My Sons Return out of England July 17, 1661	12
5. By Night when Others Soundly Slept	14
6. In Thankful Acknowledgment for the Letters I Received from Husband out of England	14
7. From Another Sore Fitt	16

Edward Taylor

8. A Funeral Poem Upon the Death of My Wife Elizabeth, Part I	18
--	----

Joseph Addison

9. An Ode	20
10. An Ode	22
11. Paraphrase on Psalm XXIII	24
12. An Hymn	26

Alexander Pope

13. The Universal Prayer	30
--------------------------------	----

George Washington Doane

14. Evening Contemplation	32
---------------------------------	----

Christina G. Rossetti

15. Up-Hill	34
-------------------	----

William Cullen Bryant

16. A Forest Hymn	36
-------------------------	----

Christopher P. Cranch

17. Hymn of the Pilgrims	44
--------------------------------	----

Ен Брёдстрім

1. Тіло і дух	3
2. Душа моя, радій своєму Богу	9
3. Коли після зими наступає весна	11
4. Після повернення моого сина з Англії, 17 липня 1661 р.	13
5. Вночі, коли інші міцно спали	15
6. Вдячна за листи свого чоловіка з Англії	15
7. З іншого болісного випадку	17

Едвард Тейлер

8. З приводу смерті моєї дружини Елізавети, частина I	19
--	----

Джозеф Едисен

9. Ода	21
10. Ода	23
11. Парафраза псалма XXIII	25
12. Гимн	27

Александр Поуп

13. Всесвітня молитва	31
-----------------------------	----

Джордж Вашингтон Доун

14. Вечірній роздум	33
---------------------------	----

Кристін Дж. Рокетті

15. Нагору	35
------------------	----

Віліям Кален Браєнт

16. Лісовий гимн	37
------------------------	----

Крістофер П. Кренч

17. Гимн пілігримів	45
---------------------------	----

<i>Josiah Gilbert Holland</i>	<i>Джоузеїн Гілберт Голенд</i>
18. Hymn	18. Гимн.....
19. God, Give Us Men.....	19. Боже, дай нам людей .....
<i>Lydia Howard Sigourney</i>	<i>Лідія Гауерд Сігурні</i>
20. Farewell of the Soul to the Body	20. Прощання душі з тілом .....
<i>Sidney Lanier</i>	<i>Сайдні Ленір</i>
21. To Beethoven	21. Бетговенові .....
<i>Henry Wadsworth Longfellow</i>	<i>Генрі Водзверт Лонгфелов</i>
22. A Psalm of Life	22. Псалом життя.....
23. Hymn	23. Гимн.....
24. The Wave	24. Хвиля .....
25. Christmas Bells.....	25. Різдвяні дзвони.....
<i>Ralph Waldo Emerson</i>	<i>Ралф Валдо Емерсон</i>
26. The Bohemian Hymn	26. Богемний гимн .....
27. Grace.....	27. Ласка .....
28. Life (excerpts).....	28. Життя (уривки).....
29. Hymn (Sung at the Second...).....	29. Гимн.....
30. Hymn	30. Гимн.....
31. Self Reliance.....	31. Самоопора .....
<i>John Greenleaf Whittier</i>	<i>Джан Грінліф Віттер</i>
32. Our Master	32. Наш Учитель .....
33. Extract from "Worship"	33. Витяг із "Богомоління" .....
34. Extract from "Haverhill"	34. Витяг із "Гевергіл" .....
35. The Clear Vision (extract)	35. Ясна візія (витяг) .....
36. By Their Words	36. Відповідно до їх праці .....
37. The Angel of Patience	37. Янгол терпіння .....
38. The Mystic's Christmas	38. Різдво містника .....
39. The Eternal Goodness	39. Вічна доброта .....
40. The Worship of Nature	40. Культ природи .....
41. Hymn	41. Гимн.....
42. The Wish of Today	42. Сьогоднішнє бажання .....
43. At Last	43. Нарешті .....
44. Revelation (excerpt).....	44. Виявлення .....
45. The Light that is Felt	45. Щоб світло відчути .....
46. Psalm	46. Псалом .....

<i>Edgar Allan Poe</i>	<i>Едгар Елен По</i>
47. Hymn	47. Гимн.....
<i>Unknown</i>	<i>Невідома</i>
48. Death	48. Смерть.....
<i>Oliver Wendell Holmes</i>	<i>Олівер Вендел Гомз</i>
49. Hymn of Trust	49. Гимн довір'я .....
50. A Sun-Day Hymn	50. Недільний гимн .....
51. Hymn Written for the Great Fair ...	51. Гімн (на інавгурації) .....
52. Hymn (read at the dedication of the author's hospital 1887)	52. Гимн (під час присвяти лікарні автора 1887) .....
<i>Paebe Cary</i>	<i>Фібі Кері</i>
53. Nearer Home	53. Ближче до дому .....
<i>William Ellery Channing</i>	<i>Вілліям Елері Ченнінг</i>
54. After Life	54. Позагробове життя .....
55. Christian Song of the Middle Ages ..	55. Християнська пісня середньовіччя ..
56. The Stars	56. Зорі .....
<i>Henry Harbaugh</i>	<i>Генрі Гарбов</i>
57. The Aloe Plant	57. Столітник .....
<i>Unknown</i>	<i>Невідомий автор</i>
58. The Anvil-God's Word	58. Ковадло — Боже слово .....
<i>James Russell Lowell</i>	<i>Джеймз Рассел Лоуел</i>
59. A Prayer	59. Молитва .....
60. Great Truths	60. Величні істини.....
61. To the Memory of Hood	61. На закінченні навчального року ..
<i>Julia Ward Howe</i>	<i>Джайлія Ворд Гов</i>
62. Battle Hymn of the Republic	62. Воєнний гимн республіки .....
<i>Anna Temple Whitney</i>	<i>Ена Темпл Вітні</i>
63. The Knealing Camel	63. Верблюд клякає .....

<i>Ella Wheeler Wilcox</i>	<i>Ела Вілер Вілкакс</i>
64. Faith	136
65. What Is Love	138
66. The Soul's Farewell to the Body	140
67. Belief	142
68. The Winds of Faith	142
<i>S. Weir Mitchell</i>	<i>С. Вір Мічел</i>
69. A Prayer, After Santiago.....	144
70. Lines Given to M. at Christmas	146
<i>Mary A. Ford</i>	<i>Мері А. Форд</i>
71. A Hundred Years from Now	148
<i>Gerard Manley Hopkins</i>	<i>Джерард Мейнлі Гопкінз</i>
72. God's Grandeur	150
73. Pied Beauty	150
<i>John Banister Tabb</i>	<i>Джан Беністер Теб</i>
74. Christ the Mendicant	152
75. Evolution	152
76. The Precipice	152
77. God's Likeness	152
78. Christ and the Pagan	154
79. The Child on Calvary	154
80. The Annunciation	156
81. The Visitation.....	156
82. The Nativity	156
83. The Presentation	156
84. The Child in the Temple	156
85. The Agony	158
86. The Crown of Thorns	158
87. The Scourging	158
88. Carrying the Cross	158
89. The Crucifixion	160
90. The Resurrection	160
91. The Ascension	160
92. The Assumption.....	160
93. The Coronation of Mary.....	160
94. Child and Mother	162
64. Віра	137
65. Що це любов	139
66. Прощання душі з тілом	141
67. Віра (ї розум)	143
68. Вітри долі	143
69. Молитва, після Сантіаго	145
70. Рядки, присвячені М. на Різдво	147
71. Від нині за сто років	149
72. Божа величність	151
73. Строката краса	151
74. Христос прошак	153
75. Еволюція	153
76. Безодия	153
77. Образ Божий.....	153
78. Христос і поганин	155
79. Дитя на Кальварії	155
80. Благовіщення	157
81. Відвідини	157
82. Різдво	157
83. Стрітення	157
84. Дитина в святині	157
85. Агонія	159
86. Терновий вінок	159
87. Бичування	159
88. Ніс хрест	159
89. Розп'яття	161
90. Воскресіння	161
91. Вознесіння	161
92. Успення	161
93. Коронація Марії.....	161
94. Дитя і Матір	163

95. Insomnia	162	95. Безсоння	163
96. The Flowers	164	96. Квіти	165
97. Easter	164	97. Великдень	165
<i>Edwin Markham</i>		<i>Едвін Мárкем</i>	
98. The Field Fraternity	166	98. Братерство лугу	167
99. A Guard of the Sepulchre	168	99. Карапул коло гробниці	169
100. The God of Song and Mirth	170	100. Бог пісні й утіхи	171
101. How the Great Guest Came	172	101. Як великий гість прийшов	173
<i>Charles H. Gabriel</i>		<i>Чарз Г. Гéйбрíел</i>	
102. My Evening Prayer	176	102. Моя вечірня молитва	177
<i>Harry Romaine</i>		<i>Гéрі Ромéйн</i>	
103. Ad Coelum	178	103. До неба	179
<i>Rudyard Kipling</i>		<i>Рáдіярд Кýплінг</i>	
104. Recessional	180	104. Гимн після Богослужби	181
<i>Edwin A. Robinson</i>		<i>Ёдвін А. Рáбінсен</i>	
105. Calvary	182	105. Голгота	183
106. A Christmas Sonnet	182	106. Різдвяний сонет	183
<i>Madeleine Sweeney Miller</i>		<i>Мéделін Свіні Мíлер</i>	
107. How Far to Bethlehem	184	107. Як далеко до Вифлеєму?	185
<i>Wasyl Jaszczen</i>		<i>Василь Ящун</i>	
108. Glory to Thee My Heavenly Father	186	108. Хвала Тобі, небесний Отче	187
109. God's Truth Cannot Be Defeated by Evil	188	109. Божої Правди зло не поборе	189
110. Panta Rei	188	110. Панта реї	189
111. The Beauty	190	111. Краса	191
112. When You Love the Nature	190	112. Хто любить природу	191
113. Roots	192	113. Коріння	193
114. Hymn	194	114. Славень	195
115. The Sun and the Clouds	194	115. Сонце і хмари	195
116. Predestination	196	116. Предестинація	197
117. God's Love	198	117. Божа любов	199
118. One Can't Blame God	198	118. Не Бог винуватий	199
119. The Ideal	200	119. Ідеал	201

<i>Diana R. Laquinta</i>	<i>Діяна Лаквінта</i>
120. Gifts	120. Дари .....
<i>Unknown</i>	<i>Невідомий</i>
121. Footprints.....	121. Сліди .....
Index	Покажчик .....
About the author of this ANTHOLOGY	Про автора цієї АНТОЛОГІЇ .....

**АНГЛО-УКРАЇНСЬКА АНТОЛОГІЯ
АМЕРИКАНСЬКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ ПОЕЗІЇ**

Anne Bradstreet (1612-1672)

---

1. THE FLESH AND THE SPIRIT

In secret place where once I stood
Close by the banks of Lacrim flood,
I heard two sisters reason on
Things that are past and things to come;
One flesh was called, who had her eye
On worldly wealth and vanity;
The other Spirit, who did rear
Her thoughts unto a higher sphere:
Sister, quoth Flesh, what liv'st thou on,
Nothing but meditation?
Doth contemplation feed thee so
Regardlessly to let earth go?
Can speculation satisfy
Notion without reality?
Dost dream of things beyond the moon,
And dost thou hope to dwell there soon?
Hast treasures there laid up in store
That all in th' world thou count'st but poor?
Art fancy sick, or turned a sot
To catch at shadows which are not?
Come, come, I'll show unto thy sense,
Industry hath its recompense.
What canst desire, but thou may'st see
True substance in variety?
Dost honour like? Acquire the same,
As some to their immortal fame,
And trophies to thy name erect
Which wearing time shall ne'er deject.

Ен Бréдстріт

---

1. ТІЛО І ДУХ

Стойла я рáz у скрýтному місці
Над бéрегом Лáкrim струмкá
І чўла сестéр двох думкý своeрíднї
Про тé, що минúло, і про майбуттý.
Одна була Тíлом, що óком хватáла
Багатства земні і свíту пихý;
Сестrá була Дóхом, що нýм пíдіймáла
Думкý свої в вíсь духовý.
— Чýм, сéстро, живéш, — промóвило Тíло, —
Нíчýм, лиш верхóм мíркувáнь?
Чи рóздум для тéбе такé життя дíло,
Що мáрний для тéбе зовсíм землí стán?
Чи в рóздумах мóжна вдовóлення мáти
Вíдкýнувши дíйсність, земníх ríznodráм?
Несéшся у рóздумах гéн поза місяць;
Чи мрíеш невdóзвí там жýть?
Чи скáрби покlála ти тám гонорýстí,
Чи свíт тобí лíш марнотóю ханжýть?
Чи цé лиш капrýз, чи мóже ти п'яна
І в тéбе в уýві винó на вербí?
Ось я доведý тобí глúздом старáнно,
Вкладý цю порáду у тýмку собí:
Бажáти ти мóжеш, та мóжеш ти бáчить
Правдýву реáльність у ríзних речáх?
Привáблює слáва? Їí мóж набýти,
Як іншí сягáють хвалí вíчний стýг.
І іменí свóму спорýдиш трофéї,
Що юх не пригнítить утóмлений чáс.

For riches doth thou long full sore?
Behold enough of precious store.
Earth hath more silver, pearls, and gold,
Than eyes can see or hands can hold.
Affect'st thou pleasure? Take thy fill,
Earth hath enough of what you will.
Then let not go, what thou may'st find
For things unknown, only in mind.
Spir. Be still thou unregenerate part,
Disturb no more my settled heart,
For I have vowed (and so will do)
Thee as a foe still to pursue.
And combat with thee will and must,
Until I see thee laid in th' dust.
Sisters we are, yea, twins we be,
Yet deadly fued 'twixt thee and me;
For from one father are we not,
Thou by old Adam wast begot,
But my arise is from above,
Whence my dear Father I do love.
Thou speak'st me fair, but hat'st me sore,
Thy flatt'ring shows I'll trust no more.
How oft they slave, hast thou me made,
When I believed what thou has said,
And never had more cause of woe
Than when I did what thou bad'st do.
I'll stop mine ears at these thy charms,
And count them for my deadly harms.

Ти бólісно й пálко бажáеш багátства?
Є ж цíнні запáси — землí благодáть;
В землí бóльше срíбла і péрел, і злóта,
Нíж бáчти мóжна, нíж rúки містáть.
В розвáзі вдовíлля? Май скíльки завгóдно.
Усé знайти мóжеш, знахóдь на землí,
Лиш по́тім берýся шукать насолóди
В речáх невíдомих, що лíш ув умí. —
— Будь тíхо, будь тíхо, бездúшна частíно.
Ти дúха спокóю могó не турбúй,
Бо я присяgnúла собí непомíльно
Тебé проганáти, як вóрога лóуть.
І бúду, і мýшу борóтись з тобóю,
Аж по́кі у прáху не знáйдеш себé.
Ми сéстри; що бóльше — ми нáвіть двíйнáта,
Та пómста кривáва між нáми живé,
Бо нé від однóго отцá ми похóдим:
Тобí родовíд твíй Адáм дав старíй,
Менí же почáток прийшóв ізгорíй,
Звíдкíль і Отéць мíй небéсний, святíй.
Ти, сéстро, ввíчлýва, та бíль мíй — від téбе.
Не вíрю я бóльше спонúкам твоím.
Ти чáсто в невbólí trímála менé,
Колí то я вíрила в слíв твоїх nímb.
Нíкóли я бóльше нещáстя не мáла,
Як сáме тодí, як робýла дíлá,
Колí píd velínniam твоím я булá.
Я вúха від чárív твоїх затíкаю,
За лíхо смертéльне собí іх вважáю.

Thy sinful pleasures I do hate,
Thy riches are to me no bait,
Thine honours do, nor will I love;
For my ambition lies above.
My greatest honour it shall be
When I am victor over thee,
And triumph shall with laurel head,
When thou my captive shalt be led,
How I do live, thou need'st not scoff,
For I have meat thou know'st not of;
The hidden manna I do eat,
The word of life it is my meat.
My thoughts do yield me more content
Than can thy hours in pleasure spent.
Nor are they shadows which I catch,
Nor fancies vain at which I snatch,
But reach at things that are so high,
Beyond thy dull capacity;
Eternal substance I do see,
With which enriched I would be.
Mine eye doth pierce the heavens and see
What is invisible to thee.
My garments are not silk nor gold,
Nor such like trash which earth doth hold,
But royal robes I shall have on,
More glorious than the glist'ring sun;
My crown not diamonds, pearls, and gold,
But such as angels' heads enfold.
If I of heaven may have my fill
Take thou the world and all that will.

Твої приємності гріховні,
Твої багатства — звáба не мені.
Мені твої гónори беззмістовні,
Я іх не люблю, ні, ні!
Мої метá висóт сягáє;
Місткóї почесті зазнаю,
Як перемóжу я тебе.
Мені тріóмф вінок лаврóвий
Тодí й тодí лиш покладé,
Як бráнцем вéстимуть тебе.
Ти не глузúй з могó життá,
У мéне ж зміст — не знаєш ти його —
Я мáнну їм прихóвану життéву:
Небéсне слóво є моїм ютвом.
В моїх думкáх, знай, більше суті,
Ніж в бézlíči твоїх розваг.
Вонí не тíні баламутні,
Не прýстрапті моїх наслáг.
Вонí сягáють височýн
Позá твоїм умом скupým.
Я бáчу тám довíчний зміст,
Який збагáчує менé.
Мій зíр прохóдить до небéс
І мóже бáчити там té,
Чогó твíй ýм не узнаé.
Мій бдяг — це не шóвк, ні злóто,
Ні пóгань тá, що на землí.
Я бдяг мáтиму чудóвий,
Славéтніший, ніж сóнечко вабнé.
Це бдяг в энгольськíй красí.
Для мéне скáрби в небесáх
Ціnnіші від всíх свíту блáг.

2. MY SOUL REJOICE THOU IN THY GOD

My soul, rejoice thou in thy God,
Boast of him all the Day,
Walk in his Law, and kisse his Rod,
Cleave close to him alway.

What tho' try outward Man decay,
Thy inward shall waxe strong;
Thy body vile it shall be chang'd,
And glorious made ere-long.

With Angels-wings thy Soul shall mount
To Blisse unseen by Eye,
And drink at unexhausted fount
Of Joy unto Eternity.

Thy teares shall All bee dried up,
Thy Sorrowes all shall flye;
Thy Sinns shall ne'er bee summon'd up,
Nor come in memory.

Then shall I know what thou hast done
For me, unworthy me,
And praise thee shall ev'n as I ought,
For wonders that I see.

Base World, I trample on thy face,
Thy Glory I despise,
No gain I find in ought below,
For God hath made me wise.

Come, Jesus, quickly, Blessed Lord,
Thy face when shall I see?
O let me count each hour a Day
Till I dissolved bee.

2. ДУШЕ МОЯ, РАДІЙ СВОЄМУ БОГУ

Душé мойá, радій своéму Бóгу,
Гордíсь Ним у кóжну хвили́нку життя,
Чинí Його вóлю, зносí Його кáру,
Будь вíрна Йомý, в усьомý й щоднý.

Не мúчся, що плóть твоя сíлу втрачáе —
У тéбе існýє здорóва душá.

Твоé бридкé тíло перéйде крíзь змíну,
Йогó, знай, замінить пишнóта ї красá.

Тебé, душe, янголи вíзьмуть до нéба,
До щáстя, якóго не бáчив твíй зíр,
І пýтимеш тám невичérпну утíху,
Що нé проминаé, що вíчна, без мíр.

Це щáстя осýшить усí твоí слýбзи,
Усí твоí смýтки навíк пропадутъ,
Грíхів твоїх бíльше збиráти не бúдеш,
Вонí лишать пám'ять, впадутъ в мéртву пútъ.

Тодí я узнаю, кýм був Ти для мéне,
Негíдного твóру, Твоéї слугý;
І бýду хвалíти Тебе тák, як трéба,
За всí чудесá із Твоéї рукý.

Ти свíте, низъкíй — я тебé зневажáю;
З презýрством дивлóся на слáву твоó.
Добрá у тобí я нíйк не знахóджу,
Бо Бóг дав обáчність менí смисловý.

Прихóдь, мíй Icýse, Спасýтелю, швýдко.
Колý вже Твоé я побáчу лицé?
Дозвóль менí, Хрýсте, гадáти годíни,
Колý я умрú і побáчу Тебé.

3. AS SPRING THE WINTER DOTH SUCCEED

As spring the winter doth succeed,
And leaves the naked Trees doe dresse,
The earth all black is cloth'd in green;
At sun-shine each their joy expresse.

My Suns returned with healing wings,
My Soul and Body doth rejoice;
My heart exults, and praises sings
To him that heard my wailing Voice.

My winters past, my stormes are gone,
And former clowdes seem now all fled;
But, if they must eclipse again,
I'le run where I was succoured.

I have a shelter from the storm,
A shadow from the fainting heat;
I have accesse unto his Throne,
Who is a God so wondrous great.

I studious am what I shall doe,
To show my Duty with delight;
All I can give is but thine own,
And at the most a simple mite.

Thou heardst, thy rod thou didst remove,
And spar'd my Body frail,
Thou shew'st to me thy tender Love,
My heart no more might quail.

O, Praises to my mighty God,
Praise to my Lord, I say,
Who hath redeem'd my Soul from pitt:
Praises to him for Aye!

3. ЯК ПІСЛЯ ЗИМИ НАСТУПАЄ ВЕСНА

Як після зими наступає весна
І в лістя вбиряються голі дерева;
Як в зелень фарбуються чорна земля, —
У кожного радість у світлі сонцювім.

Синів моїх піарус цілющий вернув,
Душа моя й тіло з весною ликують,
А серце співа Йому славу й хвалу, —
Він віслухав просьбу мою. Алилуя.

Вітрі мої щезли, минула гроза,
І хмарі колишні, мабуть, пролетіли,
Але, якщо б хмара якась зноб прийшла,
Я зліну туди, де пільги гляділа.

Я маю притулок від бурі, грози,
І тінь від гніточої спеки я маю,
До трону Його можу вільно прийті.
Його, Божу велич, я так величаю.

Я пільно обдумую дію свою,
Щоб з захватом свій обов'язок сповнити;
Усе, що дати між, — лише власність Твою,
І з неї лиш лепту маленьку струдити.

Ти віслухав просьбу, карання відняв,
Зберіг мое тіло слабеньке, тендітне,
Любов свою ніжну мені показав,
І серце мое вже позбулось страхіття.

Хваля Тобі, Боже всесильний, хваля!
Тебе, мій Всешишній, Тебе вихваляю.
Ти візволив душу мою від гріха.
Нехай Тобі слава во вік процвітає!

4. ON MY SON'S RETURN OUT OF ENGLAND,
JULY 17, 1661

All Praise to him who hath now turn'd
My fears to Joyes, my sighes to song,
My Tears to smiles, my sad to glad:
He's come for whom I waited long.

Thou di'st preserve him as he went;
In raging stormes di'st safely keep:
Did'st that ship bring to quiet Port.
The other sank low in the Deep.

From Dangers great thou did'st him free
Of Pyrates who were neer at hand;
And order'st so the adverse wind,
That he before them gott to Land.

In sickness when he lay full sore,
His help and his Physitian wer't;
When royll ones that Time did dye,
Thou heal'dst his flesh, and cheer'd his heart.

On Eagles wings him hether brought
Thro' Want and Dangers manifold;
And thus hath graunted my Request,
That I thy Mercyes might behold.

O help me pay my Vowes, O Lord!
That ever I may thankfull bee,
And may putt him in mind of what
Tho'st done for him, and so for me.

In both our hearts erect a frame
Of Duty and of Thankfullness,
That all thy favours great receiv'd,
Our upright walking may expresse.

4. ПІСЛЯ ПОВЕРНЕННЯ МОГО СИНА З АНГЛІЇ, 17 ЛИПНЯ 1661 р.

Усá хвалá Тобí, мíй Бóже. Ти перетворýв
Мою турботу на утіху, зітхánня бólісні на спíв,
Тривожні сльози на усмішку, на ráдість сéрця смýтку пли́в, —
Бо він, мíй сýн, прибúв по ждáнні дóвгих днíв.

Йогó Ти зберігáв, як він подáвсь тудý —
Йогó Ти проводжáв у стóрмищах морськíх,
До прýстані принíс Ти сýна пароплáв,
Тодí як інший (бóх, як жáль) у мóрі пропáв.

Ти вíзволив сýна від злá-небезpéки.
Колí бо пíрати були недалéко,
Ти нáпрямок вítru щаслíво змінýв,
І сýн мíй до бéрега швýдше приплýв.

Колí у хворóбі він бólіснíй мýчivсь,
Без лíкаря бýв, безпорáдний лежáв,
Колí у той чáс королíвськí умérли, —
Ти зняв з нього слáбість і дýха пíднýв.

Крíзь бíди і рýски загróз рíзновíйних
Принíс Ти йогó тут на крýлах орлá;
Так вíслухав Тý мое щýре прохáння,
Щоб мýлість Твою я бáчить моглá.

О Гóсподи Бóже!
Завждí буду vdáчна Тобí, обíцáю.
Обítницю тую сповníть поможký!
Вчинí теж, щоб сýн мíй мав завжди у тýмцí
Що Тý і йомý, і менí учинýв.

В серцáх нас обóх зведí, Бóже, спорýду
Шанóби і дýки за щéдрість Твою,
Щоб всí Твої láски для нас, Твоїх вíрних,
Ми чéсно неслý як метý життъовý.

5. BY NIGHT WHEN OTHERS SOUNDLY SLEPT

I

By night when others soundly slept,
And had at once both ease and Rest,
My waking eyes were open kept,
And so to lye I found it best.

II

I sought him whom my Soul did Love,
With tears I sought him earnestly;
He bow'd his ear down from Above,
In vain I did not seek or cry.

III

My hungry Soul he fill'd with Good,
He in his Bottle putt my tears,
My smarting wounds washed in his blood,
And banished thence my Doubts and fears.

IV

What to my Saviour shall I give,
Who freely hath done this for me?
I'le serve him here whilst I shall live,
And Love him to Eternity.

6. IN THANKFUL ACKNOWLEDGEMENT FOR THE LETTERS I RECEIVED FROM MY HUSBAND OUT OF ENGLAND

O Thou hear'st the Prayers of Thine,
And 'mongst them hast regarded Mine,
Hast heard my cry's, and seen my Tears;
Hast known my doubts and All my Fears.

Thou hast reliev'd my fainting heart,
Nor payd me after my desert;
Thou hast to shore him safely brought
For whom I thee so oft besought.

Thou wast the Pilott to the ship,
And rais'd him up when he was sick;
And hope thou'st given of good successse,
In this his Buisnes and Addresse;

And that thou wilt return him back,
Whose presence I so much doe lack.
For All those mercyes I thee Praise,
And so desire ev'n all my Dayes.

5. ВНОЧІ, ЯК ІНШІ МІЦНО СПАЛИ

I

Вночі, як інші міцно спали
І мали спóкій уві сні,
У мéне бчі не стулáлись,
І я лежáла у яві.

II

Звертáлась до Тóго, когó так любíла,
Звертáлась до Бóга я щýро з слíзмý.
І не дарéмно прохáльно сльозýла, —
До мéне Він ýхо своé нахилив.

III

Добрóм Він напóвнив мою спráгу дýшу,
В сулíї своїй мої сльози вмістíв,
В крові своїй вмів мої ráни болíбci,
Прогнáв мої сýмніви й stráх уярмíв.

IV

Що ж дáм я за té Спасýтелю мóму,
Який безкорýсливо dáv це менí? —
В життí — служýть буду Йому лиш однóму
Й любítъ Його бýду в цíм свíті і в тíм.

6. ВДЯЧНА ЗА ЛИСТИ ВІД ЧОЛОВІКА З АНГЛІЇ

Ти вýхо схилýеш до прóсьб Твоїх вíрних,
Ти вýслушав тákож молýти мої;
Ти пláч мíй почýув, мої сльози побáчив
Узнáв мої сýмніви й смýтки усí.

Ти заспокóїв моє сérце в'ýле,
Не покарáв за вíдмóбу мою.
До бéрега Тý принíс його вдало —
Бо я так про пómích просýла Твóю.

Ти бýв капítáном його пароплáва.
Пíднýв його сýли, колí він хворíв,
Надíю влив в нýбóго на ýспíхи дóбрí
У цíй його спrávi i змístí листív;

Надíю, що Тý його, Бóже, повéрнеш.
Такá бо у мéне без нýбóго нудýgá —
За всí оци лáscki Тебé вихвалýю.
Це ѹ té, чого вíчно бажáє душá.

7. FROM ANOTHER SORE FITT

In my distresse I sought the Lord,
When nought on Earth could comfort give;
And when my Soul these things abhor'd,
Then, Lord, thou said'st unto me, Live.

Thou knowest the sorrowes that I felt,
My plaints and Groanes were heard of Thee,
And how in sweat I seem'd to melt;
Thou help'st and thou regardest me.

My wasted flesh thou didst restore,
My feeble loines didst gird with strength;
Yea, when I was most low and poor,
I said I shall praise thee at length.

What shall I render to my God
For all his Bounty shew'd to me,
Even for his mercyes in his rod,
Where pitty most of all I see?

My heart I wholly give to Thee:
O make it fruitful, faithfull Lord!
My life shall dedicated bee
To praise in thought, in Deed, in Word.

Thou know'st no life I did require
Longer than still thy Name to praise,
Nor ought on Earth worthy Desire,
In drawing out these wretched Dayes.

Thy Name and praise to celebrate,
O Lord! for aye is my request.
O, graunt I doe it in this state,
And then with thee which is the Best.

7. ІЗ ІНШОГО БОЛІСНОГО ВИПАДКУ

В моєму стражданні я Бóга шукала,
Як втіхи земної найти не могла;
Й коли мою душу жаліла ненáвисть,
Ти, Хрýсте, сказáв мені: жий, не здавáйсь!

Ти знáв моє гóре й мої почувáння,
Ти чув мою скáргу і стóгін мій чув;
Коли я, здавáлося, тáнула в потí,
Ти дáв мені помічъ, менé не забúв.

Ти квóлому тíлу моéму дав сíлу,
Моím слабким крýжам Ти дáв також міць;
Що більше, як я була дуже пíдлéгla і бíдна,
Я стáла хвалíти Тебé без гранíць.

Якý ж я послúту дам Бóгу моéму
За всí Його щéдрí дарунки менí?
І нáвіть за мýлість Його у карánní,
Де жálostí бlíжнім найбільше цínní?

Тобí віддаю я усé своє сéрце.
Вчинíй Його, Хрýсте, плодóчим, вчинíй!
Життя своє всé присвячú я для Тéбе, —
Для Тéбе — словá мої, дíй, думкý.

Ти знаєш, що я не жадáла нíкóли
Життя мати дóвшe на свíti, нíж té,
Щоб мóж вихвалýти Ім'я Твоє свáто
На цíй ось землí, що лиш смýток даé.

О Бóже! Дозвóль мені Тá прославляти,
Тебé вихвалýти завждí, я прошú!
Здíйсни це прохáння тепér, в цíому свíti,
А потíм — з Тобою. Здíйсні цю метý.

Edward Taylor (1642-1729)

---

8. A FUNERALL POEM UPON THE DEATH OF MY EVER ENDEARED, & TENDER WIFE MRS. ELIZABETH TAYLOR.

Part 1

My Gracious Lord, I Licence of thee Crave
Not to repine, but drop on the Grave,
Of my Deare Wife a Teare, or two: or wash
They Milk White hand in tears that downward pass.
Thou Summond has her Noble part away:
And in Salt Tears I would Embalm her Clay.
Some deem Death doth the True Love Knot unty:
But I do finde it harder tide thereby
My heart is in't & will be Squeez'd therefore
To pieces if thou draw the Ends much more.
Oh Stange untying! it ti'th harder: What?
Can any thing unty a True Love Knot?
Five Babes thou tookst from me before this Stroake.
Thine arrows then into my bowells broake,
But now they pierce into my bosom Smart,
Do Strike & Stob me in the very heart.
I'de then my bosom Friend a Comfort, and
To Comfort: Yet my Lord, I kiss thy hand.
I Her resign'd, thou tookst her into thine,
Out of my bosom, yet she dwells in mine.
And though her Precious Soule now Swims in bliss,
Yet while grim Death, that Dismall Sergeant is,
Between the Parts Essentiall now remote,
And hath this Stately Tabernacle broke
My Harp is turnd to mourning: Organ Sweet
Is turn'de into the Voice of them that weep.
Griefe Swelling girds the Heart strings where its purst,
Unless it Vent the Vessell Sure will burst.

My Gracious Lord, grant that my bitter Griefe
Breath thro' this little Vent hole for relief.

Едвард Тейлер

---

8. (З ПРИВОДУ СМЕРТИ МОЄЇ ДРУЖИНИ ЄЛИСАВЕТИ)

Ласкавий Господи! Тебе я благаю —
Не дай, щоб я мучивсь. Тебе я прохáю:
Спустí на могíлу моéї дружини
Однú-дві слъозыни або змíй рукóю
Своéю святóю моих слíз краплини.
Ти взя́в її звідси, шляхéтную дúшу,
А я її тіло слíзмí збалзаму́ю.
Дéхто гадає, що смерть розриває
В'язкóї любóви союз;
Менí ж дуже вáжко оце подолáти,
Бо сérце моé в кожній чáстці цих ýз.
Якщó стягнеш, Бóже, кíнцí в перетýжку,
Вонó на шматкáй розпадéться чимдúж.
Чуднé розв'язання!? Вонó ж в'яже крíпше...
Нíшо не розв'яже любóви вузлá!
Ти взя́в вже ранíше моих п'ять малýток.
Тодí Твої стрíли у нáдра вдаряли,
Тепér же вонý в мої грúди встриявáють
І рáнить страждальницьке сérце моé.
Тодí ми взаéмно себé потішали,
Свíй бíль, свое гóре разом подíляли.
Ta я, мíй Владíко, цíлую Тебé.
Тобí я покíрно її передáв,
Її Ти до сéбе навíчно узя́в
Від мéне; вонá ж в менí вíчно живé.
Хочá бо душá її в щáстí тепér
І смéрть її тíла далéко відсíль,
Моý пружка áрфа зміníлась в жалóбу,
Солóдкий оргáн замінýвся плачéм.
Ростé моë гóре, придúшує сérце;
Не бýде в нíм óтвору — áрфа завмré.
Дай, Господи, óтвір у цíй тíснотí,
Щоб пíльгу відчúв я у сéрці своíм.

9. AN ODE

The spacious firmament on high,
With all the blue ethereal sky,
And spangled heavens, a shining frame,
Their great Original proclaim.

The unwearyed sun from day to day
Does his Creator's power display,
And publishes to every land
The work of an almighty Hand.

Soon as the evening shades prevail,
The moon takes up the wondrous tale,
And nightly, to the listening earth,
Repeats the story of her birth;

Whilst all the stars that round her burn,
And all the planets in their turn,
Confirm the tidings as they roll,
And spread the truth from pole to pole.

What though in solemn silence all
Move round the dark terrestrial ball?
What though nor real voice nor sound
Amid their radiant orbs be found? —
In reason's ear they all rejoice,
And utter forth a glorious voice,
Forever singing as they shine,
"The Hand that made us is divine!"

9. ОДА

Простóрий небозвід висóко,
Повíтря сине полотнó,
В яскráвім свіtlі сýюча спорúда
Вістáть величne Пérшоджерелó.
Невтóмне сónце повсякдénно
Явлáє влáсть свогó Творця
І всíм країнам сповіщає:
Це всемогúчая Рукá.

Як тíльки схóдять сутíнки вечíрнí,
Чудóву казку місяць піdnímá
Й землí-слухáчци póвість повідає,
Як жýть і від кóго вонá почala.

Тодí всí збрí, що кругом палáють,
І всí планéти у свою чергú
Підтвéрджують звíстку в своїх оборóтах
І прáвdu розnóсять по свíті всьому.

Хоч всí вони в тýші повáжнíй
Ідуть кругом таéмної землí;
Хочá нí дíйсний гóлос, анí звúки
Не чýтнí між планéт ясníх, —
Слух мýдрий чýє — в них є ráдість,
У нýх мелóдія свої,
Вонí сýючи спíвáють:
Рукá, що нам життя далá —
Божéственна Рукá.

10. AN ODE

How are they servants blest, O Lord!
How sure is their defence!
Eternal wisdom is their guide,
Their help Omnipotence.

In foreign realms, and lands remote,
Supported by thy care,
Through burning climes I pass'd unhurt,
And breath'd in tainted air.

Think, O my soul, devoutly think,
How, with affrighted eyes,
Thou saw'st the wide-extended deep
In all its horrors rise.

Confusion dwelt in every face,
And fear in every heart;
When waves on waves, and gulphs on gulphs,
O'ercame the pilot's art.

Yet then from all my griefs, O Lord,
Thy mercy set me free;
Whilst, in the confidence of prayer,
My soul took hold on thee.

For though in dreadful whirls we hung
High on the broken wave,
I knew thou wert not slow to hear,
Nor impotent to save.

The storm was laid, the winds retired,
Obedient to thy will;
The sea that roar'd at thy command,
At thy command was still.

10. ОДА

О Гóсподи! Які Твої служжíтелі щаслívі!
Який надíйний зáхист іх!
Твоя незмінно вічна мýдрість — іх порáдник;
Твоя всесíльність — помíч ім.

В чужих країнах і далéких зéмлях
Ти дóггляд мені давáv —
Крізь клíмати гарячí я прохóдив цíлий,
Повітря нездорóве я вдихáv.

Душé моя, розвáж хвiliйни ті щирéнько,
Як стрáх сидív в твоїх очáx,
Колí дивíлась ти на бézmír мóря
Що пíдіймáлось, бушувáло
І вселáло стрáх.

На кóжному лицí збентéження стояло
І стúкав лáк у всіх серцáх,
Колí горáми хвíлі пíдіймáлись
І перемагáли труd провідника.

Протé тодí від всъóго мого góря
Твоя, мíй Бóже, мýлість берегла менé
Докíль у вíri у молýтву
Мóй душá держáлася Тебé.

Хоч мý на хвíлі розбítíй
Впíралися бýрі, то я знáv,
Що Тý не гáяvсь слúхать нас
І сíлу мáv рятуváть нас вчáс.

І бýря припинíлась, і вітрý затíхли
Послúшні вóлі Твоíй;
І мóре, якé на накáз Твíй ревílo,
На твíй накáз спинílo бíй.

In midst of dangers, fears, and death,
Thy goodness I'll adore;
And praise thee for thy mercies past,
And humbly hope for more.

My life, if thou preserv'st my life,
Thy sacrifice shall be;
And death, if death must be my doom,
Shall join my soul to thee.

11. PARAPHRASE ON PSALM XXIII.

The Lord my pasture shall prepare,
And feed me with a shepherd's care;
His presence shall my wants supply,
And guard me with a watchful eye:
My noon-day walks he shall attend,
And all my midnight hours defend.

When in the sultry glebe I faint,
Or on the thirsty mountain pant;
To fertile vales and dewy meads
My weary wandering steps he leads:
Where peaceful rivers, soft and slow,
Amid the verdant landscape flow.

Though in the paths of death I tread,
With gloomy horrors overspread,
My steadfast heart shall fear no ill,
For thou, O Lord, art with me still;
Thy friendly crook shall give me aid,
And guide me through the dreadful shade.

Though in a bare and rugged way,
Through devious lonely wilds I stray,
Thy bounty shall my wants beguile:
The barren wilderness shall smile,
With sudden greens and herbage crown'd,
And streams shall murmur all around.

Серед загроз і страху й смéрти
Я бўду любіти Твою доброту над усé
Й хвалитиму Тебé за мйлості Твої в минулім
І скромно надіюсь дістáть іх більше щé.

Моё життя, якщó його продóвжиш,
Я бўду жéртувать Тобі,
А смéрть, ця доля неминúча,
Мою з'єднáе дўшу з Тобою у цárстві Твоём.

11. ПАРАФРАЗА ПСАЛМА ХХIII

Госпóдъ пíдготóе моё пасíння
І бўде живýти мене пíклувáнням пáстиря.
Його присутність постачáтиме мої потréби
І захищáти своём пíльним оком;
Він бўде в сúпроводі моих полудніх прогулáнок
І берегтý мої північні годýни.

Коли я в палюочíй землі мўжність утрачáю
Або задыхаюсь на горі, що спráгу викликáе,
Він ведé мої стóмлені мандрíвкою кроки
До родючих долин і освіжñих лук,
Де спокíйні потóки лágidno й повíльно
Струменять серед зелéного пейзажу.

Хоч я ступáю по дорíжках смéрти
Сумовítим стрáхом оповýтий,
Моё надíйне серце не бўде бойтisя злá,
Бо ж Тý, Гóсподи, зі мнóю;
Твíй дружñий костýр допомóже менi
І вестýме мене крíзь страшнú пíвtemráву.

Хоч я мандрóю самотníй на дорóзí
Пустíй і важкíй крíзь непрямí пустýні,
Твоя щéдрість розвáжить мої бажáння:
Суха пустýня, увíнчана раптóвою
Зéленню і тráвами, всmíхнéться,
І потóки дзюрчáтимуть кругóм.

12. AN HYMN

When all they mercies, O my God,
My rising soul surveys;
Transported with the view, I'm lost
In wonder, love, and praise.

O how shall words with equal warmth
The gratitude declare,
That glows within my ravish'd heart!
But thou canst read it there.

Thy providence my life sustain'd,
And all my wants redress'd,
When in the silent womb I lay,
And hung upon the breast.

To all my weak complaints and cries
Thy mercy lent an ear,
Ere yet my feeble thoughts had learnt
To form themselves in prayer.

Unnumber'd comforts to my soul
Thy tender care bestow'd,
Before my infant heart conceiv'd
From whence these comforts flow'd.

When in the slippery paths of youth
With heedless steps I ran,
Thine arm unseen convey'd me safe,
And led me up to man.

Through hidden dangers, toils, and death,
It gently clear'd my way;
And through the pleasing snares of vice,
More to be fear'd than they.

12. ГИМН

О Бóже мíй!

Колí моя душá зростáє і вивчаé
Твоїх всіх ласк шкалú,
Захóплений їх вýдом я вглиблáюсь
В Твою любóв і чудо і хвалу.

О як словáми з такóю ж теплотóю
Подяку, Боже, повідáть Тобí,
Якá з захóплеñням палá в моëму сéрцí!
Алé Ти мóжеш в нíм знайти ю.

Моé життý булó в Твоéму óцí,
Ти випрямляв моí нестáчі днíв-ночéй
Коли лежáв я в мовчazníй утрóбí
І пótім почеплявсь до мáтíрних грудéй.

Менé Ти, Бóже мíй, вислóхував ласкáво
У скáргах і плачáх
Ранíше, нíж думký моí навчýлись
Вислóвлюватись в молитváx.

Нелíченí пíдтрýмки для душí моéї
Твоím дбайлíвим дóглядом булý
Ранíш, нíж я, дитя, збегnúти míг
Звíдкíль пíдтрýмки цí iшлý.

Колí я бíгав неувáжно
По юности слизькýх стежkáx,
Твой рукá, готовлячи менé до зríloї людíни,
Невíдимо безпéчно по них менé велá.

Крíзь скрýті небезpéки, нелéгkí прáцí ѹ смéрть,
Вона обáчно прояснýла моí стежечký
Ї пастóк манлýво-вадлýвих
Учила боятися бíльше, нíж вчили вони.

When worn with sickness, oft hast thou
With health renew'd my face;
And when in sins and sorrows sunk,
Reviv'd my soul with grace.

Thy bounteous hand with worldly bliss
Has made my cup run o'er,
And in a kind and faithful friend
Has doubled all my store.

Ten thousand precious gifts
My daily thanks employ;
Nor is the least a cheerful heart,
That tastes those gifts with joy.

Through every period of my life,
Thy goodness I'll pursue;
And after death, in distant worlds,
The glorious theme renew.

When nature fails, and day and night
Divide thy works no more,
My ever-grateful heart, O Lord,
Thy mercy shall adore.

Through all eternity, to thee
A joyful song I'll raise;
For, oh! eternity's too short
To utter all thy praise.

Коли неду́га знемогла менé, Ти ча́сто
Здорóв'я мені повертáв;
Колí ж я впав в гріхí й скорбóти,
Ти лáскою своéю мене відновляв.

Тво́й рукá щедрótна на земнé блажéнство
Мою налила чáшу аж пónад вершóк,
І дóbromu та вíрному своему дру́гу
Здоіла всé мое майнó.

Десéтки тýсяч лю́бих дáriv
В моím "спосíбí" є щодná,
Немáло теж сердéць бадъóрих
Втішá цих дарів частотá.

Усé життý своé я бýду
Твою́ хвалýти добротý;
По смéртí ж у свítáx далéких
Продóвжувать бýду розмóбу цвítнý.

Колí прирóда вníвець пíде
І дénь і нíч не бýдуть дíл Твоїх дíлítъ,
Моé все вдýчне сérце бýде
Твою́ ласкáвість над усé любítъ.

Я, Гóсподи, Тобí крíзъ вíчність
Весéлу пíсню пíдіймý,
Бо, бх! ця вíчність за корóтка,
Щоб слóвом вýсловить усíо
Тобí налéжную хвалý.

13. THE UNIVERSAL PRAYER

Father of all in every age,
In every clime adored,
By saint, by savage, and by sage,
Jehovah, Jove, or Lord!

Thou great First Cause, least understood,
Who all my sense confined
To know but this, that thou art good,
And that myself am blind;

Yet gave me, in this dark estate,
To see the good from ill;
And, binding nature fast in fate,
Left free the human will:

What conscience dictates to be done,
Or warns me not to do,
This, teach me more than hell to shun,
That, more than heaven pursue.

What blessings thy free bounty gives
Let me not cast away;
For God is paid when man receives,
To enjoy is to obey.

Yet not to eath's contracted span
Thy goodness let me bound,
Or think thee Lord alone of man,
When thousand worlds are round:

Let not this weak, unknowing hand
Presume thy bolts to throw,
And deal damnation round the land
On each I judge thy foe.

13. ВСЕСВІТНЯ МОЛИТВА

Отче усіх, у всіх вікáх!
Любóв Тобí в усіх країх,
В святців, в людей жорстóких, мудреців,
В Ягвé, в Юпíтера, в Христá.

Ти Пéрша Причíна, наймéнш зрозумíла,
Що дóзвіл далá мені знати лиш té,
Що Тý є для мéне добро повносиlé,
А я — необáчне створіння Твоé.

Ти дáв мені в цьому нейсному пólі
Снагý, щоб пізнати що добрé й що зlé
I, в'яжучи тýго з натúрою дóлю,
Свобідною вóлею провáдить себé:

Лиш té, що сумління диктує, дíляти,
Нічого тогó, що сóвість ганьбítъ;
Цього учи бíльше, нíж пéкло минáти,
Тогó учи бíльше, нíж в нéбо зорýть.

Дай ráдо вітáти Твої благодáті,
Твою повну лásکи свáту добротý,
Бо Бóгу відплáта — Його дár сприйmáти,
Вдовóлення мати в покóri Йомý.

Протé хай не бúде межí Твоím блáгам
В вузькому віdrízку часу на землí;
Абó щоб лиш людям давáв Ти увáгу,
Колí крíм людíни є бézlích свіtív.

Хай ця слабосíла рукá нетямúща
Не вáжиться нíщти болти Твоí
Ї судýти усіх на планéti цíй сúщих,
В кóгó лиш вбачáе Твоí x ворогív.

If I am right, thy grace impart
Still in the right to stay;
If I am wrong, O, teach my heart
To find that better way!

Save me alike from foolish pride
And impious discontent
At aught thy wisdom has denied,
Or aught thy goodness lent.

Teach me to feel another's woe,
To hide the fault I see;
That mercy I to others show,
That mercy show to me.

Mean though I am, not wholly so,
Since quickened by thy breath;
O, lead me wheresoe'er I go,
Through this day's life or death!

This day be bread and peace my lot;
All else beneath the sun,
Thou know'st if best bestowed or not,
And let thy will be done.

To thee, whose temple is all space,
Whose altar, earth, sea, skies,
One chorus let all Being raise,
All Nature's incense rise!

George Washington Doane (1799-1859)

---

14. EVENING CONTEMPLATION

Softly now the light of day
Fades upon my sight away;
Free from care, from labor free,
Lord, I would commune with Thee.

Якщо в мене пра́вда, хай з лáсکи Твоéї
Лишúся незmíнним у цíй правотí;
Якщо ж це не тák, навчí моє сérце
Знайтí мені кráщу дорóгу в життí!

Держí мене тéж від плитkóї гордýні
І прýкrogo злóго могó почутtý
В чімнéбудь, що Ti провидínniam віdkýnuv,
Чи в чóмусь, що мúdríстъ Твоя подалá.

Учí мене іnших скorбóту спriйmáti,
Скривáти помílki, що в óci моím,
I тák своim blíjñípm прощénna давáti,
Як Tý udíláeš прошénna менí.

Як návítъ низъký я, хочá i не зóвсím,
Oскílkyi попхнúv мене Tвíй резонép;
Провádь мене, Бóже, на kóжному króci
Krízъ dénnu mandrívku житtý abo смértъ!

Дай xlíb meni hñi i mýr moíj dólí;
Все ж іnše píd sóncem na našíj zemlí...
Ti знаeš, chi все na níj в прávильníj róli,
Хай всé pídkoráješsya bólí Tvoíj!

Тобí, xram яkógo обnýv uvesь kósmos,
Чий vívtar i nébo, i móre й zemlý, —
Нехáй все БУТГЯ одним zdíymetssya xórom,
Хай ládan Prirodi iđe в nебесá!

Джордж Вáшиngтон Дóун

14. ВЕЧИРНІЙ РОЗДУМ

Вже тýxo-níjno dénnne свítlo
Повблí сходить з поля збóru;
Свобídnii віd robóti, vílñni віd журбý,
Я хóчу, Бóже, rozmovlátъ з Тобóю.

Thou, whose all-pervading eye
Naught escapes, without, within!
Pardon each infirmity,
Open fault, and secret sin.

Soon for me the light of day
Shall for ever pass away;
Then, from sin and sorrow free,
Take me, Lord, to dwell with Thee.

Thou who, sinless, yet hast known
All of man's infirmity!
Then, from Thine eternal throne,
Jesus, look with pitying eye.

Christina Georgina Rossetti (1830-1894)

---

15. UP-HILL

Does the road wind up-hill all the way?
Yes, to the very end.
Will the day's journey take the whole day long
From morn to night, my friend.

But is there for a night a resting- place?
A roof for when the slow dark hours begin.
May not the darkness hide it from my face?
You cannot miss that inn.

Shall I meet other wayfarers at night?
Those who have gone before.
Then must I knock, or call when just in sight?
They will not keep you standing at that door.

Shall I find comfort, travel-sore and weak?
Of labour you shall find the sum.
Will there be beds for me and all who seek
Yea, beds for all who come.

Ти бком зірким усé проникáєш,
Його не унікне рух різних доріг,
Простý слабовілля усім, що незрячі,
Відкрýту провіну й прихóваний грíх!

Небáвом від мéне сповзé світло дніни,
Й назáвжди воно відпливé;
Тоді мою дúшу безгрíшну, щасліву
Приймí в своє Цárство — хвалíти Тебé.

Ти сám безгрíхóвний і дóбре пíзнáв Ти
Усé слабовілля людського життя;
Ісýсе, дивíсь з Твого трóну прослави
На нémічний лóд Твíй з святýм спíвчуттýм!

Кристíн Джорджíна Росéti

---

15. НАГОРУ

Чи дорóга ця нагóру... ідé вона без затрýмки?

Тáк, лиш вгóру до кíнця.

Чи ця пóдорож угóру заберé менí всю дніну?

Від ранкóвої зорí аж до нóчі спроколá.

Чи можлýве є там місце, щоб мóж було відпочýти?

С притúлок, як почнéться темнотá.

Чи вонá його не скрýє? зможу бком прослідýти?

Не побачити не змóжеш там заїждjого дворá.

Чи бáчитиму тодí інших мандрíвників серед нóчі?

Зустрíнеш там тýх, що ранíш вже пíшли.

Чи мýшу я стúкати-клíкати, як вдýвляться óчі?

Держáть тебе пíд дверýма не бýдуть вонý.

Чи бólісний, квóлий знайдý там вигóду?

Ти знáйдеи там пíдсумок тру́ду свого.

Чи бýде там лíжко для мене і всіх подорóжníх?

Там кóжний, що прийде, дістáне йогó.

16. A FOREST HYMN

The groves were God's first temples. Ere man learned
To hew the shaft, and lay the arithrave,
And spread the roof above them — ere he framed
The lofty vault, to gather and roll back
The sound of anthems; in the darkling wood,
Amid the cool and silence, he knelt down,
And offered to the Mighiest solemn thanks
And supplication. For his simple heart
Might not resist the sacred influences
Which, from the stilly twilight of the place,
And from the gray old trunks that high in heaven
Mingled their mossy boughs, and from the sound
Of the invisible breath that swayed at once
All their green tops, stole over him, and bowed
His spirit with the thought of boundless power
And inaccessible majesty. Ah, why
Should we, in the world's riper years, neglect
God's ancient sanctuaries, and adore
Only among the crowd, and under roofs
That our frail hands have raised? Let me, at least,
Here, in the shadow of this aged wood,
Offer one hymn — thrice happy, if it find
Acceptance in His ear.

Father, thy hand
Hath reared these venerable columns, thou
Didst weave this verdant roof. Thou didst look down
Upon the naked earth and, forthwith, rose
All these fair ranks of trees. They, in thy sun,
Budded, and shook their green lives in they breeze,

16. ЛІСОВИЙ ГІМН

Га́й були пе́ршими храмами Бога. Перш ніж людина навчилась
Тесати коло́ну і класти архітráв
Ta вкривати їх дахом; перш ніж спорудила
Височенне склепіння, щоб стягати й ві́дсилати
Звук вро́чистої пісні, вона ставала навколошкі
В темному лісі сéред прохолоди і тýши
I Всемогúчому складала вро́чисту подяку
I благáння. Її бо прóсте серце
Не могло чинити опíр святим впливам,
Які — з тих сútінків життя
I з сірих старих стóвбурів, що під небесáми
З'éднували свої моховáті гíлкí, і зо звуку
Невидного пóдиху, який негайно колихáв
Усі їхні зелені верхí — оволодівали нею і підкоряли
Її духа думці про безмéжну силу
I недосýжну величність. Ах, чому
Ми мусимо в зріліших рокáх світа нехтувати
Дávní Божí святíлища і любити над усé
Лиш те сéред на́товпу і під дахáми,
Що наші крихкі руки спорудили? Дозвóльте ж мені,
Принáймні тут, в тінях старого лíсу,
Запропонувáти один гімн — тричі щаслів буду,
Якщó Його вухо прýйме його.

Отче, Твоя рука

Піднёсла ці вікáми освýчені колóни, Ти
Сплів цей зелéний дах. Ти споглянув
На гóлу зéмлю і негайно підніс
Усі ці дерéва. Вони в твоїм сонці розвýнулись,
Коливáли своє зелене листя під пóду вітрецó

And shot toward heaven. The century-living crow
Whose birth was in their tops, grew old and died
Among their branches, till, at last, they stood,
As know they stand, massy, and tall, and dark,
Fit shrine for humble worshipper to hold
Cummunion with his Maker. These dim vaults,
These winding aisles, of human pomp or pride
Report not. No fantastic carvings show
The boast of our vain race to change the form
Of thy fair works. But thou art here — thou fill'st
The solitude. Thou art in the soft winds
That run along the summit of these trees
In music; thou art in the cooler breath
That from the inmost darkness of the place
Comes, scarcely felt; the barky trunks, the ground,
The fresh moist ground, are all instinct with thee,
Here is continual worship; — Nature, here,
In the tranquility that thou dost love,
Enjoys thy presence. Noiselessly, around,
From perch to perch, the solitary bird
Passes; and yon clear spring, that, midst in herbs,
Wells softly forth and wandering steepes the roots
Of half the mighty forest, tells no tale
Of all the good it does. Thou hast not left
Thyself without a witness, in these shades,
Of thy perfections. Grandeur, strength, and grace,
Are here to speak of thee. This mighty oak —
By whose immovable stem I stand and seem
Almost annihilated — not a prince,
In all that proud old world beyond the deep,

І піднялися до неба. Столітня ворона,
Яка родилась на іх вершинах, старілася і здихала
Серед іх галузів, поки врешті ці дерева вистояли,
Як і тепер вони стоять, масивні і високі, і темні,
Підхóжі для святині скромному молитвеникові
Для спілкування з своїм Творцем. Ці темні склепіння,
Ці крúчені нефи не говорять про людську пíшність,
Або гордість. Жодні вигáдливі дереворýти не вkáзують,
Щоб хвáстощи наших суетних перегонів змінили вид
Твоїх прекрасних творів. Але Ти є тут — Ти наповнєш
Відлюдне місце. Ти є в лágідних вітрáх,
Що кóтяться мýзикою по вершині цих дерéв;
Ти є в прохолóднім подиху,
Який приходить з найглýбшої темноти місця
Ледве відчутний; коряні стóвбури, ґрунт,
Свíжий, волóгий ґрунт — усе це спóвнене Твого життя.
Тут безперéвне поклоніння; тут природа
В спокóю, що Ти його любиш,
Користується Твоєю присутністю. Тихо поблизу
З тичини на тичину самотній птах
Підноситься; а он там чисте джерело серед трав
Струменíть тихо і, мандróючи, насичує коріння
Половини могутнього лісу, і не казку воно повідáє
Про все добро, що його воно дає. Ти не лишив
Себе без свідка в цих сútінках
Твоїх досконалостей. Велич, сила і ласка
Наявні тут — говорять про Тебе. Цей могутній дуб,
При стíйкому стóвбурі якого я стою
(І здається мені, що я ніщо)... Жóдний магнáт
В цьому гордому старому світі, за морем

E're wore his crown as loftily as he
Wears the green coronal of leaves with which
Thy hand has graced him. Nestled at his root
Is beauty, such as blooms not in the glare
Of the broad sun. That delicate forest flower,
With scented breath and look so like a smile,
Seems, as it issues from the shapeless mould,
An emanation of the indwelling Life,
A visible token of the upholding Love,
That are the soul of this great universe.

My heart is awed within me when I think
Of the great miracle that still goes on,
I silence, round me — the perpetual work
Of thy creation, finished, yet renewed
Forever. Written on thy works I read
The lesson of thy own eternity.
Lo! all grow old and die — but see again,
How on the faltering footsteps of decay
Youth presses — ever-gray and beautiful youth
In all its beautiful forms. These lofty trees
Wave not less proudly than their ancestors
Moulder beneath them. Oh, there is not lost
One of earth's charms: upon her bosom yet,
After the flight of untold centuries,
The freshness of her far beginning lies
And yet shall lie. Life mocks the idle hate
Of his arch-enemy Death — yea, seats himself
Upon the tyrant's throne — the sepulchre,
And of the triumphs of his ghastly foe
Makes his own nourishment. For he came forth
From thine own bosom, and shall have no end.

Не носів своєї корони так велично, як він
Носить зелений листяний вінок, яким
Твоя рука прикрасила його. Зручно влаштувалась при його кірені
Така краса, яка не розквітає в сліпучому бліску
Ясного сонця. Здається, коли це ніжне цвітіння лісу,
З запашним підихом і виглядом, похожим на усмішку,
Випускає з безформного ґрунту
Еманацію ЖИТТЯ, що там перебуває,
То це видимий знак утвірдження ЛЮБОВІ
Та що вони, ЖИТТЯ і ЛЮБОВ — величного всесвіту душа.
В серце моє вселяється страх, коли я думаю
Про велике чудо, яке досі продовжується.
В тіші, кругом мене — безперервний труд
Творення закінчений, проте поновлюваний
Вічно. Я читаю на Твої твори
Написану лекцію про Твою Вічність.
Глянь! Всі старіються і вмирають — але ѿ глянь,
Як на хиткіх слідах гниття
Молодь вимагає негайних дій,
Вічно весела і прекрасна мілодь
В усіх своїх прекрасних видах. Ці величні дерева
Колихаються не менше гордо, ніж іх
Творці під ними. Ох, ні одного з очарувань землі
Не пропало. На її лоні
Після пролету непомітних століть
Лежить свіжість її далекого початку,
І ще буде лежати. Життя висміяє пусту ненависть
Свого запеклого ворога, Смерти; більш того, воно сідає
На трон тирана — могилу,
І з триумфів свого страшного ворога
Робить власне живлення. Бо воно, життя, вийшло
З Твого власного лона, і йому не буде кінця.

There have been holy men who hid themselves
Deep in the woody wilderness, and gave
Their lives to thought and prayer, till they outlived
The generation born with them, nor seemed
Less aged than the hoary trees and rocks
Around them; — and there have been holy men
Who deemed it were not well to pass life thus.
But let me often to these solitudes
Retire, and in thy presence reassure
My feeble virtue. Here its enemies,
The passions, at they plainer footsteps shrink
And tremble and are still. O God! when thou
Dost scare the world with tempests, set on fire
The heavens with falling thunderbolts, or fill,
With all the waters of the firmament,
The swift dark whirlwind that uproots the woods
And drowns the villages; when, at thy call,
Uprises the great deep and throws himself
Upon the continent, and overwhelms
Its cities — who forgets not, at the sight
Of these tremendous tokens of thy power,
His pride, and lays his strife and follies by?
Oh, from these sterner aspects of thy face
Spare me and mine, nor let us need the wrath
Of the mad, unchained elements to teach
Who rules them. Be it ours to meditate,
In these calm shades, thy milder majesty,
And to the beautiful order of thy works
Learn to conform the order of our lives.

Булі святі мужі, які скривáлись
Глýбоко в лісистій пустині і присвятили
Своє життя мýсленню і молýтві, переживши
Народжене з ними покоління, і теж не здавались
Молодшими від старіх дерéв і скель
Поблизу них; — і були святі мужі,
Які вважáли, що недобре так провóдити життя.
Але дозволь мені часто ходити до тих відлюдних місць
І в Твоїй присутності запевнити
Мою слабкú доброчесність. Тут її ворога — пристрасті
При Твоїх явніших слідах відступають
І дрижать, і стихають. О Боже! Коли ти
Лякаєш світ бýрями, запалюєш небо
Удáрами бlyскавок, або наповняєш
Всімá вóдами небозводу
Швидкýй темний вýхор, що вириває з корінням ліс
І заливає сéла; коли на Твій зáклика
Підіймається велике море і рýне
На континéнт та заливає його міста —
Хто не забуває тодí, бáчачи
Ці страшні ознáки Твоєї сили,
Про свою гордість і не відкладає
Своє безглúзда і суперéчки?
О, бережй мене і моїх від цих сувóріших вýразів Твого лиця
Та відсунь від мене потréбу досвідчати гнів
Шалéних розкúтих стихíй, щоб піznати
Хто ними управляє. Хай це буде нашим бажанням
Роздумувати в цих спокійних тінях Твою лáгідну вéлич
І навчýтися пристосóвувати порýдок нашого життя
До прéкрасного порядку Твоїх творів.

Christopher Pearce Cranch (1813-1892)

---

17. HYMN OF THE PILGRIMS

"Hear us, almighty Father!
No light but thy great eye above us shines!
Darker and darker gather
The shades of twilight through the moaning pines —
Hear while we pray!

"Hear us, thou great Jehovah!
When, wandering through the tangled wilderness,
Cloud after cloud goes over,
Foresake us not in our loneliness!
Shield us to-night!

"Guard us from every danger,
Thou, who hast ever been our sun and shield,
When trials deeper and stranger
Swept o'er us, as the wind sweeps o'er the field!
O guard us still!

"From the wild foeman's arrow —
From the dread pestilence that walks unseen —

From sickness and from sorrow,
And more than all, from hearts and lips unclean,
Save us, O God!

"And unto thee, great Spirit,
All that we are and have would we commit; —
Not for thy children's merit,
But through thy own free grace, so clearly writ,
Keep us, we pray!"

17. ГИМН ПІЛІГРИМІВ

Вýслухай нáс, всемогúтній Отче!
Світла над нáми немаé, лиш бóко Твоé величне сiá.
Шорáz темніші збираються тiні,
Жаліються в сúмерках сósни, грядé темнотá.

Вýслухай нáших молíнь!

Вýслухай нáс, великий Єгово!
Ми бróдимо бóс по пустýні,
Незнáній нам зóвсім путí,
І хмáра за хмáрою сýне над нáми;
Не залишáй нас на самотí!
О, захищáй нас сьогóдні вночí!

Бережй нас від всýкого стрáху і рýску;
Ти зáвжди був сónцем для нáс і щитом
Колí лихí прóби, дошкúльні, холóдні
Неслíсь понад нáми як вíтер по пólі силком.

Охороняй нас, як і ранíш,

Від дýкого вóрого й його же стрíлý,
Від лáчної пóшести-вíстря чумí,
Від гóря, недúги, журбí
І понад усé — від сéрця і балáкань брудníх.
Зберігáй нас, Бóже!

Тобí же, великому Дýхові, ми довíрýєм
Усé, чим ми є і що посíдаєм,
Не ráди заслúти Твоíх-то дítéй,
А чéрез святú Твою лásку Твíй привíléй.
Май нас в опíці, благáєм!

Josiah Gilbert Holland (1819-1881)

---

18. HYMN

For Summer's bloom and Autumn's blight,
For bending wheat and blasted maize,
For health and sickness, Lord of light,
And Lord of darkness, hear our praise!

We trace to Thee our joys and woes,—
The Thee of causes still the cause,—
We thank Thee that Thy hand bestows;
We bless Thee that Thy love withdraws.

We bring no sorrows to Thy throne;
We come to Thee with no complaint;
In Providence Thy will is done,
And that is sacred to the saint.

19. GOD, GIVE US MEN!

God, give us men! A time like this demands
Strong minds, great hearts, true faith and ready hands;
Men whom the lust of office does not kill;
Men whom the spoils of office cannot buy;
Men who possess opinions and a will;
Men who have honor; men who will not lie;
Men who can stand before a demagogue
And damn his treacherous flatteries without winking!
Tall men, sun-crowned, who live above the fog
In public duty and in private thinking;
For while the rabble, with their thumb-worn creeds,
Their large professions and their little deeds,
Mingle in selfish strife, lo! Freedom weeps,
Wrong rules the land and waiting Justice sleeps.

Джоуса́йе Гілберт Галенд

---

18. ГИМН

Владико світла і темноти! Віслухай наше хваління
За розквіт літа й осінню жовтизну,
За хвилясту пшеницю і пошкоджені маїси,
За здорб'я і недугу; віслухай нашу хвалу!

Ми наші радості і болі вбачаємо в Твоїй волі,
Бо Ти причини причини без початку і кінця.
Ми вдячні Тобі, коли нам щось даруєш,
Ми теж Тебе славим, коли Твоя мілість нам щось відмовля.

Ми не приносимо смутків до Твого престола,
До Тебе йдемо ми без нарікань;
В Твоїм Провидінні стійка Твоя воля,
І це для святого святій зміст життя.

19. БОЖЕ, ДАЙ НАМ ЛЮДЕЙ

Бóже, дай нам людéй! Оцéй бо чáс наш вимагáє
Міцніх умíв, великих сéрць, вабної вíри й готових рук;
Людéй, яких хíть-пристрáсть до посади не вбиваé;
Людéй, які не приймають за грóші спонýк.

Людéй, в чиїх володíнні і дýмка, і вóля;
Яким дорогою є чéсть, не брехнá;
Які стоять сміло перед демагóгом
І лáють його же лестíві й зрадлíві словá.

Людéй високих, з сónцем над собóю, з життýм над імлóю
У прáці громáдській і влásних думkáх;
Коли бо низí зі своíми лихíми стягáми
Змішають велиki званнí з малíми дíлáми
В борні самолюбній, тодí, знай, СВОБÓДА квилíть,
В країні прáвить зло, а СПРАВЕДЛÍВІСТЬ як спáла так спíть.

20. FAREWELL OF THE SOUL TO THE BODY

COMPANION dear! the hours draws nigh,
The sentence speeds — to die, to die.
So long in mystic union held,
So close with strong embrace compell'd,
How canst thou bear the dread decree,
That strikes thy clasping nerves from me?
— To Him who on this mortal shore,
The same encircling vestment wore,
To Him I look, to Him I bend,
To Him thy shuddering frame commend.
— If I have ever caused thee pain,
The throbbing breast, the burning brain,
With cares and vigils turn'd thee pale,
And scorn'd thee when thy strength did fail,
Forgive! forgive! — thy task doth cease,
Friend! Lover! — let us part in peace.
If thou didst sometimes check my force,
Or, trifling, stay mine upward course,
Or lure from Heaven my wavering trust;
Or bow my drooping wing to dust,
I blame thee not, the strife is done;
I knew thou wert the weaker one,
The vase of earth, the trembling clod,
Constrain'd to hold the breath of God.
— Well hast thou in my service wrought;

20. ПРОЩАННЯ ДУШІ З ТІЛОМ

Супутнику коханий! вже близька година,
Присудження спішить — кінець життя гряде.
Так довго ми були в містичному союзі,
Так близько ми примушено жили в обіймах сильних, —
Як можеш ти знести такий страшний декрет,
Який твою енергію від мене ось береть?

Його я жду. Того, який на цьому березі смертельнім
Носив таку ж одежду, як і я ношу;
На Нього я чекаю, Йому я підкоряюсь,
Йому твою тремтічу, стражом оповіту,
Земну фігуру поручаю.

Якщо я будь-коли тобі страждання спричинила —
Тремтіння серця, розуму палання,
Турботами й безсонням лицé блідим робила,
З презирством ставилась, коли твоя снага ослабла була,
Прості мені, прості! Кінець твоїм завданням,
Прийшла розлока нам, прощаємося в мірі,
Супутнику мій.

Якщо ти іноді спинило мене силу,
Чи легковажно підйом мій зупинило,
Або мое крило знеможене склонило до землі,
Тебе я не виную, кінець ції нашій боротьби.
Я знаю, ти було кволіше;
Як ваза праху і тремтіча грудка
Ти затиснє, щоб підих Бога мати у собі;
Ти повністю труділось на службі моїй.

Thy hands my prompted deeds have done;
Thy feet upon mine errands run —
Yes, thou hast mark'd my bidding well.
Faithful and true! farewell, farewell.

— Go to thy rest. A quiet bed.
Meek mother Earth with flowers shall spread,
Where I no more thy sleep may break
With fever'd dream, nor rudely wake
They wearied eye.

Oh, quit thy hold,

For thou art faint, and chill, and cold,
And long thy gasp and groan of pain
Have bound me pitying in thy chain,
Though angels urge me hence to soar,
Where I shall share thine ills no more.

— Yet we shall meet. To soothe thy pain,
Remember, we shall meet again.

Quell with this hope the victor's sting,
And keep it as a signet-ring.

When the dire worm shall pierce thy breast,
And nought but ashes mark thy rest;
When stars shall fall, and skies grow dark,
And proud suns quench their glow-worm spark,
Keep thou that hope, to light thy gloom,
Till the last trumpet rends the tomb.

— Then shalt thou glorious rise, and fair,
Nor spot nor stain nor wrinkle bear;
And I, with hovering wing elate,
The bursting of thy bonds shall wait,
And breathe the welcome of the sky —
"No more to part, no more to die,
Co-heir of Immortality."

Руки твої роби́ли те, що я їм веліла,
І нóги твої сповнáли дору́чення мої .
Отóж ти добрé труди́лась на слúжбі мої .
Супúтнику вíрний і щíрий, прощáння й подяка тобі!

Іді, спочýнь. Твоé спокíйне лíжко
Покíрна земéлька квítами застéлить,
І тám забра́ти спóкій твíй не змóжу я вжé
Бурхлíвими снáми, і з вtóми не бúду будýти тебе.

О, відпустíй мене, відпустíй;
Бо ти і в'яле, й холóдне, й непривítne,
Й задíшка твоя, і болі страхітні
Вже дóвго і жálко держáли менé в обíймах твоíх.
Тож ѿнголи кáжуть мені пíднятися звíдси угóру,
Де вжé не бúду я злýгодні дíлýти з тобóю.

Протé ми стрíнемося знóв. Щоб бíль твíй тобі облегшíть,
Ми стрíнемось знóву, затýм собі цé.
Хай цá надія заглúшить в тобі жалó перемóжця,
Держí її як пéвного знáку кíльцé.

Колí страшнýй черв'як пронíкне грúдь твою
І тíльки прáх засвідчить спóкій твíй;
Колí осядутъ збрí і нéбо стемніє
І сónяшнí планéти згáсять свíтло своé,
Живý надíю цю, освітлюй мóрок свíй
Покí останнá сурмá могíлу твою розітнé.
Тодí ти встáнеш в слáві і красí,
Без цáток, без плями, без змóршки;
А я у настрої цвítнім стояти бúду поблизу
І ждáтиму, колí розíрвутъся ѿзи твої
Та тíхó тебé привítáю в небéснім раю:
"Не бúде вже бíльше розлóки між нáми,
Не бúде вмиráння, спадкоéмче життя без кíнця".

21. TO BEETHOVEN

In o'er-strict calyx lingering,
Lay music's bud too long unblown,
Till thou, Beethoven, breathed the spring:
Then bloomed the perfect rose of tone.

O Psalmist of the weak, the strong,
O Troubadour of love and strife,
Co-Litanist of right and wrong,
Sole Hymner of the whole of life,

I know not how, I care not why,—
Thy music sets my world at ease,
And melts my passion's mortal cry
In satisfying symphonies.

It soothes my accusations sour
'Gainst thoughts that fray the restless soul:
The stain of death; the pain of power;
The lack of love 'twixt part and whole;

The yea-nay of Freewill and Fate,
Whereof both cannot be, yet are;
The praise of a poet wins too late
Who starves from earth into a star;

The lies that serve great parties well,
While truths but give their Christ a cross;
The loves that send warm souls to hell,
While cold-blooded neuters take no loss;

Th' indifferent smile that nature's grace
On Jesus, Judas, pours alike;
Th' indifferent frown on nature's face
When luminous lightnings strangely strike

The sailor praying on his knees
And spare his mate that's cursing God;
How babes and widows starve and freeze,
Yet Nature will not stir a clod;

21. БЕТГОВЕНОВІ

В надмірно вимогливій чашечці квітки
Пуп'яночка музики довго лежав,
Гаявся, не розквітав. Аж ти, Бетговен,
Дихнув весною, і справжня троянда
Запашністю тонів своїх зацвіла.

Псаломнику квілих і дужих!
О, трубадуре чуття й бороття!
Творителю музики добрим і злім,
Творителю гімнів усього життя!

Не знаю я, як і чому твої тони
Сповняють спокоєм, дозвіляю мій світ
І топлять в симфонії втіхи-розради
Мою людську пристрасті, її людський крик.

У них я знахіджу для себе полегшу
Моїм звинуваченням кисловадким
Проти думок, що в душі трутъ залім:
Заплямлення смерти, страждання-біль влади;
Нестаток любові до спільногого всім;

"Так-ні" добровільні і долі дарунок,
Хоча й розрізненні, та все ж таки є;
Хваля для поета, досягнена пізно,
Хоч чує він голод як довго живе;

Брехливість, що служить великим персонам,
В той час як правдивість Христу дає хрест;
Любов, що шле дужі сердечні до пекла,
В той час як невтральні не трятають монет;

Байдужа усмішка, що ласка природи
Так само спливав на Юду й Христя;
Нахмурений погляд тієї природи,
Коли ясна близькавка дівом вдаря

Матріса, що Бога блага на колінах,
Жаліє ж того, який Бога клене;
Як з голоду й зими мрутъ вдови й малята,
А мати Природа хмарок не торкнє;

Why Nature blinds us in each act
Yet makes no law in mercy bend,
No pitfall from our feet retract,
No storm cry out *Take shelter, friend;*

Why snakes that crawl the earth should ply
Rattles, that who hears my shun,
While serpent lightnings in the sky,
But rattle when the deed is done;

How truth can e'er be good for them
That have not eyes to bear its strength,
And yet how stern our lights condemn
Delays that lend the darkness length;

To know all things, save knowingness;
To grasp, yet loosen, feeling's rein;
To waste no manhood on success;
To look with pleasure upon pain;

Though teased by small mixt social claims,
To lose no large simplicity,
And midst of clear-seen crimes and shames
To move with manly purity;

To hold, with keen, yet loving eyes,
Art's realm from Cleverness apart,
To know the Clever good and wise,
Yet haunt the lonesome heights of Art;

I know not how, I care not why,
Thy music brings this broil at ease,
And melts my passion's mortal cry
In satisfying symphonies.

Yea, it forgives me all my sins,
Fits life to love rhyme to rhyme,
And tunes the task each day begins
By the last trumpet-note of Time.

Чому вона нám сліпіть кожний наш вчýнок,
А мýlosti прáv нам не дáсть до услúг,
Не відтýгує нám із-пíд нíг вовчих пáсток
І бúрі не кáже гукнúть: схováйсь, друг;

Чому то змíї, що повзúть по долýні,
Trískóчутъ, щоб тóй, що почýє, утíк,
А blískavki змíї, що женéться з-пíд нéба,
Trískóche тодí, як вже впáв i зотлíв;

Як мóже добróм бути прáвда людýні,
Що бáчитъ не мóже, якá в правди мíць,
Alé її очí засуджуютъ стрóго
Затrýmki, що нýми корóтшае нíч;

Усé добрé знати без вмílosti дíї;
Збагнúти свобíдно чутtéve кermó;
Не трáтити мýжности в ýспíхах прáci;
Дивйтись розráдно на болív eствó;

У ríзних дразлíвих громádських вимóгах
Не трáтити мýdroi в нýх простотí;
У зúстрíчах злóчинів ýвних, ганéбних
Вестí себе мýжно з кermóм чистотí;

Держáти кмítлýвим, та люблячим зóром
Царýну мистéцтва не поруч з знanným;
Знanný набувáти — rích добра й розýмна,
Alé для мистéцтва — дíльна метá
Тудí, де самítня його висotá.

Не знаю я, як твоя мýzика рóбитъ
Цей шúм перепléтний для мéне легkým
I тóпитъ в симфónii vtíxi-розrádi
Мою людську прýстрастъ, її людський kryk.

Вонá вибачáе менí всí провýни,
Римýс з любóv'ю щodénne життý,
I прáci моíй дає závjdi почátok
Її мелodíyna оstaння surmá.

Henry Wadsworth Longfellow (1807-1882)

---

22. A PSALM OF LIFE

Tell me not, in mournful numbers,
"Life is but an empty dream!"
For the soul is dead that slumbers,
And things are not what they seem.

Life is real! Life is earnest!
And the grave is not its goal;
"Dust thou art, to dust returnest,"
Was not spoken of the soul.

Not enjoyment, and not sorrow,
Is our destined end or way;
But to act, that each to-morrow
Finds us farther than to-day.

In the world's broad field of battle,
In the bivouac of Life,
Be not like dumb, driven cattle!
Be a hero in the strife!

Trust no Future, howe'er pleasant!
Let the dead Past bury its dead!
Act,— act in the living Present!
Heart within, and God o'erhead!

Lives of great men all remind us
We can make our lives sublime,
And, departing, leave behind us
Footprints on the sands of time;

Footprints, that perhaps another,
Sailing o'er life's solemn main,
A forlorn and shipwrecked brother,
Seeing, shall take heart again.

Let us, then, be up and doing,
With a heart for any fate;
Still achieving, still pursuing,
Learn to labour and to wait.

Генрі Водзверт Лонгфелоу

22. ПСАЛОМ ЖИТЯ

Не повторюй слів понурих,
Що життя — це сонний мус.
Сплячий дух — познáка смéрти;
У житті ж є вищий глúзд.

Жýть — не сон! Життя — геройство!
Тіло мре, а нé душá.
"Прáх еси — і в прáх повéрнеш" —
Не про дýшу цi словá.

Не печáль і не блажéнство
Цíль життя: вона велítъ
Працювати, чин давати,
Жвáво поступ в них робítъ.

На життя воéннім полі,
На життя бівáку будь
Не рабом! Держíсь гербem,
Загартóвуй в змáгу дух.

Не оплáкуй втрáт минулих,
Про майбутні дні не мáр,
Працюй тільки в днáх сучáсних
І в них тільки вíру мáй.

Труд великих нас взвивáє
До великих дíй часу,
Щоб в пíскáх вíків лишíвся
Слід із нашого шляху, —

Слід, що вýведе, можлýво,
На дорóгу тákож тíх,
Що ослáбли, заблудíли,
І пробудить мýжність в нýх.

Встáнь же смíливо до прáci,
Віддавáй всí сíли їй,
І учíся вíру мати
В кráщі дні з завзятих дíй!

23. HYMN

(For my brother's ordination)

Christ to the young man said:
"Yet one thing more;
If you wouldst perfect be,
Sell all thou hast and give it
To the poor, and come and follow me!"

Within this temple Christ again, unseen,
Those sacred words hath said,
And his invisible hands to-day have been
Laid on a young man's head.

And evermore beside him on his way
The unseen Christ shall move,
That he may lean upon his arm and say,
"Dost thou, dear Lord, approve?"

Beside him at the marriage feast shall be,
To make the scene more fair;
Beside him in the dark Gethsemane
Of pain and midnight prayer.

O holy trust! O endless sense of rest!
Like the beloved John
To lay his head upon the Saviour's breast,
And thus to journey on!

24. THE WAVE

"Whither, thou turbid wave?
Whither, with so much haste,
As if a thief wert thou?"

"I am the Wave of Life,
Stained with my margin's dust,
From the struggle and the strife
Of the narrow stream I fly
To the Sea's immensity,
To wash from me the slime
Of the muddy banks of Time."

23. ГИМН

(На висвячування моого брата)

Христós же сказáв юнакóві оцé:
"Якщó хочеш бúти перфéктний собóю,
Продáй все, що мáєш, дай бíдним усé;
Тодí-то прихóдь і йди вслíд за мнóю!"

У цíй ось святýні Христós невидýмий
Сказáв неодмíнно словá тí святí
Сьогóднí, і руки його невидýmí
Покládení на молодíй головí.

І побруч з ним зáвжди на нýві труdív
Ітýме Христós як хítъ дíйовá;
І він не загúбитъ Христóvих слídіv,
Як в дíях його буде пómіch Христá.

При нíм на весíллі бенkéту буде жvávij,
Щоб кráща булá подíя самá;
Ta й бúde із нíм в Гетсемánsькому сádí
Над пívních і bílъ, i молýtva палká.

Надіс свящénnna! Глúzde бézmíru спокójo!
Як любíj Христú був апóстол Йоán,
Так віn покладé свою гóлову скрóмnu
На грúdi Спасíтеля; віn з нíм píde в свít
Творýtъ його вóлю, його заповít!

24. ХВИЛЯ

"Кудí ти прéш, тумánnna хvíle?
Кудí несéшся спíshno ták,
Ненáche б злódíem булá?"
"Я Хвíля Життá.
Забrúdnena бérega grázzju
Bíd зmágu вузъkógo стrumká
Tíkáю до мóря безmír'я,
Щоб змýti zo сébe намóul
Брудníх берегív земнógo Часý!"

25. CHRISTMAS BELLS

I heard the bells on Christmas Day
Their old, familiar carols play,
And wild and sweet the words repeat
Of peace on earth, good-will to men!

And thought how, as the day had come,
The belfries of all Christendom
Had rolled along the unbroken song
Of peace on earth, good-will to men!

Till, ringing, singing on its way,
The world revolved from night to day,
A voice, a chime, a chant sublime
Of peace on earth, good-will to men!

Then from each black, accursed mouth
The cannon thundered in the South,
And with the sound the carols drowned
Of peace on earth, good-will to men!

It was as if an earthquake rent
The heart-stones of a continent,
And made forlorn the households born
Of peace on earth, good-will to men!

And in despair I bowed my head,
There is no peace on earth," I said;
"For hate is strong, and mocks the song
Of peace on earth, good-will to men!"

Then pealed the bells more loud and deep:
"God is not dead; nor doth he sleep!
The Wrong shall fail, the Right prevail,
With peace on earth, good-will to men!"

25. РІЗДВЯНІ ДЗВОНИ

Я слухав дзвіни у працник Різдвá,
Гру давніх колядок так знáних усíм;
Я чу́в мілі звúки цих рáдісних слíв:
Мýр на землі людям доброї вóлі!

І думав я, як дéнь настáв,
Як-тó з дзвініць по світі гéн
Котýвся спíв про Вифлеéм —
Про мýр земний і дóбру вóлю.

Під звúки дзвóнів і пíсéнь
Світ скýнув нíч, зустрíнув дéнь,
В нíм гóлос, спíви освіжнí
Про мýр і вóлю добру на землі.

Тодí ж із чóрних клятих пáщ
На Пíвдні нíсся рéв гармáт,
Тонúв в нíм кóляд аромáт
Про мýр земний і рáдість всíм.

Булó це — нáче землетrúс
Розбíв черéні континéнту
Й сíм'ї, нарóдженій для мýру
І вóлі згóди на землі.

І в рóзпачі чолó схилíв.
"Немáє мýру на землі", сказáв я:
"На нíй ненáвисть торжествúє
І з пíсні мýру, волі згóди
Сmíється, глузúе".

Та потíм сильніше і гlíбше дзвоніння я чу́в:
"Не вмér, не спíть Всесвітній Цар!
Непráвді бýде кráх, а Пráвді — добра дóля!
Не зéмлю зíйде мýр, в когó лиш дóбра вóля!"

Ralph Waldo Emerson (1803-1882)

---

26. THE BOHEMIAN HYMN

In many forms we try
To utter God's infinity,
But the boundless hath no form,
And the Universal Friend
Doth as far transcend
An angel as a worm.

The great Idea baffles wit,
Language fathers under it,
It leaves the learned in the lurch;
Nor art, nor power, nor toil can find
The measure of the eternal Mind,
Nor hymn, nor prayer, nor church.

27. GRACE

How much, preventing God, how much I owe
To the Defences thou hast round me set;
Example, custom, fear, occasion slow,—
These scorned bondmen were my parapet.
I dare not peep over this parapet
To gauge with glance the roaring gulf below,
The depths of sin to which I had descended,
Had not these me against myself defended.

28 LIFE

(excerpts)

Shun passion, fold the hands of thrift,
Sit still and Truth is near;
Suddenly it will uplift
Your eyelids to the sphere:
Wait a little, you shall see
The portratiture of things to be.

*

The rules of men made evident
By Him who built the day,
The columns of the firmament
Not firmer based than they.

Ралф Валдо Емерсон

---

26. БОГЕМНИЙ ГИМН

Ми намагаємось в формах численних
Безмежності Бóжої вýслів знайтý;
Алé ж в безконечності фóрми немá
Ta й прýятель всéсвіту перевищáє
Янгола тák же, як і червяка.

Велична Ідéя з путтý нас збиває,
Хитáється мóва від сýли її,
Вонá дає вчéному мýслі складнí.
Нí вмíння, нí влáда, нí прáця важкá,
Нí гýмн, нí молýтва, нí цéрква самá
Не знáйдуть мýрila для Дúха вíкív.

27. ЛАСКА

Багáто вýнен я Тобí, мíй Бóже запобíжний,
За зáхисти Твої кругóм в моїм життí:
За прýклад, за звýчай, нагóд управління, —
Бонí були зáвжди порýчям моím.
Ta ý не повýнен при них позирáти
Побíжним лиш óком унýз, де глибíнь
Безóдня грíхóвна, що в неї я впáв, —
Íм не пíдкорíвся свобóдний дýх мíй.

28. ЖИТТЯ (уривки)

Явнí нóрми людям dáv
Tóй, хто дény і níč створýv.
Píd kolóni ж небозвóду
Bíн такóж покláv осноvu —
Не твердíшу від нóрм цих.

*

Дай прýстрастъ нáбík, рукáм склад вигíдний,
Спокíйно сидí; Дух-Прáвда живé при тобí.
Вонá пíднесé твої óči звитýжно
У вýсь, до нéба надхнénнí путí.
Хвiliýну пождí i в уývi своíй
Побáчиш зobraženя свíжоскладní.

29. HYMN

(sung at the Second Church, at the ordination of rev. Chandler Robbins)

We love the venerable house
Our fathers built to God;—
In heaven are kept their grateful vows,
Their dust endears the sod.

Here holy thoughts a light have shed
From many a radiant face,
And prayers of humble virtue made
The perfume of the place.

And anxious hearts have pondered here
The mystery of life,
And prayed the eternal Light to clear
Their doubts, and aid their strife.

From humble tenements around
Came up the pensive train,
And in the church a blessing found
That filled their homes again;

For faith and peace and mighty love
That from the Godhead flow,
Showed them the life in Heaven above
Springs from the life below.

They live with God; their homes are dust;
Yet here their children pray,
And in this fleeting lifetime trust
To find the narrow way.

On him who by the altar stands,
On him thy blessing fall,
Speak through his lips thy pure commands,
Thou heart that lovest all.

29. ГИМН

(співали його в Другій Церкві під час висвячування о. Чандлера Рáбінса)

Ми любимо цей дім сакральний,
Цей дár для Бóга від батьків,
Ділá іх нéбо зберігáє,
Іх прáх вабний землі легкíй.

Тут мýслення святí світýлись
На лíцях вíрних від присвáт,
І чувся в молитвáх цnotлíвих
Святóго місця аромáт.

Щíмкí тут дúші розважáли
Стежкí таémні у життí
І свítла вíчного благáли
Розвíять сýмнів іх в душí
Та дáти помíч в боротьбí.

Із поблизьких осéль смиréнних
Сюдí ступáв кортéж сумнýй,
Знахóдив тут благословéння
І наповнýв знов дім свíй ним.

Бо вíра, мýр, любóв чудéсна,
Що лíнуть нám від Божествá,
Казáли ім: життя небéсне
Струмíть із зéмського життя.

Вонí вже тám; домí іх — прáхом;
Та дíти іх у цéркві тут
І в цíм життí корóткім мають
Надію взнати тóчну пúть.

Йомý ось тут, перéд престóлом,
Благословéння Ти даéш,
Йогó ж устáм — Твої закóни, —
Ти любиш, Бóже, всíх людéй.

30. HYMN

There is in all the sons of men
A love that in the spirit dwells,
That panteth after things unseen,
And tidings of the future tells.

And God hath built his alter here
To keep this fire of faith alive,
And sent his priests in holy fear
To speak the truth — for truth to strive.

And hither come the pensive train
Of rich and poor, of young and old,
Of ardent youth untouched by pain,
Of thoughtful maids and manhood bold.

They seek a friend to speak the word
Already trembling on their tongue,
To touch with prophet's hand the chord
Which God in human hearts hath strung.

To speak the plain reproof of sin
That sounded in the soul before,
And bid you let the angels in
That knock at meek contrition's door.

31. SELF-RELIANCE

Henceforth, please God, forever I forgo
The yoke of men's opinions. I will be
Light-hearted as a bird, and live with God.
I find him in the bottom of my heart,
I hear continually his voice therein.

.....

The little needle always knows the North,
The little bird remembereth his note,
And this wise Seer within me never errs.
I never taught it what it teaches me;
I only follow, when I act aright.

30. ГИМН

В людському ро́ді всіх часів
Живé любóв на дні душí.
Вонá надзéмного бажае,
Звісткý майбутнього складае.

I Бóг спорúдив вівтар нáм,
Щоб зáпал віри пульсува;v
Посла́в свяще́ників своїх
Щоб істину неслíй у світ.

Сюдí замýслено спіша́ть
Багáч, біда́к, старík, юна́к,
Палкé юна́цтво без стражда́нь,
Вдумлі́ві дíви, мýжній стáн.

Шука́ють дру́зів, щоб ректí
Тремтýче слóво на устáх,
Торкнúтись вішої струнý,
Якý Бог в сéрці вкоренýv;

Призна́тись прýмо до грíхá,
Якý раніш в душі бриньчáv,
I янголів просítъ ввійтý
Ta грíх кайттям відместý.

31. САМООПÓРА

Віднýні, слáва Бóгу, назавжди відмовляюсь
Від рабства поглядів людéй. Ненáче птах,
Я бýду безтурбóтний, і бýду жýти з Бóгом.
Йогó я знахóджу на дні свогó сéрця,
Я чýю там гóлос Йогó безперéвно.

.....

Малéнька стрíлка зáвжди знае Пívních,
Малéнька птáшка знак свíj пам'ятáe,
I цей Провýдець мýдрий, що в сéрці моím,
Нікóли не хýбитъ.
Нікóли не вчýв я тогó, кто úчитъ менé;
Я тíльки наслíдую тодí, колý вíрно дíю.

32. OUR MASTER

Immortal love, forever full,
Forever flowing free,
Forever shared, forever whole,
A never-ebbing sea!

Out outward lips confess the name
All other names above;
Love only knoweth whence it came,
And comprehendeth love.

Blow, winds of God, awake and blow
The mists of earth away!
Shine out, o Light Divine, and show
How wide and far we stray!

Hush every lip, close every book,
The strife of tongues forbear;
Why forward reach, or backward look,
For love clasps like air?

We may not climb the heavenly steeps
To bring the Lord Christ down:
In vain we search the lowest deeps,
For Him no depths can drown.

Nor holy bread, nor blood of grape,
The linaments restore
Of Him we know in outward shape
And in the flesh no more.

He cometh not a king to reign;
The world's long hope is dim;
The weary centuries watch in vain
The clouds of heaven for Him.

32. НАШ УЧИТЕЛЬ

Любобе вічна! Мóре, пóвне
Tekúchих víльno wód!
Tвой спívúчасть ne частkóva,
Morskýj twíj ríveny — stálij kód!

Tobí mi sérce vídriwáem
Щирíš, níž iñshim iñenám;
A zvídki ce — любобóv liš znáe,
I rozumíe liš voná.

Прокínyteся vítří nebésní!
Rozvíjte iž zemlí iñmlú!
Cvítýj vkají, nebésne Cvítlo,
Ja skríz my zbiłisya z shlyxý!

Ctišít' ustá, zakrýjte knígy,
Dержíte móvu víd uráz;
Chomý i v rózdumah, i čínah
Любobi óbmín napokáz?

Не nám do skély nebésnih znýtisъ,
Щоб znýzity Góspoda Xristá;
Глибинай найníjchih nám ne vznáti,
Для Nýogo ж глибини немá.

Hí xlíb svatyj, ní króv z wýna,
Не vídnowlýjut rýs Йогó;
Йогó mi tílkyj obraz máem,
Ta plótí séréd nas nemá.

Bín ne koróľ, jakýj panýe,
Надía swítu nejasná;
Bíký u vtómí márno stéjatъ
Для Nýogo xmárni nebesá.

Death comes, life goes; the asking eye
And ear are answerless;
The grave is dumb, the hollow sky
Is sad with silentless.

The letter fails, and systems fall,
And every symbol wanes;
The Spirit over-brooding all
Eternal Love remains.

And not for signs in heaven above
Or earth below they look,
We know with John his smile of love,
With Peter his rebuke.

In joy of peace, or sense
Of sorrow over sin,
He is his own best evidence,
His witness is within.

No fable old, nor mythic lore,
Nor dream of bards and seers,
No dead fact stranded on the shore
Of the oblivious years;—

But warm, sweet, tender, even yet
A present help is He;
And faith has still its Olivet,*
And love its Galilee.

The healing of his seamless dress
Is by our beds of pain;
We touch Him in life's throng and press,
And we are whole again.

*Olivet — Mount of a small ridge of Jerusalem, in what is now Jordan.

Прихόдить смéрть, життý втікає,
І óко й вухо світ питáють,
А відповідь — лиши блáнк... немáє.
Німá могíла, вýсь глухá,
Засмúчена і мовчазнá.

Закóн не дíє, крах в систéмах,
І сýмвол глúзд втрачáє вжé;
Ta Дух у рóздумах важéнних
Про Вíчнулю Любóв — живé.

I не знакíв в небéснім ráї,
Й не на землі шукá іх зíр, —
Його любóв д'Йоáну знаєм,
До нас з Петрóм — Його докíр.

Чи в рáдості, чи в почувáнні
Скорбóти й жáлю за грíхý,
Він — дóказ сám собі впíзнáнний,
Bo свídkами — Його чинý.

Не дáвня кáзка, мít учéний,
Не мрíя бáрдів і видцíв,
Не мéртвий фáкт в пíскý берéжním
Давно забúтливих рокíв; —

Алé ласкáву, мýлу, нíжну
Даé нам помíч нíні Вíн;
I вíра — всé ще Оливít*,
А Галилéя — любий плíд.

Його одéжа лíкувáльна.
Вонá у бóлях нам кермó, —
Її в нуждí ми дотикáєм
I цíлісно знóв живемó.

*Оливет — гора коло Єрусалиму, там, де сьогодні Йорданія.

Who hates, hates Thee, who loves becomes
Therein to Thee allied;
All sweet accords of hearts and homes
In Thee are multiplied.

Deep strike thy roots, o heavenly Vine,
Within our earthly sod;
Most human and yet most divine,
The flower of man and God!

O Love! O Life! Our faith and sight
Thy presence maketh one;
As through transfigured clouds of white
We trace the noon-day sun.

So, to our mortal eyes subdued,
Flesh-veiled, but not concealed,
We know in Thee the fatherhood
And heart of God revealed.

We faintly hear, we dimly see,
In differing phrase we pray;
But, dim or clear, we own in Thee
The Light, the Truth, the Way!

The homage that we render Thee
In still our Father's own;
Nor jealous claim or rivalry
Divides the Cross and Throne.

To do thy will is more than praise,
As words are less than deeds,
And simple trust can find thy ways
We miss with chart of creeds.

Тóй, в кого ненáвисть, той Тобí злoфóн,
Тóй, хто лóбить ближníх, лóбить Твíй закóн.
Всí злáгоди мýлі сердéць і домíв
Стокрóтно милíшí у сérцí Твоím.

Лозó небéсно-виногráдна!
Твоí корíння в глибинí
Дернýни нашоí земнóї;
Ти цвít найкráщий на землí —
Людýни й Бóга в висотí!

Любóве і Життý! Ти нашу
Вíру й зíр єднáеш ув однé,
Як крíзь прозíрну хмárну змíну
Ми сónце бáчимо яснé.

Хоч смéртний зíр нас пíдкорýє
І в плóті ми, — ми не слíпí.
Ми знаéмо — в Тобí батькíвство
І сérце Бóга на явí.

Ми слáбо чýєм, зíр наш тьmáний,
Рíзñиця слíв у молитváx, —
Ta сýк чи тák — в Тобí ми маéм
Свítýlo, Істину і Шлях.

Протé пошáна, що її ми
Тобí з душí вíддаємó,
Є влásністю Отця на нéбí;
Нí пóзов рéвний, змág в дíлáх
Не дíлить Трóну від Хрестá.

Твою викóнувати вóлю —
Важníше, нíж Тебé хвалíть,
Словá бо лéгшí, нíж дíлá.
Твоí шляхý для вíри прóстí,
Невýднí в схéмах вíр вчитtý.

Through Him the first fond prayers are said
Our lips of childhood frame,
The last low whispers of our dead
Are burdened with his name.

O Lord and Master of us all!
Whate'er pur name or sign
We own thy sway, we hear thy call,
We test our lives by thine.

Thou judges us; thy purity
Doth all our lusts condemn;
The love that draws us nearer Thee
Is hot with wrath to them.

Our thoughts like open to thy sight;
And, naked to thy glance,
Our secret sins are in the light
Of thy pure countenance.

Thy healing pains, a keen distress
Thy tender light shines in;
Thy sweetness is the bitterness,
Thy grace the pang of sin.

Yet, weak and blinded we be,
Thou dost our service own;
We bring our varying gifts to Thee,
And Thou rejectest none.

To Thee our full humanity,
Its joy and pains, belong;
The wrong of man to man on Thee
Inflicts a deeper wrong.

В Його ім'я в дитинстві нашім
Ми мóвим пéрші молитви
Із нíжним óбрисом в словáх;
В годíні смéрти в наших бlíжнíх
До Ньюго прóсьба на устáх.

Ісýсе, Вчýтелью усíх нас!
Якé б не дáть Тобí ім'я —
Ми вíзнаєм Твоé велíння,
Твоé життý — мíрýло нам.

Всí нашí прýстрastí Ти сúдиш;
Твой іх сúдить чистотá.
Чим бlíжча в нас любов до Тéбе —
Тим бíльш печé іх мерзлотá.

Думкí у нас для Тéбе щýрі,
Грíхíв же скýтна чорнотá
Вíдкрýта для Твойого óка,
У ясностí Твогó лицá.

В Твоíм карánní líкувáльнім
Твíй прóмінь лáгідний сíй;
У гíркотí Твойой солóдкість,
Бíль за грíхý — любóв Твойой.

Хоч і слíпí буlí б ми й квóлі,
Ти нашí визнаéш дíлá,
Тобí дарý принóсим рízní,
І іх рукá Твойой приýмá.

Тобí налéжить пóвne люðство,
Його утíхи й бíль-тяgár;
Удáр людýни для людýни —
Для Тéбе бíльший ще удáр.

No pride of self thy service hath,
No place for me and mine;
Our human strength is weakness, death
Our life, apart from thine.

Apart from Thee all gain is loss,
All labor vainly done;
The solemn shadow of thy Cross
Is better than the sun.

Alone, o Love ineffable!
Thy saving name is given;
To turn aside from Thee is hell,
To walk with Thee is heaven!

How vain, secure in all Thou art,
Our noisy championship!—
The sighing of the contrite heart
Is more than flattering lip.

Not thine the bigot's partial plea,
Nor thine the zealot's ban;
Thou well canst spare a love of Thee
Which ends in hate of man.

Our Friend, our Brother, and our Lord,
What may thy service be?—
Nor name, nor form, nor ritual word,
But simply following Thee.

We bring no ghastly holocaust,
We pile no graven stone;
He serves Thee best who loveth most
His brothers and thy own.

Тобі служити — не пихá собóю,
Не пост для méне і всього мого;
Наснáга наша — квóлість наша,
А смéрть — життя як тíнь Твогó.

Без Тéбе вся корýсть — утráта,
Зусýлля наші мáрні всí;
Вроchýста тíнь Хрестá Твойого
Від сónця кра́ща далебí.

Одýн, самотníй... Любóве невимóвна!
Рятунок нам — снагá Твоя;
Відхíд від Тéбе — ад гріхóвний,
Ітý з Тобóю — небесá.

Як мáрна в нас шумлýва пérшість,
А в Тéбе впéвненість стíйка;
Зітхáння сéрця, що жалкуé,
Сильніше, нíж шумкí словá.

Прибíчника часткóвий прýвід —
Ознáка не Твой.
І не фанáтик Ти зlostívий,
Що інших грíмко виклиna.
Ти бережéш свою любóв,
Та гнíв людýни — ій закóв.

Наш Прýятелю, Брáте, Хрýсте,
Тобі служіння в нас якé?
Ім'я? особá? ритуálність?
Hi cé ní té. Лишé наслíдуватъ Тебé.

Загýбелі мý не нанóсим,
Hi íдолів не стáвим ми;
Тобі найкра́ще служить тóй,
Хто любить бlíжніх всіх —
Братів своїх, братів Твоїх.

Thy litanies, sweet offices
Of love and gratitude;
Thy sacramental liturgies,
Thy joy of doing good.

In vain shall waves of incense drift
The vaulted nave around,
In vain the minister turret lift
Its brazen weights of sound.

The heart must ring thy Christmas bells,
Thy inward altars raise;
Its faith and hope thy canticles,
And its obedience praise!

33. EXTRACT FROM “WORSHIP”

O brother man! fold to thy heart thy brother;
Where pity dwells, the peace of God is there;
To worship rightly is to love each other,
Each smile a hymn, each kindly deed a prayer.

Follow with reverent steps the great example
Of Him whose holy work was “doing good;”
So shall the wide earth seem our Father’s temple,
Each loving life a psalm of gratitude.

Then shall all shackles fall; the stormy clangor
Of wild war music o’er the earth shall cease;
Love shall treat out the baleful fire of anger,
And in its ashes plant the tree of peace!

34. EXTRACT OF “HAVERHILL”

Earth shall be nearer to Heaven when all
That severs man from man shall fall,
For, here or there, salvation’s plan
Alone is love of Good and man.

Твої молебні, мілі служби
Любови й вдяки за дарій;
Твої священні літургії
І серце всім добро творить.

Даремно буде ладан витись
По наяві склопистій навкруг,
Даремно звук церковних гірок
Торкатиме пасивний слух.

Твій дзвін Різдвя дзвеніти мусить
У серці люблячим Твій дар,
Підніть духовний Твій вівтар,
Хваліть в піснях церковних віру,
Надію й покору — вершній ідеал.

33. ВИТАГ ІЗ "БОГОМОЛІННЯ"

Людино братня! Любій свого брата, горній до грудей!
Де мешкає жалість, там мір Божий є.
Святне поклоніння — як більшій для більшнього щирій слуга;
Як усміх щирій — гімн, добрий чин — мольба.
Наслідуй шановно взір-приклад Того,
Чий труд святий був лише творчим добром,
Щоб наша широка, простора земля
Була для нас всіх, мов святиня Творця,
І кожне життя було вдяки псалмом.
Тоді опадуть всі кайдани, і буряний тон
Воєнних змагань припинить свій гул,
Любов лікуватиме гнівозгубний вогонь
І древо миру садити на попелі згоріщ його.

34. ВИТАГ ІЗ "ГЕВЕРГИЛ"

Земля буде більшче до Неба, якщо все,
Що людій розділіє завжре;
Бо тут чи там, рятунку плайн —
Лиш любов Творця й людій.

35. THE CLEAR VISION (Extract)

Break forth, my lips, in praise, and own
The wiser love severely kind;
Since, richer for its chastening grown,
I see, whereas I once was blind.
The world, o Father! has not wronged
With loss the life by Thee prolonged;
But still, with every added year,
More beautiful thy works appear!

As Thou has made thy world without,
Make Thou more fair my world within;
Shine through its lingering clouds of doubt;
Rebuke its haunting shapes of sin;
Fill, brief or long my granted span
Of life with love to Thee and man;
Strike when Thou wilt the hour of rest,
But let my last days be my best!

36. BY THEIR WORKS

Call him not heretic whose works attest
His faith in goodness by no creed confessed.
Whatever in love's name is truly done
To free the bound and lift the fallen one
Is done to Christ. Whose in deed and word
Is not against Him, labors for our Lord.
When He, who, sad and weary, longing sore
For love's sweet service, sought the sister's door,
One saw the heavenly, one the human guest,
But who shall say which loved the Master best?

35. ЯСНА ВІЗІЯ

Розкрійтесь устá мої у вихвалéнні
Й признáйте мудрішою сíльну любóв;
Як я став багáтшим в її досвідчáння,
Я бáчу, що ма́в я слíпúчий прикóв.
О Отче наш! В житті продовженім Тобóю
Світ втрáти-лíха не зазнáв;
А кóжний рíк Твоéю дбданий рукóю
Все кра́щі являє Твоїх рук дíла!

Наш зóвнішній світ — Твій твíр існувáння;
Вчинí ще кра́щим світ в моїй душі.
Крізь хмáрні сяй йогó вагáння
І гáнь кублó йогó грíхíв.
Улýй, мій Отче, дар в моé
(Часом відмíрене життя)
Любóв до Тéбе і людéй.
Спинí, колí захóчеш Ти,
Остánni віddixi моí,
Та дáй, щоб тí остánni днí
Менí найкра́щими булý.

36. ВІДПОВІДНО ДО ІХ ПРАЦІ

Не називáй єréтиком тогó, чи́ дíлá свідчáть,
Що вíрить він у доброту без кóда віровчénня.
Усé, що зробíв хтось в любóви ім'я —
Тягár скинув з бráта, пídníс бráта з нуждéння —
Усé те зробíв він такóж для Христá.
Хто у словáх і дíлáх не є прóти ньогó, —
Той прáцю даé для Гóспода свóго.
Про тóго, що в смúтку був чи був ув утóмі
Й шукáв у сестрý спíвчуття і любóви —
Одýн думав тák — небéсний це гíсть,
А інший вбачáв в ньому гóстя людського;
Та мíг би хтось із нас сказáти грíшних,
Котрý любíв Христá найбíльше?

37. THE ANGEL OF PATIENCE

To weary hearts, to mourning homes,
God's meekest Angel gently comes;
No power has he to banish pain,
Or give us back our lost again;
And yet in tenderest love, our dear
And Heavenly Father sends him here.

There's quite in that Angel's glance,
There's rest in his still countenance!
He mockes no grief with idle cheer,
Nor wounds with words the mourner's ear;
But ills and woes he may not cure
He kindly trains us to endure.

Angel of Patience! sent to calm
Our feverish brows with cooling palm;
To lay the storms of hope and fear,
And reconcile life's smile and tear;
The throbs of wounded pride to still,
And make our own our Father's will!

O thou who mournest on thy way,
With longings for the close of day;
He walks with thee, that Angel kind,
And gently whispers, "Be resigned:
Bear up, bear on, the end shall tell
The dear Lord ordereth all things well!"

37. ЯНГОЛ ТЕРПІННЯ

До стóмлених дúш, до траурних хат
Найкráщого энгола Бóг посилае;
Цей сíли не мае, щоб біль відігнати,
Вернутъ нам покійника знóбу до хáти;
Йогó посилае Отéць наш Небесний
З любóв'ю до наc, щоб пíльгу нам дáти.

В тім Ѵнгольськім пóгляді — спóкій,
Спокійне облýччя дáє нам підпóру;
Він вýгуком мáрним з біді не глузуе,
Не рáнить словáми тогó, що бануе;
Хоч лíха й скорбóти зцілять він не мóже,
Він вчítъ нас як спóкій держать на сторожі.

Терпíмости Ѵнгол приходить до наc,
На збúжені чóла покласти долбні
Спокóю, зігнати надії й страху трепет-стрýс,
З'еднатъ життя ѿсміх з сльозóю на скроні,
Помáзать спокбем образу душі
І вóлю Господню дать нашій сназі.

О ти, що сум нóсиш в життéвій путі
І пálко бажáеш, щоб дéнь відбренів, —
Знай, Ѵнгол з тобóю, той Ѵнгол — твій дру́г,
Він нíжно шепóче: "Покíрливий бúдь!
Держíсь непохýтно, зносí терпелíво життя постулят;
Вкінці ти побáчиш — Бог любий, всім рéчам
Призначує дóбрій, всепráведний лáд!"

38. THE MYSTIC'S CHRISTMAS

"All hail!" the bells of Christmas rang,
"All hail!" the monks at Christmas sang,
The merry monks who kept with cheer
The gladdest day of all their year.

Be still apart, unmoved thereat,
A pious elder brother sat
Silent, in his accustomed place,
With God's sweet peace upon his face.

"Why sitt'st thou thus?" his brethren cried.
"It is the blessed Christmas-tide;
The Christmas lights are all aglow,
The sacred lilies bud and blow.

"Above our heads the joy-bells ring,
Without the happy children sing,
And all God's creatures hail the morn
On which the holy Christ was born!

"Rejoice with us; no more rebuke
Our gladness with thy quiet look."
The gray monk answered: "Keep, I pray,
Ever as ye list, the Lord's birthday.

"Let heathen Yule fires flicker red
Where thronged refectory feasts are spread;
With mystery-play and masque and mime
And wait-songs speed the holy time!

38. РІЗДВО МІСТИКА

"Христós родíвся!" — дзвóни дзвонíли.

"Христос родився!" — нісся спів —

Ченці із радістю вітáли

Найкráшій з кра́сних в рóці днів.

Там óсторонь, без хвилювáння,

Старíший сéред них монáх

Сидів мовчазно, в звíклім місці,

З спокóєм Бóжим ýв очáx.

"Чому сидíш так? — д'њóго браття. —

Таж цé Різдвó Христá, святкý,

Світлá різдвяñі скрíзь палáють,

Святí лілéї оживáєть,

Пускають вжé свої брунькý,

Розпúкуються, розцвітають.

Над нáми дзвóнять дзвóни втíхи,

Надвóрі вáбить спів дітéй,

Вітáють ранок всí створíння,

Христós прийшóв до всíх людéй.

Радíй же з нáми! Хай не гáнить

Утíху нáшу спóкíй твíй".

На té монáх сивоголóвий:

"Різдвó можна слáвить вслушáючись в спів.

Хай бáгrom бlíма грúба шáна

Різдвá в примíщеннí їдí

З містéрії грóю і з маскою й мíмом,

І спíвом в антрактах святóї хвалý.

"The blindest faith may haply save;
The Lord accepts the things we have;
And reverence, howsoe'er it strays,
May find at last the shining ways.

"They needs must grope who cannot see,
The blade before the ear must be;
As ye are feeling I have felt,
And where ye dwell I too have dwelt.

"But now, beyond the things of sense,
Beyond occasions and events,
I know, through God's exceeding grace,
Release from form and time and place.

"I listen, from no mortal tongue,
To hear the song the angels sung;
And wait within myself to know
The Christmas lilies bud and blow.

"The outward symbols disappear
From him whose inward sight is clear;
And small must be the choice of days
To him who fills them all with praise!

"Keep while you need it, brothers mine,
With honest zeal your Christmas sign,
But judge not him who every morn
Feels in his heart the Lord Christ born!"

Спасті себе мόже засліплена віра, —
Господь нас цінує-які в нас плоді,
І благоговіння хоч би як блукáло,
Вкінці знайти мόже яскраві шляхі.

Іх трéба шукáти тому, хто не бáчить;
Знай, плíд перед зróстом бувá у цвітú.
У вás почування, що і їх маю,
Чим вý веселйтесь, тим я тéж живý.

Тепér же понád відчування і рóзум,
Понáд і пídstáви, і вíслідний трúд
Я знаю, великою лáскою Бóга
Звільнивсь я від фóрми і мíсця й часу.

Вслухáюся я (та не в мóву людíни),
Щоб ѿнгольську пíсню у сéрці почути,
І ждú, щоб узнати у сéбе самóго
Що в дéнь Рождествá лілеї цвітутъ.

Симвóліка зóvnішня тáне
У тóго, у кóго зíр дýха ясний,
А вýбрati днí малозвáні потрібно тому,
Хто спóвнює їх лишé для хвалý.

Держítъ, мої бráття, як вám це потрібно,
Старáнно і чéсно ознáку Рíздвá
Ї не гáньте тогó, хто кóжного рóку
В душí своїй чýс Рождество Христá!"

39. THE ETERNAL GOODNESS

O friends! with whom my feet have trod
The quiet aisles of prayer,
Glad witness to your zeal for God
And love of man I bear.

I trace your lines of argument;
Your logic linked and strong
I weigh as one who dreads dissent,
And fears a doubt as wrong.

But still my human hands are weak
To hold your icon creeds:
Against the words ye bid me speak
My heart within me pleads.

Who fathoms the Eternal Thought?
Who talks of scheme and plan?
The Lord is God! He needeth not
The poor advice of man.

I walk with bare, hushed feet the ground
Ye tread with boldness shod;
I dare not fix with mete and bound
The love and power of God.

Ye praise his justice; even such
His pitying love I deem:
Ye seek a king; I fain would touch
The robe that hath no seam.

Ye see the curse which overbroods
A word of pain and loss;
I hear our Lord's beatitudes
And prayer upon the cross.

39. ВІЧНА ДОБРОТА

О прýятелі, дрýзі, що рáзом зі мнóю
Прохóдите в хráмі молýтви прохíд!
Я з ráдістю свíдчу про зáпал ваш Бóгу
Й про вáшу любóв до блýжніх своíх.

Слідкúю я нáпрями вáшої спíрки,
І лóгіку вáшу в'язкú і мíцну
Я вáжу як тóй, що жахається прíрви
Й боїться вагáнням дать звáблéння злý.

Алé ж мої рóки людýни слабkí,
Щоб втрýмати вáши твердí вíровчéння:
Не бýду сварýтись з мотkóм ваших слíв,
Менé захищає моого сérця вчéння.

Хто мóже збагнýти суть Вíчної Дúмки?
Хтó це говóрить про скéми й проéкт?
Христóс бо є Бóг. Йомý то і зáйвий
Земнóї людýни мízéрний проспéкт.

Я бóso й мовчáзно ступáю по грýнтí;
Ви ж взýті в захвáльство йдетé.
Не смíю я класти кордóни й керýнки
Любóві і сýлі для Пáна небéс.

Вí вихвалýєте в Нíм справедlíвíсть;
Для мéне ж вонá — спíвчутlíva любóв:
Ви в Нýому шукáєте тíльки царý;
Я ж рад би торкнútись халáту без шvá.

Ви бáчите лáйку, що обíйmáe
Словá й мíркуvánnia про втрату і бíль;
Я Гóспода нашого чýю блажéнства
Й молýтву прощénня Йогó на хрестí.

I bow my forehead to the dust,
I veil mine eyes for shame,
And urge, in trembling self-distrust,
A prayer without a claim.

I see the wrong that round me lies,
I feel the guilt within;
I hear, with groan and travail-cries,
The world confess its sin.

Yet, in the maddening maze of things,
And tossed by storm and flood,
To one fixed trust my spirit clings;
I know that God is good!

Not mine to look where cherubim
And seraphs may not see,
But nothing can be good in Him
Which evil is in me.

The wrong that pains my soul below
I dare not throne above:
I know not of his hate, — I know
His goodness and his love.

I dimly guess from blessings known
Of greater out of sight,
And, with the chastened Psalmist, own
His judgements too are right.

I long for household voices gone,
For vanished smiles I long,
But God hath led my dear ones on,
And He can do no wrong.

Я гóлову нýзъко схилáю до прáху,
Я з сóромом óчí ховáю своí
І в самопíдóзрі тремтáчíй молóбся
Спонúкою вéдений в сéрці моíм.

Я бáчу навкóло обráзу, непráвdu,
Всерéдинí бóляче тýсne винá;
Я чýю, як стóгнучи свít признаéться
В страждánní до свого грíхá.

Протé у дратлívím речéй лабíрínti,
Хоч мнóю метáе потík і грозá, —
В душí моíй тáг до довíря до Нýбgo:
Я знаю — Бог вíчна для всíх добротá.

Не дíло моé дивýтись у сфéру,
Кудý не сягáe і янгольський зír;
Та знаю, нíшо не є дóбре у Нýбgo,
Що спóвнене лíха в менí.

Непráвdu, що нéю болíю я дóлі,
Не смíю садýть на престóл:
Ненáвистi в Нýбу не знаю,
Я знаю Його доброту і любóб.

З блажéнств менí знáних я тýмáно гадáю
Про бíльши, нíж зír мíй сягá;
Я із псалóмником грíшним вважáю,
Що сýд Його — тákож любóб, добротá.

Немá вже для мéне слíв шíрих, родýnnих,
Тужú за уsmíškami... іx смéрть узялá...
Ta Бóг іx провádить; моíх, серцю мýлих,
I вíн — добротá, не вчýнить іm злá.

I know not what the future hath
Of marvel or surprise,
Assured alone that life and death
His mercy underlies.

And if my heart and flesh are weak
To bear an untried pain,
The bruised reed He will not break,
But strengthen and sustain.

No offering of my own I have,
Nor works my faith to prove;
I can but give the gifts He gave,
And plead his love for love.

And so beside the Silent Sea
I wait the muffled oar;
No harm from Him can come to me
On ocean or on shore.

I know not where his island lift
Their fronted palms in air;
I only know I cannot drift
Beyond his love and care.

O brothers! if my faith is vain,
If hopes like these betray,
Pray for me that my feet may gain
The sure and safer way.

And Thou, o Lord! by whom are seen
Thy creatures as they be,
Forgive me if too close I lean
My human heart on Thee.

Не знаю я, якá незвічність чи сюрприз
Спливé майбутності руслом;
Я тільки знаю без вагань: життя і смéрть
Лежать в основі ласк Йогó.

Колí душá моја і тіло за слабкí,
Щоб біль недосвідний знести,
Менé Він не зламáє у біді,
А сíлу дасть перемогти.

У мéне власної оферти немá,
Ні вчýнків, щоб вíру свою доказати, —
Я дáти можу лиш дарý, що іх дістáв,
І в Ньюго за люббóв люббóви благати.

Тому то я при Мбрí тихих вóд
Сліджú заглúшене веслó;
Я знаю: нí на мóрі, нí при мбрí
Не спадé від Ньюго злó.

Не знаю я, де островí Йогó підносять
Передні лáдоні свої,
Я знаю лиш — в морському дрéйфі
Йогó люббóв і дóгляд при менí.

О браття! Якщó моя вíра дарéмна
Й надії мої вітрí рознесуть,
Моліться за мéне, щоб кроки мої
Узнали безпéчну, надійнішу путь.

А Тý, о Бóже, що видáєш
Твої створіння такими як é,
Простí менí, як я спираю
На Тéбе за близько сérце моé.

40. THE WORSHIP OF NATURE

The harp at Nature's advent strung
Has never ceased to play;
The song the stars of morning sung
Has never died away.

And prayer is made, and praise is given,
By all things near and far;
The ocean looketh up to heaven,
And mirrors every star.

Its waves are kneeling on the strand,
As kneels the human knee,
Their white locks bowing to the sand,
The priesthood of the sea!

They pour their glittering treasures forth,
Their gifts of pearl they bring,
And all the listening hills of earth
Take up the song they sing.

The green earth sends her incense up
From many a mountain shrine;
From folded leaf and dewy cup
She pours her sacred wine.

The mists above the morning rills
Rise white as wings of prayer;
The altar-currents of the hills
Are sunset's purple air.

The winds with hymns of praise are loud,
Or low with sobs of pain,—
The thunder-organ of the cloud,
The dropping tears of rain.

40. КУЛЬТ ПРИРОДИ

Натягнута арфа з прихідом Природи
Постійно мелодію грা�є її,
І пісня зірок її любих ранкових
Живе, не завмерла у тиші німій.

Усі соторіння, близькі і далекі,
Свої посилають моління й хвалу;
Моря й океані пнуть зір свій до неба
І відзеркалюють кóжну зорю.

Їх хвілі приходять, на березі клáчать,
Як клáчать коліна людéй;
Свої до піску білі пásма схиляють —
Свящéнству морських скатертéй.

І скáрби свої розливáють блискúчі,
Дарунки перліні несуть,
А пáгорки, вслухані в пíсню живлючú,
Її підтягáють, несуть в далину.

Зелéна землíця шле вгóру свíй лáдан
З численних на горах божéственних чár,
З пелюстки листóчка, з росýних травíнок
Вином розливáє свяцéнний нектár.

Над ранку струмкáми піdnosítся бíла,
Мов крýла молýтви, іmlá;
Горбíв занавíски олтáрні багрíють,
Лягá сонце спáти, багрíють полý.

Вітрíй несуть гýмни гучні і похвáльні
Абó тихомóвні з ридáнням, жалкí, —
Із хмáри-грозý, пíд гук грóмів навáльних,
Спадáють дощéві сльозýни рясní.

With drooping head and branches crossed
The twilight forest grieves,
Or speaks with tongues of Pentecost
From all its sunlit leaves.

The blue sky is the temple's arch,
Its transept earth and air,
The music of its starry march
The chorus of a prayer.

So Nature keeps the reverent frame
With which her years began,
And all her signs and voices shame
The prayerless heart of man.

41. HYMN

O soul, be patient, restrain thy tears,
Have hope, and not despair;
As a tender mother heareth her child
God hears the penitent prayer.
And not forever shall grief be thine;
On the Heavenly Mother's breast,
Washed clean and white in the waters of joy
Shall his seeking child find rest.
Console thyself with his word of grace,
And cease thy wail of woe,
For his mercy never an equal hath,
And his love no bounds can know.
Lean close unto Him in faith and hope;
How many like thee have found
In Him a shelter and home of peace.
By his mercy compassed round!
There, safe from sin and the sorrow it brings,
They sing their grateful psalms,
And rest, at noon, by the wells of God,
In the shade of his holy palms!

Понуривши лоб і гілкі перехрещені,
Сумує, горює у присмерках ліс,
Аббо розмовляє святкою й буденно
Його в світлі сонця листястий навіс.

Блакитнє небо — симбол арки храму,
Його же трансепт — повітря й землі.
Мелодія маршу його зіркового —
Молитва хорально-звукана.

І так то Природа з пошаною держить
Споруду, що в ній розпочала життя,
І всі її ціхі і звукі говорять:
Живе безсоромно безбожна душа.

41. ГИМН

О людино, будь терпляча, стримай свої слізби,
Май надію, не відчай.
Вислухує ж любляча мати дитину, —
Простягнена грішнику Божа рукá.
Твій смуток розвіє молитва твої.
При серці Небесної Ненечки Марії
Дитина Його,
Обмившись водою очищення серця,
Віднайде знов спокій для духа свого.
Втішай себе, брате, Його словом ласки,
Спині голосіння про гробе своє,
Знай, рівної сили цій ласці немає,
Граніці ж любові Його не назвей.
Віddай себе Богу у вірі й надії;
Багато ж таких, як ти, брате, знайшли
У Ньому притулок і спокій в душі.
Його милосердя отчує всіх!
Усі, що звільнілись від смутку прогрішша,
Співають подяки псалмі
І вдень спочивають при Божих джерелаах
У тіні Його же дерев-пальм святих.

42. THE WISH OF TO-DAY

I ask not now for gold to gild
With mocking shine a weary frame;
The yearning of the mind is stilled,
I ask not now for Fame.

A rose-cloud, dimly seen above,
Melting in heaven's blue depths away;
Oh, sweet, fond dream of human Love!
For thee I may not pray.

But, bowed in lowness of mind,
I make my humble wishes known;
I only ask a will resigned,
O Father, to thine own!

To-day, beneath thy chastening eye
I crave alone for peace and rest,
Submissive in thy hand to lie,
And feel that it is best.

A marvel seems the Universe,
A miracle our Life and Death;
A mystery which I cannot pierce,
Around, above, beneath.

In vain I task my aching brain,
In vain the sage's thought I scan,
I only feel how weak and vain,
How poor and blind, is man.

And now my spirit sighs for home,
And longs for light whereby to see,
And, like a weary child, would come,
O Father, unto Thee!

42. СЬОГОДНІШНЄ БАЖАННЯ

Отче Небесний!
Не золота ніні прошуй я у Тебе
Щоб нім золотити марудний каркас;
Могу ума туга силенна — в спокії,
Не слави прошуй я в цей час.

Розеткова хмара вгорі слабковидна
Вливается в неба блакитну глибину;
О, мріє про людську Любовь, солідка та мила!
Молитись про тебе не можу я, ні.

Лиші з поклонінням у скромності духа
Такі ось бажання моє шле душа:
Мій Отче Небесний, я тільки благаю,
Щоб воля Твоя моєю була.

Сьогодні під оком Твоим очищальним
Опори й спокію бажаю лиші,
Смирено в руках Твоих перебувати
І щастям наповнити серце своє.

Нам дівом здається Вселенна
І чудом — Життя наше й Смерть;
Містерія, зовсім мені незбагнена —
Ні тут унизу, ні на висі — ніде.

Даремно труджу я до болю свій розум
Даремно вивчаю думкій мудрецій;
Я лише відчуваю як марна людина,
Як бідна вона і сліпа.

Сьогодні душа моя тужить за дому
І світла бажає, з ним в світ увійті
Та наче дитина, що впала в утому,
До Тебе, мій Отче, до Тебе піти.

43. AT LAST

When on my day of life the night is falling,
And, in the winds from unsunned spaces blown,
I hear far voices out of darkness calling
My feet to paths unknown,

Thou who hast made my home of life so pleasant,
Leave not its tenant when its walls decay;
O Love Divine, o Helper ever present,
Be Thou my strength and stay!

Be near me when all else is from me drifting:
Earth, sky, home's pictures, days of shade and shine,
And kindly faces to my own uplifting
The love which answers mine.

I have but Thee, my Father! let thy spirit
Be with me to comfort and uphold;
No gate of pearl, no branch of palm I merit,
Nor street of shining gold.

Suffice it if — my good and ill unreckoned,
And both forgiven through thy abounding grace —
I find myself by hands familiar beckoned
Unto my fitting place.

Some humble door among thy many mansions,
Some sheltering shade where sin and striving cease,
And flows forever through heaven's green expansions
Thy river of thy peace.

There, form the music round about me stealing,
I fain would learn the new and holy song,
And find at last, beneath thy trees of healing,
The life for which I long.

43. НАРЕШТИ

Колі на дέнь мого життя спадає ніч
І в підувах вітрів із прόсторів холодних
Я чую дальні голоси і з тімряви їх клич
Щоб я вступив на шлях-дорогу невідому,

Ти, що зробив мій дім життєю таким вабним,
Не залишай його орендаря самого,
Колі стан стін його являється гнилим;
Любове Бóжа, явна в кóжному часі,
Будь силою моєю й поміччю мені.

Будь близь менé, колі менé лишає всé:
Земля і нéбо, дому скáрб, дні тіні й близку,
І нíжно збрить на піднèсення моé
Твоя любов — кивок моїй любові чистій.

Я маю лиши Тебé, мій Отче! Хай Твій дúх
Зі мню бúде, втіху подає й господу;
Ні збíр перéл, ні пòдвиг — знáк моїх заслúг,
Ні вúлиця близкуча — мені нагорóда.

Мені бо досить, якщо блáг і зол моїх
Не вíзьмеш в розрахунок в мíрі порівняльній,
А все простíш мені крізь мóре лáск Твоїх,
І я побачу дружні руки вижидальні,
Які манитимуть менé до місця слúшного мені.

Якійсь скромнéнький вхід у мéшканнях Твоїх,
Якійсь притулок, де гріха́й зусíль немáє,
Де вічно крізь прòстори нéба освіжні
Пливé потік Твого спокóю, тýші, ráю.

Он там, заслúханий у мýзику кругом,
Я бúду рáд пізнáть святую пíсню рáю
Й знайті нарéшті сáд, у ньому лíк мені й життя,
Якого я так дýже, так пálко бажаю.

44. THE REVELATION (Excerpt)

I pray for faith, I long to trust;
I listen with my heart, and hear
A Voice without a sound: "Be just,
Be true, be merciful, revere
The Word within thee: God is near!"

"A light to sky and earth unknown
Pales all their lights: a mightier force,
Than theirs the powers of Nature own,
And, to its goals as at its source,
His Spirit moves the Universe.

Believe and trust. Through stars and suns,
Through life and death, through soul and sense,
His wise, paternal purpose runs;
The darkness of his providence
Is star-lit with benign intents."

O joy supreme! I know the Voice,
Like none beside on earth or sea;
Yea, more, O soul of mine, rejoice,
By all that He requires of me,
I know what God himself must be.

No picture to my aid I call,
I shape no image in my prayer;
I only know in Him is all
Of life, light, beauty, everywhere,
Eternal Goodness here and there!

44. РЕВЕЛЯЦІЯ (уривок)

Молюсь я про віру і праґну довір'я;
Я слухаю серцем, і мов наяву
Я чую в нім Голос без звуку: "Будь вірний
І будь милосердний; май шану стійкі
Для Божого Слова в собі: Бог є поблизу!"

У світлі, для неба й землі невідомім,
Блідими стають всі іхні світла: сильніший від них —
Цих сил характерних Природі причин —
Дає світу порух Дух вічних глибін.

Вір і май довір'я. Крізь зорі і сонця проміння,
Крізь душу і розум, дорого життя і сміртний декрет
Він батьківську ціль свою чинить з умінням;
Хмарний же Його провидіння намет
Освітлюють зорі Його добрих мет".

О втіхо найвища! Я знаю цей Голос,
Як поруч ніхто не сущі й воді;
Так то, ще більше; радій душі посполу
З усього, що Бог у вимогу вселє мені,
Я знаю, ким Він мусить бути в своєму єстестві.

На пому ч уяви собі не взиваю,
Картин не малюю в молитві своїй;
Я тільки свідомий, що в Ньому є все, все перебувач —
Життя-існування і світло, і все у красі;
Він доброта усюди в усій повноті.

I know He is, and what He is,
Whose one great purpose is the good
Of all. I rest my soul on his
Immortal Love and Fatherhood;
And trust Him, as his children should.

I fear no more. The clouded face
Of Nature smiles; through all her things
Of time and space and sense I trace
The moving of the Spirit's wings,
And hear the song of hope she sings.

1886

45. THE LIGHT THAT IS FELT

A tender child of summers three,
Seeking her little bed at night,
Paused on the dark stair timidly,
"Oh, mother! Take my hand," said she,
"And the dark will all be light."

We older children grope our way
From dark behind to dark before;
And only when our hands we lay,
Dear Lord, in thine, the night is day,
And there is darkness nevermore.

Reach downward to the sunless days
Wherein our guides are blind as we,
And faith is small and hope delays:
Take Thou the hands of prayer we raise,
And let us feel the light of Thee!

1884

Я знаю — Він є. Я знаю, що й як Він собою являє.
У Нього єдина велика мета — усім людям світу добрó.
На Нього я душу свою покладаю,
На вічну любов Його — Батька дітей, Батька мого;
Йому довіряю як син за батьківство Його.

Я бояху більше не маю. На хмарами вкритім
Обліччі Природи усмішка; крізь речі її —
Крізь простири і час, і сеанс я вбачаю сповіту
Рушійну наснагу крил Духа у ній,
І чую в ній пісню надії — Природи надійності спів.

45. ЩОБ СВІТЛО ВІДЧУТИ

Трилітня чутливіва дитина,
Шукуючи ліженька свого вночі,
Спинилася боязно на східці в ході.
"Візьмі мене, мамо, за руку, — сказала вона, —
І світлом заміниться вся темнота".

Ми діти вже зросли шукамо шляху
Від мороку ззаду до мороку в далішій путі,
І тільки коли кладемо наші руки в Твої
Ніч, милий Боже, стає світлом дня
Й щеза перед нами вся темнота.

Дохόдимо мі до безсонячних днів,
В яких наші гіди сліпі, як і мі,
В нас віра малá й надія спиняє свої то ходи;
Візьмі наші руки в молитві, благаєм Тебé,
І дай відчувати в нас світло Твоє!

46. PSALM

I mourn no more my vanished years:
Beneath a tender rain,
An April rain of smiles and tears,
My heart is young again.

The west winds blow, and singing low,
I hear the glad streams run;
The windows of my soul I throw
Wide open to the sun.

No longer forward nor behind
I look in hope or fear;
But, grateful, take the good I find,
The best of now and here.

I plough no more a desert land,
To harvest weed and tare;
The manna dropping from God's hand
Rebukes my painful care.

I break my pilgrim staff, I lay
Aside the toiling oar;
The angel sought so far away
I welcome at my door.

The airs of spring may never play
Among the ripening corn,
Nor freshness of the flowers of May
Blow through the autumn morn;

Yet woods shall wear their robes of praise
The south wind softly high,
And sweet, calm days in golden haze
Melt down the amber sky.

46. ПСАЛОМ

Я більш не оплакую моїх літ минулих:
Під ніжними струмами весні,
Квітнівим потоком усмішок і слізних крапель чулих
В моєму серці знобу юності припливів.

Зі заходу вітрій віють, тихенько співають,
Я чую як радо потоки пливуть;
Я вікна мої душі відчиняю
Широко до сонця, до сонечка душу мою.

Я більш не дивлюся вперед і не оглядяюсь
В надії або в переліку якісь;
Але беру з вдячністю благо, яке уважаю
За щось найгарніше тепер і в місці оцім.

Я більш не орю пустинної суші,
Щоб жати на ній різнородний бур'ян;
Господня манна, для мене живлібща,
За дігляд мій болісний мені докоря.

Паломницьку палицу свою я ламаю
І відкладаю весло в тяжезнім труді;
При дверях своєого житла я вітаю
Янгола шуканого у далині.

Можливо, весна ніколи не буде пишатись
Між достигаючим збіжжям в ланах;
Можливо, зі свіжістю квітів травнівих
Не буде вітатись осіння ранкобва пора.

Проте ліс одягнеться в шати хвальної пошани,
Зітхатиме ніжно південного вітру вахляр,
І дні запашні в золотистім тумані
Розчінять осіннього неба янтар.

All as God wills, who wisely heeds
To give or to withhold,
And knoweth more of all my needs
Than all my prayers have told!

Enough that blessings undeserved
Have marked my erring track:
That wheresoe'er my feet have swerved,
His chastening turned me back;

That death seems but a covered way
Which opens into light,
Wherein no blinded child can stray
Beyond the Father's sight;

That care and trial seem at last,
Through Memory's sunset air,
Like mountain-ranges overpast
In purple distance fair;

That all the jarring notes of life
Seem blending in a psalm,
And all the angles of its strife
Slow rounding into calm;

That more and more a Providence
Of love is understood,
Making the springs of time and sense
Sweet with eternal good.

And so the shadows fall apart,
And so the west winds play;
And all the windows of my heart
I open to the day.

1859

Усé, як бажáє Госпóдь; Він мýдро рíшáє
Про té, що давáть і що відмовлять.
Він кра́ще потрéбí мої усí знає,
Ніж я міг сказáть іх в своїх молитвáх.

Я знаю, що всí без заслúг мої блáга
Значíли заблúдний мíй нáпрам життý,
Що дé б мої крóки злий нáпрам не бráли, —
Він поверта́в мене знóв на чéсне путтý.

Я знаю, що смéрть — це лиш спóсіб покrýтий,
Який нам до свíтла стезю відкрива, —
Де жóдна незrýча дитíна не мóже зблудýти
Пóза безмí'ямдалéкого збру Отця.

Я знаю, що клóпоти й прóби нерéшті дихнúли
Крíзь пám'яти зáхід у пíсні своїй,
Мов пásma гíрськí, що вjé проминули
В багрóвій вabníй далині.

Здаéться, що всí деренчлíві звучáння в життí
Гармонíю твóрять в псалмí
І всé в життьовíй боротьбí
Спиняє свíй хíд, кінчáється всé в тишинí.

І бíльше і бíльш Провидíння Любóви
Стáе зрозумíлим руслóм;
Мотíвам часу і умá дає пévní оснóви
І рóбить іх вíчним, солóдким добром.

І тák розпадáються сútíнки-тíni,
І тák вíтри зáхідні грóю метлáть.
Я вíкна всí сérця свого відчиняю —
Я іх відчиняю для днý.

Edgar Allan Poe (1809-1849)

---

47. HYMN

At morn — at noon — at twilight dim—
Maria! thou hast heard my hymn!
In joy and woe — in good and ill —
Mother of God, be with me still!
When the hours flew brightly by,
And not a cloud obscured the sky,
My soul, lest it should truant be,
Thy grace did guide to thine and thee;
Now, when storms of Fate o'ercast
Darkly my Present and my Past,
Let my Future radiant shine
With sweet hopes of thee and thine!

UNKNOWN. Originally signed “Beatrice”

---

48. DEATH

I am a stranger in the land
Where my forefathers trod;
A stranger I unto each heart,
But not unto my God!

I pass along the crowded streets,
Unrecognized my name;
This thought will come amid regrets—
My God is still the same!

I seek with joy my childhood's home,
But strangers claim the sod;
Not knowing where my kindred roam,
Still present is my God!

They tell me that my friends all sleep
Beneath the valley clod;
Oh, is not faith submissive sweet!
I have no friend save God!

47. СЛАВОСЛОВ'Я

Урáнці, опíвдні, у прýсмерках тъмýних —
Марі! Ти слухала зáвжди мій гýмн
У рáдості й горі, в добрі і нещáсті —
О, бúдь при мені ще, благаю оцим!

Як хвýлі яскráво ужé пролетіли
І нéбо прочýстило скрóні свої,
Ти дýшу мою, щоб в лíнь не влетіла,
Ласка́во до Тéбе велá і Твоїх.

Тепér, коли бúрі загýбелі тъмáрять
Моé сьогодéння й минулих зміст днíв,
Нехáй майбуттý моe ясністю сýє
В солóдкій надíї на Тéбе й Твоїх!

Невідома. Первісно підписана "Біатрис"

---

48. СМЕРТЬ

Я чужозéмка на землі,
Дé мої прéдки ступáли;
Я чужозéмка для всіх дýш,
Крім Гóспода Бóга в прославі.

По вúлицях людних ходжý я
З ім'ям невпíзнáнним своїм;
Ця дýмка і горé, і смýток стрічáє —
Мій Бóг повсякчáсний, без змін!

Я з рáдистю дóму шукáю,
Пенáтів дитýнства могó;
Ta тám вже чужí поселíлись,
Не знають, де рíдні мої;
Бóг же мій тóй же у кóжнім часі.

Говóрять, що всí мої пóдруги сплýть вже,
Долíни земля їм шатрó;
О свíте! Чи вíра смиréнна не мýла?
Я дру́га не маю крім Бóга могó!

49. HYMN OF TRUST

O Love Divine, that stooped to share
Our sharpest pang, our bitterest tear,
On Thee we cast each earth-born care,
We smile at pain while Thou art near!

Though long the weary way we tread,
And sorrow crown each lingering year,
No path we shun, no darkness dread,
Our hearts still whispering, Thou art near!

When drooping pleasure turns to grief,
And trembling faith is changed to fear,
The murmuring wind, the quivering leaf,
Shall softly tell us, Thou art near!

On Thee we fling our burdening woe,
O Love Divine, forever dear,
Content to suffer while we know,
Living and dying, Thou art near!

50. A SUN-DAY HYMN

Lord of all being! throned afar,
Thy glory flames from sun and star;
Centre and soul of every sphere,
Yet to each loving heart how near!

Sun of our life, thy quickening ray
Sheds on our path the glow of day;
Star of our hope, thy softened light
Cheers the long watches of the night.

49. ГИМН ДОВІР'Я

Любóве Госпóдня! Тý, що подíлýєш
Наш бíль найгострíший, найтýжчу сльозý —
Тобí ми турбоti свої посилаєм,
І з ýсмíхом бíль перенóсим, як Ти поблизý.

Хоч дóвго ми тóпчем дорóгу у поtí
І кóжний рíк смútку шле втóму своюó,
Ми пúть продовжáєм без жáху в темнóті,
Й серцá наші шéпчуть — Ти є поблизý.

Колí вtіха в'ýне, мінýється górem
І вíру тремтýчу заміньює стрáх,
Тодí шепít вítru і трéпет листóчка
Нам нíжно говорить, що Тý бíля náс.

На Тéбе ми náші всí смútки складáєм,
Любóве Госпóдня вовíк дорогá;
Ми ráдо страждáння прийmáєм бо знаєм,
Що Тý близъкý до всíх, у час смéрти й життý.

50. НЕДІЛЬНИЙ ГИМН

О Твóрче всýкого буттý з престóлом в далинí!
Твоý хвалá палáє скрíзь від сónця і зорí.
Ти цéнтр і дúх усíх планéт,
Ta Ti близъкýй до всíх, хто любить Тебé.

Ти сónце náшого життý, Твíй прóмінь дénь при днí!
Твоé нам свíтло днý на náшíй путí!
О зóре надíй, Твої ýсні лучí
Спонýкують náгляді довгí вnochí.

Our midnight is thy smile withdrawn;
Our noontide is thy gracious dawn;
Our rainbow arch thy mercy's sign;
All, save the clouds of sin, are thine!

Lord of all life, below, above,
Whose light is truth, whose warmth is love,
Before thy ever-blazing throne
We ask no lustre of our own.

Grant us thy truth to make us free,
And kindling heart that burn for thee,
Till all thy living altars claim
One holy light, one heavenly flame!

51. HYMN

WRITTEN FOR THE GREAT CENTRAL FAIR IN PHILADELPHIA, 1864

(This hymn was to have been sung at the Inaugural Ceremonies June 7, but an accident to the singers' platform prevented its use in that form.)

Father, send on earth again
Peace and good-will to men;
Yet, while the weary track of life
Leads thy people through storm and strife,
Help us to walk therein.

Guide us through the perilous path;
Teach us love that tempers wrath;
Let the fountain of mercy flow
Alike for helpless friend and foe,
Children all of Thine.

God of grace, hear our call;
Bless our gifts, Giver of all;
The wounded heal, the captive restore,
And make us a nation evermore
Faithful to Freedom and Thee.

Наша північ — Твоєого єсміху відсутній серпанок;
Наш пôлудень — Твій мîлій, ласкавий світанок;
Наша райдуга — ласки Твоєї знамення;
Усé — крім хмáри гріха — з Твого благословення!

Твóрче нéба і землі — усього живого!
Ти прâвди світло, сердечність любови;
Престóл Твій, Бóже, відвічно сіяé,
П'ред ним ми не блиску для себе благаєм, —

Дай прâвду свою нам, щоб мî були вільні,
Зáпал сéрця для Тéбе з горíнням постійним,
Доки всí вівтарі живі вголос не промóвлять:
Одно святе світло — нéба славослóб'я.

51. ГИМН

НА ІНАВГУРАЦІЇ В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, 7.VI.1864

Небесний Отче! Дай, пошлі на Землю знову
Твій мîр і добру вóлю нам.
Коли ж життя важка дорóга
Ведé крізь змáг і турагáн —
Іти крізь нíх дай поміч нам.

Ведí нас крізь ковзкý дорóгу,
Учи любови, що гальмує гнів;
Хай мîлість наша й допомóга
Пливé для дрúзів й ворогів,
Бо всí ми дíти є Твої.

О Бóже мîлости, дозвóль Тебé благати —
Благослові нам наші хýсти, Дарýтелю всього:
Порáнених зцілýти, бráнців відпускати;
Владýко, дай, щоб ми завжdy бували такí,
Що вірність плекають Свобóді й Тобí!

52. HYMN

READ AT THE DEDICATION OF THE OLIVER WENDELL HOLMES HOSPITAL
AT HUDSON, WISCONSIN, JUNE 7, 1887

Angel of love, for every grief
Its soothing balm thy mercy brings,
For every pang its healing leaf,
For homeless want, thine outspread wings.

Enough for thee the pleading eye,
The knitted brow of silent pain;
The portals open to a sigh
Without the clank of bolt or chain.

Who is our brother? He that lies
Left at the wayside, bruised and sore;
His need our open hand supplies,
His welcome waits him at our door.

Not ours to ask in freezing tones
His race, his calling, or his creed;
Each heart the tie of kinship owns,
When those are human veins that bleed.

Here stand the champions to defend
From every wound that flesh can feel;
Here science, patience, skill, shall blend
To save, to calm, to help, to heal.

Father of Mercies! Weak and frail,
Thy guiding hand thy children ask;
Let not the Great Physician fail
To aid us in our holy task.

Source of all truth, and love, and light,
That warm and cheer our earthly days,
Be ours to serve Thy will aright,
Be Thine the glory and the praise!

52. ГИМН

ПІД ЧАС ПРИСВЯТИ ЛІКАРНІ ІМ. АВТОРА, 7.VI.1887

Янголе любобі! Твоé милюсéрдя
Принóсить цілющий бальзám
На кóжне терпіння, на смúток весéлку,
Окрýлює дóлю бездóмним рабáм.

Тобі вистачáє лиш óко благáльне,
Насúплена з болю безмóвна бровá;
Відкýтий портál людськóму зітхáнню
Без бráзку болтá або ланцюгá.

Хто брат наш? Це тóй, що при шлýху страждáє
Залýшений, хвóрий, з синцем бідолáх:
Рукá наша пómіч йомý простягáє,
Його жде вітáння при наших дверяx.

Не нáм його тóном холóдним питáти
Про рíд його, вíру або заняттý:
У кóжному сérці струм рóду віллýтий,
Колý серце крóв'ю людськóю спливá.

Стóять тут чempíони, щоб зáхист давáти
Для кóжної ráни, що тíло хватá —
Наýку, терплячість, знання сполучáти,
Щоб втíху, рятунок і пómіч давáть.

Óтче ласкáвий! Ми, дíти Твоí слабосíлі,
Благáємо щíро, бýдь нам у кермí!
Подáй, щоб величний наш Лíкар мав сíлу
Давáти нам пómіч в завdánní святíм!

Ти Прáвда джерéльна, любобí Ти і свítло,
Що грíє й бадьорить земní наші днí;
Будь з нáми, щоб вóлі Твоíй служить вíрно,
Хай бýде і слáва й хвалíння Тобí!

53. NEARER HOME

One sweetly solemn thought
Comes to me o'er and o'er:
I am nearer my home to-day
Than I ever have been before;

Nearer my Father's house,
Where the many mansions be;
Nearer the great white throne,
Nearer the crystal sea;

Nearer the bound of life,
Where we lay our burden down;
Nearer leaving the cross;
Nearer gaining the crown:

But lying darkly between,
Winding down through the night,
Is the silent, unknown stream,
That leads at last to the light.

Closer and closer my steps
Come to the dark abyss;
Closer Death to my lips
Presses the awful chrism.

Oh, if my mortal feet
Have almost gained the brink;
If it be I am nearer home
Even to-day than I think!

Father, perfect my trust;
Let my spirit feel in death,
That her feet are firmly set
On the rock of a living faith!

53. БЛИЖЧЕ ДО ДОМУ

Знóв і знóв повáжна дўмка
Менé з ласкáвістю вітá:
Сьогóдні ближче я до дому,
Нíж бúдь-коли ранíш булá.

До дому Ба́тька мого ближче,
Багáтих пáлаців Йогó,
До трóну бíлого в пишнотí,
Йогó кристáльних чýстых вод.

Я ближче до життя гранíці,
Де кíдаєм земníй тягár,
Лишáємо свíй хрéст страждáння
І здобувáєм нéба лавр.

Алé таéмно у промíжку
Вертítесь-в'éться усó нíч
Мовчáзна течíя незнáна, —
Вонá й ведé до ясных свíч.

Все бíльше й бíльше я зближáю
До краю гlíбу свíй маршру́т,
І смéрть близькá страх навíвáє
Помáзанням на вíчну путь.

А мóж мої дозéмні стóпи
Сягнúли майже вже кíнця...
Якщó це тák, то я вже нíні
До дому ближче, нíж в думkáx.

Óтче! Удо́сконáль моé довíря!
Хай дúх мíй в Смéрті відчува́,
Що на живóї вíри скéлі
Стоíть йогó твердá ногá.

54. AFTER-LIFE

They tell me the grave is cold,
The bed underneath all the living day;
They speak of the worms that crawl in the mould,
And the rats that in the coffin play;
Up above the daisies spring,
Eyeing the wrens that over them sing:
I shall hear them not in my house of clay.

It is not so; I shall live in the veins
Of the life which painted the daisies' dim eye,
I shall kiss their lips when I fall in rains,
With the wrens and bees shall over them fly,—
In the trill of the sweet birds float
The music of every note,
A-lifting times veil, — is that called to die?

55. CHRISTIAN SONG OF THE MIDDLE AGES

Like waving vine the hard stone bends
Into cathedrals soft and free,
An agel every coping tends,
The fretwork blesses sacredly.

The virgin with the Holy Child,
Shines o'er the altar's golden cross,
A lovely mother pure and mild,
Whose heaven mourns no virtue's loss.

The swelling anthem dies away
In mournful music sweet and slow,
To celebrate that sacred day
On which Christ's blood drank up our woe.

Віліям Елері Ченінг

---

54. ПОЗАГРОБОВЕ ЖИТТЯ

Говбрять мені, що могила холодна,
Що день життєвий — це проміст у землі:
Говорять про хроби, що побзають в праху,
Ta й ще, що шурій там танцюють в труні;
A вище, вгорі, проростають маруни,
Спів очок волобих над ними вібрӯє,
I я іх не чутиму там у землі.

Але ж це не так. Я живеть буду у венах
Життя, що вкрасили слабкий зір марун,
Устя цілуватиму іхні надземно,
Коли упаду у краплінах дощу.
З волобими очками, з бджолами буду
Високо над ними літати,
У трелях пташок благозвучних та любих
Нестись буде музики вся благодать,
Vuаль, що знімає часобість буття, —
Чи можна назвати це смртю життя?

55. ХРИСТИЯНСЬКА ПІСНЯ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Подібно як в'ється лоза виноградна,
Вплітається камінь твердий
В собори ковкі своєвладно;
Піклується янгол кожнісінським чином,
Різьба прикрашає і благословить.

Богородиця Діва з дитятком Ісусом
Сіє над злотим хрестом вівтаря,
Достойности матій, пречиста і тиха, —
Її непорочність — хвала небесам.

В жалібній мелодії, мілій, повільній
Чудовий церковний хорал завмира,
Щоб славити день цей величний, священий,
Коли Христа крів нам спасення дала.

56. THE STARS

Silent companions of the blinded earth,
Day's recollection, enemies of time,—
How like an angel troop with folded hopes
Ye stand, each separate in the azure.
Hear! 'T is the rushing of the midnigh wind,
Falling with his resistless scimitar
Upon the mournful memories of the wood:
Whirling before it to the South they flee,
In sad confusion, to the sheltering South.
The yellow grass moans in the chilling air,
Each living thing runs to its in-door home;
But ye, clear stars, look with untrembling eyes
On the fierce blast, far in your upper sphere.
Where the wild battle rages, and the streams
Run crimson to the sea, and frightened death
Falls shuddering at the slaughter, pressing hard
His icy palms upon his saddened eyes,
Your soft and dewy light floats gently o'r
Sweet as a mother's thoughts by sleeping babe.

In your deep light I look and see the abode
Of greater spirits than our life sends forth
To wander in the paths of the green earth.
I see a wisdom which this noisy day,
That jars our phantom forms with rude uproar,
Shall never emulate. Unsleeping Stars!
Who can distrust the love that reigns the world,
Or think, though unheard, that your sphere is dumb.

56. ЗОPI

Тýхi сопútники слípoї землí,
Сpóгadi дénní, protývnikи чáсу, -
Як oце вý, мов яngolív зbír
З nadíjami tými, що зvútъsya складními,
Kожna okrémo stoítъ у blakýti.
Slúhajte! Bítter iз Pívnoci mchýtъ, напiráe,
Йogó nездolánna шabлюка krivá
На tráurní spógadi lísu spadáe:
Birýtъ вонi перед ným i на Pívdenъ tíkáyotъ,
Жalíeystъsya жóvta travá u хolódním povítri,
Ucé, щo живé, в свою hатку bíjáty.
A вý, яsní zbrí, гen tám, в вашí sféri,
Bdivlýeystъsya в vítru бурхlyvий porýv.
Tudí, de bíj díkij luytúe i króvi potóki
Do móry bíjáty ta zlykana smertъ
Iz trépetom в króvoprolýttí idé
I týsne йogó ж kriжkanímirukámi
Zasmúchení óči йogó, —
Plivé ваше свítlo висóko, в верšíni,
Solódko i svíjo, як máterni dýumi
При сплячíj dityní.
У wáshomu свítlí висóko, у wáshim жitlí,
Я báчу weličníshih dúxív, níj mi mójhem dать
Для mándrív по náshíj zeléníj zemlí.
Я báchu в ním múdrístъ, яku dény цey zlóchij,
Щo shúmom rízkým trýsé наш fantóm
Níkoli в зmagánñi ne píde vperéd.
Нedrémníj zbrí!
Чi mój sumnivátiss в любóv, щo іsnýe?
Takýuлюбóv, щo свítom kerýe?
Abó dýmku mati, хочá й не náyvnu,
Щo гen в вашí sféri мovchaznіstъ panuе?

57. THE ALOE PLANT

Have you heard the tale of the aloe plant,
Away in the sunny clime?
By humble growth of a hundred years
It reaches its blooming time;
And then a wondrous bud at its crown
Breaks into a thousand flowers;
This floral queen in its blooming seen
Is the pride of the tropical bowers;
But the plant to the flower is a sacrifice,
For it blooms but once, and in blooming dies.

Have you heard the tale of the pelican,
The Arab's Gomel el Bahr,
That dwells in the African solitudes
Where the birds that live lonely are?
Have you heard how it loves its tender young,
And cares and toils for their good?
It brings them water from fountains afar
And fishes the seas for their food.
In famine it feeds them what love can devise—
The blood of its bosom — and, feeding them, dies.

Have you heard the tale they tell of the swan,
The snow-white bird of the lake?
It noiselessly floats on the silvery wave,
It silently sits in the brake;
For it saves its song till the end of life,
And then, in the soft, still even,
'Mid the golden light of the setting sun
It sings as it soars into heaven,

57. СТОЛІТНИК

Чи м'ув ти кáзку про рослýну алóе
Далéко в країні теплá?
Ростé вона там скромненько сто рóків
І досягáє квítúчого дня.
І в дéнь той чудóвая брунька в корóні
Порóджує бéзліч квítók.
Ця квítка царýця в квítúчому вíді
В тропíчному жýтлі — пошáни вершóк.
Ta свóму цвítínnю життý вíddáe,
Цвíté тíльки ráz i по рóзвítí mре.

Чи чúв ти кáзку про пелíkána,
Аráбського Gomel el Báhr,
Що є у вíдлюdних місцяx африкáнських,
Де птахí року́ть самотнє життя?
Чи чúв ти, як вín дíteй своїх любить
I дбáe й працю для іх же добра?
Для нíх ловить рýбу для кóрму у мбрí
Й принóсить ім вóду здаля.
У гóлодí кóрмить іх крóв'ю свóєю
З грудéй своїх і, кóрмлячи іх, умирá.

Чувáv ти про лéбедя кáзку,
Ту бóзера птицю, біléньку, мов сníg?
Вín пла́ває тихо на срíбреній хvíлі
Й спокíйно сíдáe в кущí, —
До смéрти свíj спív зберígráe;
В годíнах остánních, у вéčir спокíйний,
При заходí сónця вабнóго впíváe,
Ширýючи в вíсь до небéс.

And the blessed notes fall back from the skies—
'Tis its only sing, for in singing it dies.

You have heard the tales. Shall I tell you one,
A greater and better than all?
Have you heard of Him whom the Heavens adore,
Before whom the hosts of them fall?
How He left the choirs and anthems above
For earth in its wailings and woes,
And suffered the shame and pain of the cross
To die for the life of His foes.
His death is our life, His loss is our gain—
The joy for the tear—the peace for the pain.

Unknown

---

58. THE ANVIL — GOD'S WORLD

Last Eve I passed beside a blacksmith's door,
And heard the anvil ring the vesper chime;
Then, looking in, I saw upon the floor
Old hammers, worn with beating years of time.

"How many anvils have you had," said I,
"To wear and batter all these hammers so?"
"Just one," said he, and then, with twinkling eye,
"The anvil wears the hammers out, you know."

And so, thought I, the anvil of God's Word,
For ages sceptic blows have beat upon;
Yet, though the noise of falling blows was heard,
The anvil is unharmed — the hammers gone.

І спів благодатний спадає з висот, —
Останній це спів, бо в ньому він мрє.
Ото й казки. А цé, бач, історія —
Велічніша й краща від них:
Чи чув ти про Того, кому небо в поклоні,
П'ред ким на колінах небесні святі?
Це Той, що хори лишив і гімни надземні,
На землю зійшов з її збоями й злобом,
Нару́гу терпів, стражда́в на хресті
І вмер для життя своїх ворогів.
Його смéрть — нам життя, Його втрата — юділ нам,
Його сльози — втіха сérцю, Його біль — нам бальзам.

Невідомий

---

58. КОВАДЛО — БОЖЕ СЛОВО

Я вчора ввечорі ішов біля кузні
Й почув ковадла передзвін.
Дивлюся в кузню — на підлозі
Побиті молоти від ударів років.

— Ти скільки мав вовадел, — спитав я коваля, —
Щоб молоти так спрасувати?
— Лише однó, — сказал коваль,
І, оком кліпнувши, додав:

Ковадло молоти стирає,
Це кóжен, мабуть, добре знає.
І я подумав тák: ковадлу Слова Бóга
Віkáми скéптики удари неслí;
Та хоч іх шум був дуже голосний —
Ковадло завжди ціле, молотам — ломí.

James Russell Lowell (1819-1891)

---

59. A PRAYER

God! do not let my loved one die,
But rather wait until the time
That I am grown in purity
Enough to enter thy pure clime,
Then take me, I will gladly go,
So that my love remain below!

Oh, let her stay! She is by birth
What I through death must learn to be;
We need her more on our poor earth
Than thou canst need in heaven with thee:
She hath her wings already, I
Must burst this earth-shell ere I fly.

Then, God, take me! We shall be near,
More near than ever, each to each:
Her angel ears will find more clear
My heavenly than my earthly speech;
And still, as I draw nigh to thee,
Her soul and mine shall closer be.

60. GREAT TRUTHS

Great Truths are portions of the soul of man;
Great souls are portions of Eternity;
Each drop of blood that e'er through heart ran
With lofty message, ran for thee and me;
For God's law, since the starry song began,
Hath been, and still forevermore must be,
That every deed which shall outlast Time's span
Must spur the soul to be erect and free;
Slave is no word of deathless lineage sprung;
Too many noble souls have thought and died,
Too many might poets lived and sung,
And our good Saxon, from lips purified
With martyr-fire, throughout the world has rung
Too long to have God's holy cause denied.

59. МОЛИТИВА

О Бóже! Не дáй моїй любíй умéрти.
Чекáй, прошóу, Господи, аж до часú,
Колý я зрощú чистий дúхом і сérцем,
Щоб в чýсту краíну дíстáтись Твóю.
Тодí Ти вíзьмí мене, радо пíдú,
А лю́ба моя нехай бúде внизú!

Її залишý! Вона зáвжди бо чýста.
Такýм стать я мóжу лишé як умрý.
Вона бíльш потрібна на бídníй землí,
Нíж в чýстíй краíні, у нéбí, Тобí:
У нéї вже крýла, я ж не полечý
Поки шкарапalúпу землí не прорvý.

Тодí мене, Бóже, вíзьмí! Бедем бlízько;
Ще бlíжче, нíж бúдь-коли, однó при однíм,
І янгольське вúхо її вчýе кráще
Мою мову в нéбí, як тут на землí.
Тепér, як я бlíжчий душéю Тобí,
Полá наших дúш будуть бlíжчí собí.

60. ВЕЛИЧНІ ІСТИНИ

Велíчні істини — талáнт душí людíни.
Велíчні дúшí — частýни вíчних правд.
Краплýна кóжна кróви у сérця клítýнах —
Послánня вáжне для тéбе й мене пíдрýд.
Закón бо Божий бúв і é він нерушíмий
З тих píр як лиш постáв спíв зóряних сонáт —
Що кóжний вчýнок по прожýтих хвiliýнах
Піднести мусить дúшу до вóлі й посвáт.
Невíльник — не карníз в безсмéртнім родовóді.
Багáто ж дúш шляхéтних віддалí життý,
Багáто ж знáтних мýз далí цínní рапсóди;
А Сákса нашого устá, очýщенí в огнýх
Страждáнь і мýк, лункýм неслíсь по свíті дзвóном,
Щоб Бóжа práвда в дúshaх вýзнана булá.

61. TO THE MEMORY OF HOOD (To Channing)

Another star 'neath Time's horizon dropped,
To glean o'er unknown lands and seas;
Another heart that beat for freedom stopped,—
What mournful words are these!

O Love Divine, that claspest our tired earth,
And lullest it upon thy heart,
Thou knowest how much a gentle soul is worth
To teach men what thou art!

His was a spirit that to all thy poor
Was kind as slumber after pain:
Why ope so soon thy heaven-deep Quiet's door
And call him home again?

Freedom needs all her poets: it is they
Who give her aspirations wings,
And to the wiser law of music sway
Her wild imaginings.

Yet thou has called him, nor art thou mankind,
O Love Divine, for 't is thy will
That gracious natures leave their love behind
To work for Freedom still.

Let laurelled marbles weigh on other tombs,
Let anthems peal for other dead,
Rustling the bannered depth of minster-glooms
With their exulting spread.

His epitaph shall mock the short-lived stone,
No lichen shall its lines efface,
He needs these few and simple lines alone
To mark his resting-place:—

'Here lies a Poet. Stranger, if to thee
His claim to memory be obscure,
If thou wouldst learn how truly great was he,
Go, ask it of the poor.'

61. НА ЗАКІНЧЕННІ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ (в пам'ять поетові Ченінгові)

Щé однá зоря pід обрієм Часу упала,
Щоб мерехтіти незнáним країнам і морям;
Щé однó в свободу вбрáне сéрце бýтись перестáло, —
Які це сумні і болючі слова!

О Бóжа Любóве! В обíймах Твоїх усí ми томліві,
Ти ж сéрцем своїм заспокóюєш нáс;
Ти знаєш, якú має цінність люб'язна людýна
В навчánnі людéй про Тéбе, Твій глáс.

Він бýв той дýх, який для всіх Твоїх нещáсних
Був мýлий тák, як пíсля болю сón:
Чому Ти двéрі тýші нéба відчинíв так рано
І звéш це дóмом його знóв?

Свобóді трéба всіх її поéтив: це ж поéти
Дають її крýла вольових бажáнь
І для мудрíшого закóну про мýзiku вплíви
Її думóк нестáмних і уýвних дáнь.

Протé його поклýкав Ти, о Бóжа Любóве;
І Ти не злýй, Бо ж цé такá, знай, вóля Твóя,
Щоб дóбрі характери лишáли любóв за собóю,
Любóв до свободы, щоб дálі для нéї труд-праця велáсь.

Хай мáрмур лавróвий значýть могíли інших,
Хай гýмни лунають для тýх, що в гробáх,
Хай прáпорний сýмвол церкóвного смýтку оцінний
Шарýдить з трíомфом і лíне в простóрову дáль;

З його епítáfií лишáйники вíршів його не зітруть;
Йому лиш потрібно рядкíв оцих кíлька,
Щоб відзначýти спочýн його тут:

"Гут лежýть Поéти. Як хóчеш дíзнастись,
В чíм він корифéй,
Спитáй, незнайомче, нещáсних людéй".

62. BATTLE HYMN OF THE REPUBLIC

Mine eyes have seen the glory of the coming of the Lord;
He is trampling out the vintage where the grapes of wrath are stored;
He hath loosed the fateful lighting of his terrible swift sword:
His truth is marching on.

I have seen him in the watch-fires of a hundred circling camps;
They have builded him an altar in the evening dews and damps;
I can read his righteous sentence by the dim and flaring lamps:
His day is marching on.

I have read a fiery gospel, writ in burnished rows of steel:
"As ye deal with my contemners, so with you my grace shall deal;
Let the Hero, born of woman, crush the serpent with his heel,
Since God is marching on."

He has sounded forth the trumpet that shall never call retreat;
He is sifting out the hearts of men before his judgement-seat;
O, be swift, my soul, to answer him! be jubilant, my feet!
Our God is marching on.

In the beauty of the lilies Christ was born across the sea,
With a glory in his bosom that transfigures you and me;
As he died to make men holy, let us die to make men free,
While God is marching on.

62. ВОЄННИЙ ГИМН РЕСПУБЛІКИ

Я бачив Христá, що йшов в слáві й хвалí:
Він тóпче лихíй виногráд на складí;
З мечá Його блýснула іскра страшна:
Ідé Його прáвда святá.

Я вздрíв Його в вóгнищі тáборів ста;
Йому збудувáли в час нóчі вівтár;
Я вýрок читáю Його правовíй:
Ідé Його дéнь пломінкáй.

Читáв я в святíх полум'яних рядкáх:
"Якýми ви є моїм винувáтцям —
Такóю теж буде вам лáска мóя;
Нехáй Гербóй з жíнки дíявола вб'є,
Бо Бóг справедlíвий грядé".

Сурmá Його клíче: не бúде в Нíм змíн;
Він всíх розглядá перед сúдом своїм:
Тож тíштеся нóги, радíй сérце моé!
Наш Бóг справедlíвий іdé.

Христос народíвся в пишнотí лíлéй,
Він рóбить добríshim тебé і менé;
Він вмér, щоб дать людям в життí іх свят-бду,
Віddáymo ж життý, щоб дать людям свободу,
Поки Бóг наш iдé.

63. THE KNEELING CAMEL

The camel at the close of day
Kneels down upon the sandy plain
To have his burden lifted off
And rest again.

My soul, thou too shouldst to thy knees
When daylight draweth to a close,
And let thy Mater life thy load,
And grant repose.

Else how canst thou tomorrow meet,
With all tomorrow's work to do,
If thou thy burden all the night
Dost carry through?

The camel kneels at break of day
To have his guide replace his load,
Then rises up anew to take
The desert road.

So thou shouldst kneel at morning dawn
That God may give the daily care,
Assured that He no load too great
Will make thee bear.

63. ВЕРБЛЮД КЛЯКАЄ

Коли згасає світло дénне,
Верблюд клякає на пустйні,
Щоб зняти з сéбе свíй тягáр
І зноvu мати свíй спочýнок.

Душé моя, ти тákже клякнути повýнна,
Коли дня світло погасá;
Хай твíй Учýтель здíйме з téбе
Тягáр твíй, хай спíchné твóя душá.

Бо як ти змóжеш зáвтрашнє стрíчáти,
Оббóв'язки сповñáти всí,
Коли ти свíй тягáр всю нíчку
Тримáеш в сéрцí і умí?

Верблюд клякає на свítáнку,
Щоб гíд вантáж поклáв й'mу зnov,
Відтák встаé віn зnov готовий
Пустýnnim зnovu ѿти шляхóm.

Ти теж повýнен клякнуть ráно,
Щоб Бóг тобí увáжність дав
І пévnість, що тяgáр Його тобí
Не бúде бíльший, нíж мóжеш нестý на собí.

64. FAITH

I will not doubt, though all my ships at sea
Come drifting home with broken masts and sails;
I shall believe the Hand which never fails,
From seeming evil worketh good for me;
And though I weep because those sails are battered,
Still when I cry, while my best hopes lie shattered,
'I trust in Thee'.

I will not doubt, though all my prayers return
Unanswered from the still, white Realm above;
I shall believe it is an all-wise Love
Which has refused those things for which I yearn;
And though at times I cannot keep from grieving,
Yet the pure ardour of my fixed believing
Undimmed shall burn.

I will not doubt, though sorrows fall like rain,
And troubles swarm like bees above a hive;
I shall believe the heights for which I strive
Are only reached by anguish and by pain;
And though I groan and tremble with my crosses,
I yet shall see, through my severest losses,
The greater gain.

I will not doubt; well-anchored in the faith,
Like some staunch ship, my soul braves every gale;
So strong its courage that it will not fail
To breast the mighty unknown sea of Death.
Oh, may I cry when body parts with spirit,
'I do not doubt,' so listening words may hear it,
With my last breath.

64. ВІРА

Хоча б на усіх моїх суднах на морі
Вітряла і щогли розбійлись в плавбі до меті,
Я падати в сумнів не буду; я матиму віру,
Що Бóжа рукá мені буде в підпóру
І вийде добро з цього лíха й журбí.
І хоч я це лíхो оплакуватъ буду,
То я кричать буду, якбí мою віру розбíли вітря.
Я вірю у Бóжі ладí.

Хоча б мої всі молитви повернулись
Без слуху від білого цárства вгорі,
Я вірити буду, що Бóжа любобó усемúдра
Відмовила рéчі, що іх я бажала у сérці своїм.
І хоч в мене часом бурлítъ сумування,
Мій зáпал постійної віри в мені
Горíтиме в вýді яснім.

Хоча б рясні смýтки на мéне спадали
І бíди роїлись мов рíй бджоляний,
Я вірити буду, що вíсь, що іх я сягнутi бажаю,
Я змóжу лиш з бólем важкýм досягти.
І хоч від хрестів моїх стóгн у мéне i дрижакý,
Крізь втрáти найвáжчí я матиму
Бíльши плодí.

У сúмніви ю не впаду; закріплена добре у вірі душá
Немóв непохýтne судно відвáжно морський стрíнє штóрм;
У нéї бо смíливість сíльна такá,
Що Смéрти потúжному морі дасть сíльний затóр.
О хай я і плачú, коли відлітáє від тíла душá,
Та сúмніву в мéне не буде — хай свíт це почúe,
Коли розставáтимусь з нýм на землі
І йтýму тудí, де вíчний, вабný супокíj.

65. WHAT LOVE IS

Love is the centre and circumference;
The cause and aim of all things — 'tis the key
To joy and sorrow, and the recompense
For all the ills that have been or may be.

Love is as bitter as the dregs of sin,
As sweet as clover-honey in its cell;
Love is the password whereby soul gets in
To heaven — the gate that leads, sometimes, to hell.

Love is the crown that glorifies; the curse
That brands and burdens; it is life and death;
It is the great law of the universe;
And nothing can exist without its breath.

Love is the impulse which directs the world,
And all things know it and obey its power.
Man, in the maelstrom of his passions whirled;
The bee that takes the pollen to the flower;

The earth, uplifting her bare, pulsing breast
To fervent kisses of the amorous sun;—
Each but obeys creative Love's behest,
Which everywhere instinctively is done.

Love is the only thing that pays for birth,
Or makes death welcome. O dear God above
This beautiful but sad, perplexing earth,
Pity the hearth that know — or know not — Love!

65. ЩО ЦЕ ЛЮБОВ

Любоб — це центр і периферія,
Причина ѹ ціль усіх речей; своїм ключем вона веде
До радості і болю. Це пальма і лелія
За злігодні минулі і ті, що будуть ще.

Любов гірка, немов гріха осадки,
Солода, мов мед з конюшими в клітні її,
Пароль для душ до неба вічного палаток,
Шлягбам, що іноді веде до пекла болісних сулій.

Любов — корона, що дає прославу і намул прокльонів.
Вона клеймо ѹ тягар, вона життя і смerte-гроза.
Любов — величний всесвіту закон законів;
Ніщо не може жити без її руслі.

Любов — спонука в керуванні світом;
Це знають реці всі, ѹ кориться ѹ усе, —
Людина в вірі пристрастей свавільних,
Бджола, що квітці свій пилок несе.

Земля, що грудь своє підносить голу і пульсивну
До сонця поцілунків любих і палкіх; —
І кожне з них кориться ѹ — Любови творчай силі,
Що скрізь сповняє це інстинктами у них.

Любов — єдина річ, що плáтить за вродини
Або вітає смerte. О мілій Боже в небесах,
Що зориш на оцю чудову, та сумну, складну земну долину,
Жалій, о Боже, сім'ї, що знають Любов; жалій і тих, що
Її не знають — в Отця небесного руках.

66. THE SOUL'S FAREWELL TO THE BODY

So we must part for ever; and although
I long have beat my wings and cried to go
Free from your narrow limiting control,
Forth into space, the true home of the soul,

Yet now, yet now that hour is drawing near,
I pause reluctant, finding you so dear.
All joys await me in the realm of God —
Must you, my comrade, moulder in the sod?

I was your captive, yet you were my slave:
Your prisoner, yet obedience you gave
To all my earnest wishes and commands.
Now to the worm I leave those willing hands

That toiled for me or held the books I read,
Those feet that trod where'er I wished to tread,
Those arms that clasped my dear ones, and the breast
On which one loved and loving heart found rest,

Those lips through which my prayers to God have risen
Those eyes that were the windows to my prison.
From these, all these, Death's Angel bids me sever;
Daer Comrade Body, fare thee well for ever!

I go to my inheritance, and go
With joy that only the freed soul can know;
Yet in my spirit wanderings I trust
I may sometimes pause near your sacred dust.

66. ПРОЩАННЯ ДУШІ З ТІЛОМ

Отóж нам порá розійтýся назáвжди. Хоч ý вже давно
Так дúже благáла, бажала тогó —

Звільнýтись від твóго вузъкóго контролю вкінцí
Й полýнуть в висóти, до спрáжнього дóму душí;

Тепér же, тепér, коли чás той грядé,
Я зупиняюсь нерáдо, бо тý менí, знáй, дорогé.
Ta в Бóжому цáрстві менé ждутъ всí vtíhi.
Ти мýсиш, товáришко, гнýть у землí тихо?

Я бráнкою в téбе булá, ta тý було в méне рабóм:
В тобí я в'ýзнена булá, proté ty в послусí булó
Moím бажáнням i словám.
Тепér я rýki своí лишáю черв'якáм.

Цí rýki трудíлись для méне, держáли книжкí,
Що íх я читáла; вонí обíймáли моíх дорогих.
Цí нóги, що хíд їм бажáння давáло моé;
Цí grýdi — при нýх знало спóкíй кохáне
I лю́бляче сérце палкé.

Устá цí, що нýми до Бóга молýтви неслýся моí;
Цí óči — для мóго uv'ýznення víkna прямí.
Від всъбóго цьогó мене Сméрть vídrivá.
Моý дорожá товáришко, Tílo, nавíki прощá!

Я йдú до моéi-to спáдшини dýxa; з rádístю йdý.
Цю rádístv в душí svoí vílñnii знайдú.
Протé я надíюсь, що chásom в мандrívoch dýxa mogó
Я змóжу spinýtisь bлизь práxu twogó.

67. BELIEF

The pain we have to suffer seems so broad,
Set side by side with this life's narrow span,
We need no greater evidence that God
Has some diviner destiny for man.

He would not deem it worth His while to send
Such crushing sorrows as pursue us here,
Unless beyond this fleeting journey's end
Our chastened spirits found another sphere.

So small this world! So vast its agonies!
A future life is needed to adjust
These ill-proportioned, wide discrepancies
Between the spirit and its frame of dust.

So when my soul writhes with some aching grief,
And all my heart-strings tremble at the strain,
My Reason lends new courage to Belief,
And all God's hidden purposes seem plain.

68. THE WINDS OF FATE

One ship drives east and another drives west
With the selfsame winds that blow.
'Tis the set of the sails
And not the gales
Which tells us the way to go.

Like the winds of the sea are the ways of fate,
As we voyage along through life:
'Tis the set of a soul
That decides its goal,
And not the calm or the strife.

67. ВІРА (і Розум)

Наш біль в житті здається тάк широким...
Іде він поруч із вузьким відрізком нашого житті;
Та в цьому й доказ, що провідець Бог зіркий —
Якесь призначення людяні дів.

Він не вважав би за сумірну дію посилати
Скорботи нищівні, що гонять нас завжди,
Якщо б за тим кінцем мандрівки, що так швидко проминає,
Очищені вже душі наші сфери неба не знайшли.

Такий малій цей світ! Такі душі його безкрай болі!
Житті майбутнє нам потрібне, трέба ж погодіть
Оці різниці нерозмірні і широкі
Між сутністю душі й будовою праху її.

Отож, коли мої душі квиліттяся від якогось болю
І струни серця у напрізі трепет видають,
Мій Розум подає нову сміливість Віри,
І всі таємні Божі цілі ясними стають.

68. ВІТРИ ДОЛІ

Одно судно пливé на схід, а інше на захід,
Метуть же ті самі вітри.
Ta тут і там вітрíл споруда —
Покáзник шляху до метí.

Як мóря вітрí, так і долі шляхí
У нашій плавбі крізь житті:
Це сила душі дає напрям меті,
Не тýша й не вітру снагá.

69. A PRAYER, AFTER SANTIAGO

"And in Thy majesty ride prosperously, because of truth and meekness and righteousness; and Thy right hand shall teach Thee terrible things." — Psalm xlvi. 4

Almighty God! eternal source
Of every arm we dare to wield,
Be Thine the thanks, as Thine the force,
On reeling deck or stricken field;
The thunder of the battle hour
Is but the whisper of Thy power.

Thine is our wisdom, Thine our might;
Oh, give us, more than strength and skill,
The calmness born of sense of right,
The steadfast heart, the quiet will
To keep the awful tryst with death,
To know Thee in the cannon's breath.

By Thee was given the thought that bowed
All hearts upon the victor deck,
When, high above the battle-shroud,
The white flag fluttered o'er the wreck,
And Thine the hand that checked the cheer
In that wild hour of death and fear!

O Lord of love! be thine the grace
To teach, amid the wrath of war,
Sweet pity for a humbled race,
Some thought of those in lands afar
Where sad-eyed women vainly yearn
For them that never shall return.

Great Master of earth's mighty school,
Whose children are of every land,
Inform with love our alien rule,
And stay us with Thy warning hand
If, tempted by imperial greed,
We, in Thy watchful eyes, exceed;

69. МОЛИТВА, ПІСЛЯ САНТИАГО

Бóже всемогутній! Джерелó відвічне
Усýкої сíли для нáс!
Тобí наша вдýчність, Твóя наша сíла
На вітром розхýтаній пálубі, збýтих полях,
А грюкіт годýн боєвих
Лиш сíл Твоїх шéпіт легкýй.

Це Тý наша мýдрість і наша могутність.
О, дáй нам щось більше, ніж впrávnість і мíць, —
Дай спóкій, що рóдить його правочуткість,
Стíйку дай нам мýжність, вабнú доброхіть
Молýти Тебé при зíві гармáт
В облýччі смертéльних заглáд.

Ти дýмку вселíв, що благоговíла
На пálубі всíм перемóжця вітать,
Колí то висóко над сáваном бóю
Стяг бíлий над збýтим суднóм повívá
І вýгук прославí в Твоїй руці бýв
В ту дýку годýну і смéрти, й страху.

О Бóже любóви! Нехáй Твоя лásка
Вселýє у лютих годýнах вíйнý
Ласкáвую мýлість для смýрного рóду
Й увáгу до тýх, що далéко відсíль,
Де смýтком покrýті жíнкý тужать мáрно
За тýми, що дóля не вéрне більш íх.

Учýтелью вéлий великої шkóli!
В нíй дíти з країн усíєї землí.
Подáй же любóв для чужýх нашíй вládі
І зупиняй нас своéю рукóю,
Якщó б нас спокýса імперська велá
І нáща жадóба нестрýмна булá;

That in the days to come, O Lord,
When we ourselves have passed away,
And all are gone who drew the sword,
The chidren of our breed may say,
These were our sires, who, doubly great,
Could strike, yet spare the fallen state.

70. LINES GIVEN TO M. AT CHRISTMAS WITH A GIFT OF THE VIRGIN OF LUINI

What shall I give thee, dear, to-day,
Upon this sacred Christmas morn,
That tells us of the gift of love
God gave when Christ was born,

And hope became a seraph winged
With timeless dreams, and love elate
Saw with young eyes another world
Where love's lost angels wait?

Ah, small were any richest gift
Without such love as thro' the years
Was sweeter for the hour of joy
And nobler for the day of tears.

Take, then, with love this gentle face
That had more than a human share
Of joy and grief, and haply, too,
Through the long years of sorrow bore

In that gray village of the hills,
The sense of some diviner loss
Than death deals out, and evermore
The anguish of the lifted cross.

На тé, щоб в майбутньому, Бóже великий,
Колí ми відійдем уже в дрúгий свíт
І всí тí, що мéч витяга́ли умрúть, —
Щоб нашí нащáдки моглí повідáти:
Це нашí батькí, вони вдвíчі великí —
Вонí вели бíй, та кráй збереглí від руїн.

70. РЯДКИ ПРИСВЯЧЕНІ М. НА РІЗДВО

Щó дам я тобí, моя мýла, сьогóдні,
В цей ранок святóго Різдвá,
На спóгад про Бóжий дарунок любóви —
Нарóження Бóжого Сýна, Христá,

Колí серафí мом крилатим пíднéлась
Надíя з довíчними стрýями мрíй,
І взнéсла любóв молodýми очýма
Побáчила інший (не цéй, що тут) свíт,
Де юнголи, втративши зéмську любóв,
Чекають на чистий любóви прíвít?

Ах, бúв би малýм найбагáтший дарунок
Без дíйсно такóї любóви рокíв,
Що стáла милíша за втíхи годíну
І благородníша за ввесь дéнь терпíнь.

Приймí ж це нíжнéньке лицé із любóв'ю.
Вонó мало бíльшу, нíж людськую рóль
У втíсí і смýтку; і мóже скорбóтно
Носíло рокáми печálí юдóль

У сéлищí сíрому на верховýнах, —
Чуттý, що втрачáє більш бóжесъкий прýг,
Нíж знóсить хíд смéрти; до того ж назáвжди
Побóї, страждáння і хрéсная пúть...

71. A HUNDRED YEARS FROM NOW

The surging sea of human life forever onward rolls,
And bears to the eternal shore its daily freight of souls;
Though bravely sails our bark today, pale Death sits at the prow,
And few shall know we ever lived a hundred years from now.

O mighty human brotherhood! Why fiercely war and strife,
While God's great world has ample space for everything alive?
Broad fields uncultured and unclaimed are waiting for the plow
Of progress that shall make them bloom a hundred years from now.

Why should we try so earnestly in life's short, narrow span,
On golden stairs to climb so high above our brother man?
Why blindly at an earthly shrine in slavish homage bow?
Our gold will rust, ourselves be dust, a hundred years from now.

O patient hearts, that meekly bear your weary load of wrong!
O earnest hearts, that bravely dare, and striving, grow more strong!
Press on till perfect peace is won; you'll never dream of how
You struggled o'er life's thorny road a hundred years from now.

Grand, lofty souls, who live and toil that freedom, right and truth
Alone may rule the universe, for you is endless youth.
When 'mid the blest with God you rest, the grateful land shall bow
Above your clay in reverent love a hundred years from now.

Earth's empires rise and fall. Time! like breakers on thy shore
They rush upon thy rocks of doom, go down, and are no more.
The starry wilderness of worlds that gem night's radiant brow
Will light the skies for other eyes a hundred years from now.

Our Father, to whose sleepless eye the past and future stand
An open page, like babes we cling to Thy protecting hand;
Change, sorrow, death, are naught to us, if we may safely bow
Beneath the shadow of Thy throne a hundred years from now.

71. ВІД НИНІ ЗА СТО РОКІВ

Хвилюється мόре людського життя і котиться вічно вперед, щоденно вантаж свій, людій, до берега вічності котить, несé. Хоч сміло баркас наш пливé, на носі його смéрть тьмáна сидíть. Та мало хто знáтиме за рóків сто, що мý на цім світі жили.

О людське братерство! Навіщо шалéна війнá й боротьбá, Колí на цім світі для всього живого багáта й простóра земля? Ширóкі і вільні облóги чекають плугів і борін I рóків від нýні за стó дадут' ім плодí іх цвітінь.

Чомý ми так рéвно в відрíзках життя корóтких, вузьких Пнемóсь понад близжнім висóко по схóдах бучніх золотих? Чомý мов слíпцí в нашій мáрній гробнїці по-ráбському чóла гнемó? Іржá поїсть золото наше, ми стáнемо прáхом за рóків сто.

О вpéрті серця, що носите томлíвий непráви тягár! О рéвні й рисковні серця! Вбирáйтесь у сíлу, в похíд за правá! Трудíться для мýру корóни! В вас мрíї не бúде про té, як булó, Як ви пробивáлись крізь тéрня життя — за рóків сто.

Велíчні ви люди, що трóдитесь вáжко, щоб лиш правотá, Свобóда і прáвда у світі жилá; для вас — вічна юність цвітнá. Колí між щасливими в Бóзі спíчнёте — ласкáва земля Поклонітесь вáшому прáху за рóків сто, вам бúде люббóв і хвалá.

Імперії світу встають, упадають. Мірýло ім — час. Вонý мов бурýн, Що на березі рýне на скéлі судьбý, Спускається й гýне, як в давній час гýн. Яскráва пустýня світів з іх сýючих ноchí чолóм Небесним світýльником бúде для інших очéй — за років сто.

Óтче! Минуле й майбутнє для óка Твогó — сторінка зíркá. До Тéбе ми гóрнемось, наче малýтка, й нас пригортає Твой же рукá. Нí змíна, нí гóре, нí смéрти гальмó не вкрýютъ в нас дúха більмóм, Якщó нам пíд тínnю престóла Твогó придíлиться місце за років стó.

72. GOD'S GRANDEUR

The world is charged with the grandeur of God.
It will flame out, like shining from shook foil;
It gathers to a greatness, like the ooze of oil
Crushed. Why do men then now not reck his rod?
Generations have trod, have trod, have trod;
And all is seared with trade; bleared, smeared with toil;
And wears man's smudge and shares man's smell: the soil
Is bare now, nor can foot feel, being shod.
And for all this, nature is never spent;
There lives the dearest freshness deep down things;
And though the last lights off the black West went
Oh, morning, at the brown brink eastward, springs —
Because the Holy Ghost over the bent
World broods with warm breast and with ah! brights wings.

73. PIED BEAUTY

Glory be to God for dappled things—
For skies of couple-colour as a brinded cow;
For rose-moles all in stipple upon trout that swim;
Fresh-firecoal chestnut falls; finches' wings;
Landscape plotted and pierced — fold, fallow, and plough;
And all trades, their gear and tackle and trim.

All things counter, original, spare, strange;
Whatever is fickle, freckled (who knows how?)
With swift, slow; sweet, sour; adazzle, dim;
He fathers-forth whose beauty is past change:
Praise him.

72. БОЖА ВЕЛИЧНІСТЬ

Наш світ величністю наповнив Бóжий ум.
Він спалахнé, як блиск від стрúсу фольги,
Та збільшиться, як дúшений оліви мул.
Чом же людям нуль йогó силозмóга?

Потóмство йшлó й топтáло з зневáгою Йогó;
Усе притúлене, затьмáрене, забрúджене трудом;
І стóмлює людýни бруd, її сприймáє пах:
Земля пустá-огблена, непéвний хíд в дíлáх.

Та всу́переч усьóму — прирóди сýла в нíй;
І свíjість найкрáща в її глибинí.
Хоч зáходу свítло нирнúло долáдно,
На схíдньому краї піdnбситься ранок, —
Бо Дýх Святýй в лásцí небéснýй свой
Для свíту і сérце, і крýла яснí.

73. СТРОКАТА КРАСА

Хай буде слáва Бóгу за усé строкáте —
За нéбо двобарvíсте, як в корóви смужки;
За рожévi п'ятна пстрýга у рíci;
За каштáни свíjo впáлі, мов горячí вúглики;
За пейzáж частýн землí, пíд пар її і скýби;
За крýла зáбликів барvísti;
За всí ремéсла, іх прилáддя, обладáння і нарýd;
Усí речí противéжні, самобútні, зáйvі і чудні;
За все міnlíve, вкрите листовínnям (Хто зна як?)
Швидкé і повíльне; кýсле і солódke; слípúче і тьмáne.
Він дáлі як батько всинóвлює réchi,
Яким дав в минúlím строкáту красу:
За всю цю строкáтість — спасíбі Йому.

John Banister Tabb (1845-1909)

---

74. CHRIST THE MENDICANT

A stranger, to His own
He came; and one alone,
Who knew not sin,
His lowness believed,
And in her soul conceived
To let Him in.

He naked was, and she
Of her humanity
A garment wove.
He hungered; and she gave,
What most His heart did crave—
A Mother's love.

75. EVOLUTION

Out of the dusk a shadow,
Then a spark;
Out of the cloud a silence,
Then a lark;
Out of the heart a rapture,
Then a pain;
Out of the dead, cold ashes,
Life again.

76. THE PRECIPICE

Above the unfathomed deep
Of Death we move in sleep,
And who among us knows
How near the brink he goes?

77. GOD'S LIKENESS

Not in mine but in my neighbor's face
Must I Thine image trace;
Nor he in his but in the light of mine
Behold Thy Face Divine.

Джан Беністер Теб

---

74. ХРИСТОС ПРОШАК

Лиш до єдиної своєї
Він, незнайомець завітав.
Вона гріха не знала,
В убогість вірила Його
Й в душі своїй задумала
Впустити Його.

Він голодий був, вона ж
Одежу із своєї
Природи людської плелá.
Він голодом страждáв, —
Вона цей голод прийняла
І Матерню любо́в Йому далá.

75. ЕВОЛЮЦІЯ

Із сутінків гряде тінь,
Потім іде спалах;
Із затмáрення — затишша,
Потім — спів, хорали;
Із серця йде захоплення,
Потім — розбиття;
Із мертвого стає пóпіл,
Потім — знóв життя.

76. БЕЗОДНЯ

Над бездóнним гlíбом смéрти
Ми мандруємо у сні;
Та чи хтось між нами знає,
Як близький безодні край,
Де нас смéрть чекáє?

77. ОБРАЗ БОЖИЙ

Не у влáсному облíччí
Мені бачить образ Твій —
Він в лицí сусіда є.
Ні сусіду — в його влáснім,
А в лицí моїого свіtlí
Твоє Бóжеське лицé.

78. CHRIST AND THE PAGAN

I had no God but these,
The sacerdotal trees,
And they uplifted me.
"I hung upon the Tree."

The sun and moon I saw,
And reverential awe
Subdued me day and night.
"I am the perfect Light."

Within a lifeless stone—
All other gods unknown—
I sought Divinity.
"The Corner-Stone am I."

For sacrificial feast
I slaughtered man and beast,
Red recompense to gain.
"So I, a Lamb, was slain.

*"Yea, such My hungering Grace
That, wheresoe'er My face
Is hidden, none may grope
Beyond eternal Hope."*

79. THE CHILD ON CALVARY

The Cross is tall
And I too small
To reach His hand
Or touch His feet;
But on the sand
His footprints I have found,
And it is sweet
To kiss the holy ground.

78. ХРИСТОС І ПОГАНИН

Я Бóга іншого не ма́в, лиш цí
Дерéва жрéцькíї, святí.
Вонí душí моїй — орéл.
"А я на дéреві умéр".

Я бáчив сónце, бáчив мíсяць,
І трéпетом благоговíйним
Скорáли дéнь і нíч менé.
"Я свítло досконаlé е".

У кáмені я неживóму
(Богí всí іншí невíдóмí),
Шукáв дбайlíво божествá.
"Нарíжним кáменем є я".

На жéртовне святкуvánnя
Слугú й зvírý я забiváv
По нагорóду золотý.
"Я téж — яgná, убýтий бýv.

Моý така жагúча лáска,
Що дé б я в схóвищí не бýv,
Нíхтó напóмацки нейтýме
Без вíри в вíчність наявý".

79. ДИТЯ НА КАЛЬВАРИЇ

Цей Хréest висóкий,
Я ж замалий,
Щоб досягтý Йогó рукý,
Абó торкнúтись стíп Йогó.
Та, слáva Бóгу, на пíскý
Знайшóв слíдý Його святí.
О як приéмно на душí
Цíлунок дать святíй землí!

80. THE ANUNCIATION

Accustomed in the highest heights to be,
The Angel bowed in awe,
As if, amazed before Humility,
A deeper heaven he saw.

81. THE VISITATION

His cloistered God the unborn messenger
Exulting, leaped to hear;
His mother in the Mother of her Lord
Interpreting the Word.

82. THE NATIVITY

So *small* that lesser lowliness
Must bow to worship or caress;
So *great* that heaven itself to know
Love's majesty must look below.

83. THE PRESENTATION

Where, woman, is thine offering—
The debt of law and love?
"My Babe a tender nestling is,
And I the Mother-dove."

84. THE CHILD IN THE TEMPLE

Among the sages while He sat,
And they delighted heard,
None knew the Child they wondered at,
Was God's Eternal Word.

80. БЛАГОВІЩЕННЯ

Привіклив бути в надсвітāх,
Вклонівся янгол зі страхом, —
Мов вражений Покрою,
Побачив глибші небеса.

81. ВІДВІДИНИ

Його у лоні Діви Бóг,
Посланець майбуття,
Радіючи, стрибнув і чу́в,
Як мати в Мáтері Христá
Тлумачила СЛОВА.

82. РІЗДВО

Такий малій, що мénша малість
Схилиться мýсить, щоб Його
Обнять, голубити чоло:
Такий великий, що і нéбу
Слід дивитися на доли,
Щоб пізнать красу любові.

83. СТРИТЕННЯ

— Дé твій принoс, невісто, Бóгу?
Твій бóрг закóну і любові?
— Моé малá — малé пташá,
Його ж голубка Мáти — я.

84. ДИТИНА В СВЯТИНІ

Як Він сидів між мудрецями,
Воні захоплювались Нýм,
І дивувáлися усí;
Алé ніхтó із них не знáв,
Що це Відвічне Слово-Бóг,
Що Бóг їм мýдрість поясняв.

85. THE AGONY

Here, where with bloody sweat
The ground is wet,
The brutal thorn is bred
To crown His head:—
Dost thou, avenging sod,
Curse home thy God?

86. THE CROWN OF THORNS

Oh, wherefore were we torn,
Reluctant from the bough,
To be a mark of scorn
Upon this bleeding Brow?
O fruit of the Forbidden Tree,
Behold the ripened penalty!

87. THE SCOURGING

O Thongs, for thirst
Of friends accurst,
Ye quaffed the crimson flood!
Ah, would that we
Who wound, as ye
Were guiltless of His blood!

88. CARRYING THE CROSS

When Christ went up to Cavalry,
His load upon Him laid,
Each tree unto its neighbor tree
In awful silence said,
"Behold, the Gardener is He
Of Eden and Gethsemane!"

85. АГОНІЯ

Тут де пòтом кривáвим
Змочýлась землý
І рóдиться тéрен колючий
Щоб скрónі вінчáти Христá: —
Чи пíмсти ти жадná, терníно,
Клянéш Спасýтеля свогó
В своím житlі родýnním?

86. ТЕРНОВИЙ ВІНОК

О, чому нас проти вóлі
Відірвали від галúзки, далебí?
Щоб знаком презýрства бути
На скривáленім чолí?
Плóде Дéрева кайдання,
Май у тýмці покарáння,
Що дозріє в пéвних днях!

87. БИЧУВАННЯ

— О канчукý! Огýдні ви
Жагбю ворогíв!
Ви кróв пили ковткáми,
Червóний з ран потíк!
— Гадáєте, лиш мý
Цих rán завдаэмó,
Немóв би вíльнí ви булý
Від кróви 1 мýк Йогó!

88. НІС ХРЕСТ

Колý Христóс їшов на Голгóту
І хрéст тяжкýй лежáв на Híм,
Дерéва всí, однó однóму,
Шептáли в тýші сторожkíй:
"Дивíсь, це Вíн, той садíвник
Едéну й дóлі наявý
У Гетсемáнському садý."

89. THE CRUCIFIXION

Why, o my God, hast Thou forsaken me?
Not so my Mother; for behold and see
She steadfast stands. O Father, shall it be
That she abides when Thou forsakest me?

90. The RESURRECTION

Behold, the night of sorrow gone,
Like Magdalene the tender Dawn
Goes forth with love's anointing sweet,
To kiss again the Master's feet.

91. THE ASCENSION

On Sinai did the cloud,
His glory shroud;
And in the Holy Place
It hid His face.
And now He goes, so shall ye see
Him come; — a cloud His canopy.

92. THE ASSUMPTION

Nor Bethlehem nor Nazareth
Apart from Mary's care,
Nor heaven itself a home for Him
Were not His Mother there.

93. THE CORONATION OF MARY

Thee, Mother-Queen of Heaven, He crowned,
And not for you alone;
For in the bosom first He found
The life-spring of His own.

89. РОЗП'ЯТТЯ

О Бóже мíй! Чому Ти залишíв менé?
Не тák мой-то Máти дбáє.
Поглянь, дивíсь — оцé Boná
Стоítъ, менé не залишае.
Невжé це, Отче, бúде тák,
Що непохýтність в дráмі цíй
Налéжать бúде тíльки ій?

90. ВОСКРЕСІННЯ

I бóсь скорбóти нíч пройшлá,
I з Magдалиною iдé
Любóв-олíя запашná
Цíлунок дáть Його стопám.

91. ВОЗНЕСІННЯ

На Сínáю сáван хмáри
Вкрив Icýса oреóл,
I в святóму мíсцí чáру
Bíн засíв на свíй престóл.
I тепéр Bíн, знáйте, iдé.
Bíн iдé до всíх сторíн,
Хмáра — Його балдахíн.

92. УСПЕННЯ

I в Вифлеéмí, i в Назарéti
Булá її журбá;
Йому і нéбо дóмом не служíло б,
Якбí Його Máти téж там не булá.

93. КОРОНАЦІЯ МАРІЇ

Тебé, Царíцю нéба, Bíн коронувáv,
Ta не для Tébe лиш корóна ця,
Bo Bíн ранísh в Tвоému лóні
Найшóв ембрíón свогó життý.

94. CHILD AND MOTHER

Look on Thy Mother's face,
That miracle of grace,
O Son Divine!
That, bending, she may see
A greater mystery
Revealed in Thine.

Without Thee, she had been
Nor Mother Blessed nor Queen;
Nor wouldest Thou,
Her lowliness apart,
Have borne the Human Heart
Thou bearest now.

Then, if I render love
Through her, Thou must approve
The tribute paid;
For 'tis Thy Holy Face,
Not Caesar's, that I trace
In hers portrayed.

95. INSOMNIA

E'en this, Lord, didst Thou bless —
This pain of sleeplessness —
Urging God's gentlest angel from thy side,
That anguish only might with thee abide
Until the light.
Yea, e'en the last and best,
Thy victory and rest,
Came thus to thee;
For 'twas while others calmly slept around,
That thou alone in sleeplessness was found,
To comfort me.

94. ДИТЯ І МАТИР

Поглянь, Сину Бóжий, на Mátír свою,
Її повне лáсکи лицé,
Щоби у нахýленíй пóзі своíй
Вонá могла бáчить ще бíльшу
Místériju, Сину, в Tobi.

Hí Mátír блажéнна, aní Koroléva
Без Tébe Вонá не булá b;
І Ti не носív би в собí людське сérце,
Якбí Tvoя Mátír samítна булá.

Якщó я Tебé через Héi люблю,
Ti мýсиш схвалýти любóv цю móю, —
В Її бо лицí Tvoє бáчу лицé.
Не Kéсаря, ní. Tvoé бо святé.

95. БЕЗСОННЯ

Oце навіть, Гóсподи, Ti благословíв —
Цю mýку безsónnja mogó.
Ti ýngola в Bózí, найkráЩого в Tébe,
Do méne поsláv, щоб бíль míj з Tобóю
Do dénnogo svítla лиш жdáv.
Tak návíté kíncéva ї найkráЩa —
Tvoя перемóga: míj spókij
З признánniam Tobí лиш припáv.
Buló bo, як ínši спокíjno скрízь спáli,
Tебé я однógo в безsónni znайшóv,
I Ti із спокbem do méne приишóv.

96. THE FLOWERS

They are not ours,
The fleeting flowers,
But lights of God
That through the sod
Flash upwards from the world beneath—
That region peopled with wide death—
And tell us, in each subtle hue,
That life renewed is passing through
Our world again to seek the skies,
Its native realm of Paradise.

How brief their day!
They cannot stay;
Our mother earth
Beholds their birth
And spreads her ample bosom deep
Some relic of their stay to keep,
And each in benediction flings
A virtue from its dainty wings;
But lo! she treasures it in vain;
It blooms and vanishes again.

97. EASTER

Like a meteor, large and bright
Fell a golden seed of light
On the field of Christmas night
When the Babe was born;
Then 'twas sepulchred in gloom
Till above His holy tomb
Flashed its everlasting bloom—
Flower of Eastern morn.

96. КВІТИ

Квіти, знай, не наші.
Їх життя коротке.
Це Бóжі світліка;
Такі, що крізь землю проходять
І вгору спалахують зо світу внизу —
Країни з багатим населенням смéрти —
Ta мовлять у кожнім відтінку своїм:
Життя в новім виді проходить
Знов світ наш, шукáє висот,
Своїого властивого краю пишнот.

О якже короткий іх дén!
Ім стало не бути.
Земля, наша мати,
Початок іх бачить,
Дає ім і прòстір, і лóно, і глибінь,
Щоб дати ім трóхи життя на собі.
I кожний цвітóчок із благословéння
Шле доброчéсність з своїх нíжних крýл.
Ta бáч, земля мáрно цю ціnnість плекáє, —
Розцвілий цвітóк знов в'яне й щезáє.

97. ВЕЛИКДЕНЬ

Ненáче великий, ясний метеóр
Спustíloся світло з небес золотé
На поле різдвяної нóчі,
Де Він народívся — дитяtko свáte.
Потóму Його похвáли в журбí.
Ta скóро над грóбом Його пресвятýм
Заблизнув безsméртности цвіт —
Велíкодня рáнковий свіt.

98. THE FIELD FRATERNITY

When God's warm justice is revealed —
The Kingdom that the Father planned —
His children all with equal stand
As trees upon a level field.

There each one has a goodly space
Each yeoman of the woodland race —
Each has a foothold on the Earth,
A place for business and for mirth.

No privilege bars a tree's access
To Earth's whole store of preciousness.
The trees stand level on God's floor,
With equal nearness to His store.

And trees, they have no private ends,
But stand together as close friends.
They send their beauty on all things,
An equal gift to clowns and kings.

They worry not: there is enough
Laid by for them of God's good stuff —
Enough for all, and so no fear
Sends boding on their blameless cheer.

So from the field comes curious news —
That each one takes what it can use —
Takes what its lifted arms can hold
Of sky-sweet rain and beamy gold;
And all give back with pleasure high
Their riches to the sun and sky.

Yes, since the first star they have stood
A testament of Brotherhood.

98. БРАТЕРСТВО ЛУГУ

Колý настáне тéпла Бóжа справедлýвість —
Те Цárство, якé нам Отéць сплянувáв —
Усí Його дíти стойтимуть врíвень,
Як врíвень дерéва у лúзі стóять.

Там кóжне з них має прекраснє місце,
Кожнінісінький йóмен лісної Землі —
На нíй має кóжний для сéбе опóру
І місце для спráви і втíхи в житті.

Немá привілéю, щоб дóступ закрýти
До всýого запáсу багáтства Землі.
Дерéва всí врíвень на Бóжíй долíвцí,
В усíх рíвна блýзькість до скárбів її.

Дерéва не мають таémних ім цíлей,
Стóять вони ráзом як дрýzi близькí;
Вонí посылають красу усíм рéчам,
Однáковий дár для низíв і верхív.

Журбý в них немáє: для нíх бо
Відклáдено Бóгом довóлі речéй,
Довóлі для всíх; тож бóстрах нíякий
Зловíстя на чýсту іх втíху не шlé.

Отóж іде з лúгу ця зvістка цíкáва,
Що кóжне берé собí té, що слúжить йому —
Берé воно té, що мóже пíднятí й держáти
Як дár золотýстого сónця
Й небéсного блáга — дощу.
І з втíхою всí деревá віддаóть
Багáтства свої тому ж сónцю й Творцó.

От тák то вонí від начáла зорí
Підтрýмують Бóжий братéрства завíт.

99. A GUARD OF THE SEPULCHRE

Behold, some of the watch came into the city and told unto the Chief Priests all the things that were come to pass, and....they gave large money unto the soldiers, saying: Say, His disciples came by night and stole Home away while we slept. — Matthew.

I was a Roman soldier in my prime;
Now age is on me and the yoke of time.
I saw your Risen Christ, for I am he
And I am one of two who watched beside
The Sepulchre of Him we crucified.

All that last night I watched with sleepless eys;
Great stars arose and crept across the skies.
The night was long, so long, it seemed at last
I had grown old and a long life had passed.
Far off the hills of Moab, touched with light,
Were swimming in the hollow of the night.
I saw Jerusalem all wrapped in cloud,
Stretched like a dead thing folded in a shroud.

Once in the pauses of our whispered talk,
I heard a something on the garden walk.
Perhaps it was a crisp leaf lightly stirred —
Perhaps the dream-note of a walking bird.
Then suddenly an angel burning white
Came down with earthquake in the breaking light,
And rolled the great stone from the Sepulchre,
Mixing the morning with a scent of myrrh.
And lo, the Dead had risen with the day:
The Man of Mystery had gone His way!

Years have I wandered, carrying my shame;
Now let the Tooth of Time eat out my name.
For we, who all the Wonder might have told,
Kept silence, for our mouths were stopped with gold.

99. КАРАУЛ КОЛО ГРОБНИЦІ

Ось деякі з караулів прийшли до міста і розповіли головним священикам про все, що сталося і ... вони дали караулям багато грошей, кажучи: говоріть, що Його учні прийшли вночі і викрали Його тіло, коли ми спали.

Матей.

Я був військовим в рóзквіті життý;
Тепér я вжé старий і ýзи часу на менí.
Я бáчив вáшого воскрéсного Христá,
Бо я був тóй, який подáв
Гісóп Йомý же на хрестí;
І я одýн із тýх, які дбайлíво стереглý
Його гробници; Його ж ми розп'ялý.

Я óком безсонним в останню ту нíч вартувáв.
З'явíлися зóрі велиkí й по нéбі пливлý.
Нíч була дóвга — предóвга й здавáлося, що я
Нарéшті постáрівсь і дóвге минúло життý.
Далéко у свítлі Мовáбські горбí
Купáлись в лощині нíчнóї тасьми.
Я бáчив як Єрусалíм у хмáру згорнúвсь
І розтяgnúvсь, мов мéртва ríč завýта в пеленý.

Ми тýхо шептáли і зríдка я чýв
Як щóсь у горóді iшlo поблизú.
Можлíво булó це звuchánnia сухóго листká,
А мóже якóгось там ptáха ходá.
Тодí то зненáцька я вчýв струs землí,
З висót злетív янгол у бlíску ясním,
Великий káminь з гробници скотív
І ráнок напóвнився мýром вabným.
I ráptom Bín з мéртвих воскрécs,
    вídkryv свою сútъ —
Людíна містérii píshlá в свою пútъ.

Блukáv я лítámi, в собí стид носív.
Тепér xай зub чáсу з'єсть моe iм'я,
Бо мý про te чúdo сказáti моглý,
Алé ми мовчáli, бо зóлотом nám
    zupinílli ustá.

100. THE GOD OF SONG AND MIRTH

'Twas the God of Song and Mirth
Who descended to the Earth.
It was He who veiled His face
In the sorrow of the race;
He who toiled at Nazareth,
Going with us down to death;
He who bowed the heavens for men,
And arose to light again.

'Twas the First-born Son of Light
Shone upon the human night,
Bringing down the Final Truth
In His deep, eternal youth.
God was reconciled to man
When the ages first began;
But that man be reconciled
God became a little child.

So appeared the God of Song
In the planet going wrong;
So appeared the God of Light,
God of Passion still and white;
Came to help us lift the weight
Of the planetary fate;
Came and taught the one relief
For the gray primeval grief —
Taught that Love, though deified,
Could not set the Law aside.

100. БОГ ПІСНІ Й УТИХИ

Бог Пісні й Утіхи
На землю зійшов.
Прийняв лицé чоловіка,
Його смуток, плóть і крóв.
Він трудíвся в Назарéті,
Рáзом з нáми йшóв на смéрть;
Він приблíзив небо людям
І на нéбо знóв воскрéс.

Він був пérшим Сýном Свítла,
Людськíй нóчі Свítло dáv;
Він відвíчну Прáвdu Бóжу
В вíчній юності держáv.
Бог із людом примирíвся,
Як світ жýти розпочáv,
Та щоб люд цей примирýти
Бог малýм дитяtkом стáv.

Так Бог Пісні народívся
На планéti сум'ятнýj;
Так Бог Свítla народívся —
Зáпал тýхий, чýстий в Hím.
Він прийшóв нам помích dáti —
Тягár dolí pídnestý;
Він прийшóв і вчív полéгshí
В хóдах людської журбý.
Він учív, що чýста й нíжна, що обóжнена Любóv
Не є в змózí залишýти на бóці Закón.

101. HOW THE GREAT GUEST CAME

Before the cathedral in grandeur rose
At Ingelburg where the Danube goes;
Before its forest of silver spires
Went airily up to the clouds and fires;
Before the oak had ready a beam,
While yet the arch was stone and dream—
There where the altar was later laid,
Conrad, the cobbler, plied his trade.

* * *

It happened one day at the year's white end —
Two neighbors called on their old-time friend;
And they found the shop, so meager and mean,
Made gay with a hundred boughs of green.
Conrad was stitching with face ashine,
But suddenly stopped as he twitted a twine:
"Old friends, good news! At dawn today,
As the cocks were scaring the night away,
The Lord appeared in a dream to me,
And said, 'I am coming your Guest to be!'
So I've been busy with feet astir,
Strewing the floor with branches of fir.
The wall is washed and the shelf is shined,
And over the rafter the holly twined.
He comes today, and the table is spread
With milk and honey and wheaten bread."

His friends went home; and face grew still
And he watched for the shadow across the sill.
He lived all the moments o'er and o'er,
When the Lord should enter the lowly door—
The knock, the call, the latch pulled up,
The lighted face, the offered cup.
He would wash the feet where the spikes had been,

101. ЯК ВЕЛИКИЙ ГІСТЬ ПРИЙШОВ

Пέрше, ніж віріс грандіозний собір
Там, де Дунай в Інгельбургу пливé;
Пέрше ніж ліс йогó срібних вершýн
Граціóзно до хмáр і до бlyсків піднявсь;
Пέрше, ніж з дуба постáв балансíр
І арка камінна лиш в мрїї булá;
Там, де поклали пізніше вітár, —
Мав шéвську майстéрню старánnий Кіndrát.

* * *

Одного дня, як сніgom рíк кінчáвсь,
Сусíди двá відвідали йогó,
Старого дрúга, й дíв їх обгорнúв:
Йогó майстéрня, бідна і гидкá,
Булá весéла, в зéлені глóк.
Лицé шевця́ сіяло, він стíбáв
І раптом — дратву шáрп — і зупинíвсь:
"Moí vi дрúzi, добра вістка! На зорі,
Колí вже пívní відганяли нíч,
Явíвсь Христóс мені у сні й сказáв:
"Я бýду нýні в тéбе як твíй гíсть".
Отóж я зránku в rýci, на ногáх,
Підлóгу вkrív сmeréчини гілкáми,
Обмív стíнú, полíці бlyск надáv
І пáдuba віnók над крóквою заткáv.
Він прийде нýні. Стíл я вжé накrýv:
Пшенíчний хлíb і мéд, і молокó."
І дрúzi віdíйshlý. А він чекáv,
Дивíвсь, щоб tíнь доглянуть на вíkní,
І kóжну хвíльку він пережiváv;
Христóс до нýбого ... в бíдного dímók...
Ось бýде стýк, потýгнеться замók
І — свíтла Póстать, чáша жит্যová.
Кіndrát Йомý обмíe нóги, rád,
В тím míscí, de шипí булý,

He would kiss the hands where the nails went in,
And then at the last would sit with Him
And break the bread as the day grew dim.

While the cobbler mused there passed his pane
A beggar drenched by the driving rain.
He called him in from the stony street
And gave him shoes for his bruised feet.
The beggar went and there came a crone,
Her face with wrinkles of sorrow sown.
A bundle of fagots bowed her back,
And she was spent with the wrench and rack.
He gave her his loaf and steadied her load
As she took her way on the weary road.
Then to his door came a little child,
Lost and afraid in the world so wild,
In the big, dark world. Catching it up,
He gave it the milk in the waiting cup,
And led it home to its mother's arms,
Out of the reach of the world's alarms.

The day went down in the crimson west
And with it the hope of the blessed Guest,
And Conrad sighed as the world turned gray:
"Why is it, Lord, that your feet delay?
Did You forget that this was the day?"
Then soft in the silence a Voice he heard:
"Lift up your heart, for I kept my word.
Three times I came to your friendly door;
Three times my shadow was on your floor.
I was the beggar with bruised feet;
I was the woman you gave to eat;
I was the child on the homeless street!"

Йогó він руки поцілúє тáм,
Де цвáхи в нíх були ранíш,
І, як темніти стáне дéнь,
Вонí засядуть при столí
Й гостýну мáтимутъ собí.
Колý так швéць роздумував,
То пóвз вíкно пройшóв прошák,
Промóклий вщéрть вальníм дощéм.
Кіндрáт йогó до сéбе взýв,
Взуттý на хвóрі нóги дáв,
І стáрець відійшóв.
Прийшлá старá каргá.
Лицé покrýте змóршками журбý,
Фашýни клúнок спýну їй зíгнув,
На нíй відбýлась мýка, щéм і бíль.
Він дáв їй хлíб, полéгшив їй тягár,
І бáба дáлі в пúть свою píшлá.
Тодí малé дитя з'явíлось у дверéй,
Заблúдле, у страхú від кáверзних людéй
В велиkíм свítí témníх, дíkіх дíл.
Затрýмав він йогó, дав чáшку молокá,
Завíв до матéрі і в руки їй віddáv,
Щоб не сяgnúla лóдська метушní.
В малýновíй бáрві спустívся вже дéнь,
А з нýм і надія на гóстя прихíd.
Сумýс Кіндрáт, сíріс вже свít.
"Що стáлось, Icýse, що Тý забарýвсь?
Чи мóж призабúв, що нýні наш дéнь?"
І в тýші він лágidný Гóлос почúv:
"Бодрýся! Я слóва додéржав свого.
Прихóдив я трýчí в твíй друžný dímók;
У ньюму булá три разý моý tíнь.
Я бýв той прошák, що ледъ-лéдъ шкандибáv,
Я бýв та каргá, що ти ѓсти їй дáv,
Я бýв те дитя, що його ти узяв
З бездóмної вúлицí й матéрі дáv".

102. MY EVENING PRAYER

If I have wounded any soul to-day,
If I have caused one foot to go astray,
If I have walked in my own wilful way —
Good Lord, forgive!

If I have uttered idle words or vain,
If I have turned aside from want or pain,
Lest I myself should suffer through the strain —
Good Lord, forgive!

If I have craved for joys that are not mine,
If I have let my wayward heart repine,
Dwelling on things of earth, not things divine —
Good Lord, forgive!

If I have been perverse, or hard, or cold,
If I have longed for shelter in Thy fold,
When Thou hast given me some part to hold —
Good Lord, forgive.

Forgive the sins I have confessed to Thee,
Forgive the sins I do not see,
That which I know not, Father, teach Thou me —
Help me to live.

102. МОЯ ВЕЧІРНЯ МОЛИТВА

Якщо когобудь я обрা�зв сьогодні,
Якщо спричинів якийсь крок не в путті
І йшов норовливо, свавільно без Тебе —
Прості мені, Господи Боже, прості!

Якщо уживав я слів мірних, суєтних,
Якщо відвернувся від болю й біди
Щоб тільки самому не мати напрути —
Прості мені, Господи Боже, прості!

Якщо я жагу мав д'комфорту чужого
І серцю примхливому скаржитись дав,
На речах земних зупинившись, не Божих —
Прості мені, Господи Боже, прості!

Якщо я був впіртий, тяжкий, непривітний,
Жадав Твого захисту в пасті Твоїй
Коли Ти частину ужé мені дав —
Прості мені, Господи Боже, прості!

Прості всі гріхі ці. Тобі я розкрýв їх.
Прості і таємні, невідні мені.
Прості мені, Отче, й учй
Твоєю дорогою в житті моїм йті.

103. AD COELUM

At the Muezzin's Call for prayer,
The kneeling faithful thronged the square,
And on Pushkara's lofty height
The dark priest chanted Brahma's might.
Amid a monastery's weeds
An odl Franciscan told his beads,
While to the synagogue there came
A jew, to the praise Jehova's name.
The one great God looked down and smiled
And counted each his loving child;
For Turk and Brahmin, monk and Jew
Had reached Him through the gods they knew.

103. ДО НЕБА

Муéчин склýкав на молýтву —
на сквéрі мольбý музулмáн;
а там на пáгорбí Пушкáра
про Брágму прáвив жréць-брамáн.
На манастирському подвíрї
монáх молýтву вíдмовлýв,
а жýд приишóв до синагóги
хвалýти Єговý ім'я.
Поглýнув Бóг і усмíхнýвся
увáжно вíddаним Йóму, —
бо жýд, монáх, брагмáн і тýрок
молýтвою богáм своíм
далý Йóму любóв свою.

104. RECESSIONAL

God of our fathers, known of old,
Lord of our far-flung battle line,
Beneath whose awful hand we hold
Dominion over palm and pine,
Lord God of Hosts, be with us yet,
Lest we forget, lest we forget!

The tumult and the shouting dies,
The captains and the kings depart;
Still stands thy ancient sacrifice,
A humble and a contrite heart.
Lord God of Hosts, be with us yet,
Lest we forget, lest we forget!

Far called, our navies melt away,
On dune and headland sinks the fire;
Lo, all our pomp of yesterday
Is one with Nineveh and Tyre!
Judge of the Nations, spare us yet,
Lest we forget, lest we forget!

If, drunk with sight and power, we loose
Wild tongues that have not Thee in awe,
Such boastings as the Gentiles use —
Or lesser breeds without the law —
Lord God of Hosts, be with us yet,
Lest we forget, lest we forget!

For heathen heart that puts her trust
In reeking tube and iron shard,
All valiant dust that builds on dust,
And guarding, calls not Thee to guard,
For frantic boast and foolish word,
Thy mercy on Thy people, Lord! Amen.

104. ГИМН ПІСЛЯ БОГОСЛУЖБИ

О Бóже прéдкíв наших, знáний в давнинú,
Владáрю нашого у дáлечі порýдку бойовóго!
Під свíтлою рукóю Твою ми дéржим влáсть свою
Над пáльмою й соснóю.
О Гóсподи вíйська, будь з нами ще,
Щоб ми не забули Тебе!

Збентéження й крíки вмирають,
Пíшлý капítáni, пíшлý королí;
Алé Твоя давняя жéртва тривáє —
Живé Твоє сérце покíрне, що жáлує всíх.
О Гóсподи вíйська, будь з нами ще,
Щоб ми не забули Тебе!

Флотíлія наша у дáлечі тóне,
На дíбні і мíсí щезáють вогнí;
Учóра булá наша бúчність бубónна —
Сьогóдні — Нíнéви і Тýру руїни жахнí.
О Сúdde нарóдів, помилуй нас ще,
Щоб ми не забули Тебе!

Якщó ми, сп'янілі від влáди, свавóлим
Нестáмно без пút перед трóном Твоím
— Такá то хвальбá лиш погáнам питóма,
Або виростáнням погáнських плодíв —
О Гóсподи вíйська, будь з нами ще,
Щоб ми не забули Тебе!

Для сérця погáнського, що жíвить надíю
На дýмну трубý і залíзний мундýр,
Для прáху хорóброго, що в прáх має вíру,
Для вárти, що Тý не взвиває на зáхист і мýр,
Хвальбý навíснóї і слíв порохнó,
Май мýлість, о Бóже, для люду Твогó! Амíнь.

105. CALVARY

Friendless and faint, with martyred steps and slow
Faint for the flesh, but for the spirit free,
Stung by the mob that came to see the show,
The Master toiled along to Calvary;
We gibed him, as he went, with houndish glee,
Till his dimmed eyes for us did overflow;
We cursed his vengeless hands thrice wretchedly, —
And this was nineteen hundred years ago.

But after nineteen hundred years the shame
Still clings, and we have not made good the loss
That outraged faith has entered in his name.
Ah, when shall come love's courage to be strong!
Tell me, O Lord — tell me, O Lord, how long
Are we to keep Christ writhing on the cross!

106. A CHRISTMAS SONNET

For One In Doubt

While you that in your sorrow disavow
Service and hope, see love and brotherhood
Far off as ever, it will do no good
For you to wear his thorns upon your brow
For doubts of him. And should you question how
To serve him best, he might say, if he could,
"Whether or not the cross was made of wood
Whereon you nailed me, is no matter now."

Though other saviors have in older lore
A legend, and for older gods have died —
Though death may wear the crown it always wore
And ignorance be still the sword of pride —
Something was here that was not here before,
And strangely has not yet been crucified.

105. ГОЛГОТА

Одинóкий, блідýй, умúчений, тýхий,
Знесíлений тíлом, та дúхом міцнýй,
Уráжений юрбí жадóбою зловтíхи,
Ішóв на Голготу, двýгав хрéст тяжкýй.
Йогó ми скреблý тодí болем важкýм,
І Він ронив сльбзи за дúш наших лíхо;
Йогó ми немстíвого скvéрно клялý, —
Такí ми тодí у тíй драмí буlí.

Алé ж нýні як і тодí, великий сором нам —
За смéрть Йогó за нас — подяки в нас немá,
Обráза вíри в Ньюго — нам чужá журбá.
Колí ж вже приýде чás, щоб в нас любóв зрослá!
О Гóсподи, Icýse! Скажý, скажý менí
Як дóвго ще конáтимеш за нас на хрестí!...

106. РІЗДВЯНИЙ СОНЕТ

Колí ти тóй, що в góрю залишáеш
І слúжбу і надíю, братérство ж і любóв
Ти бáчиш лиш далéко, — цýм не помагáеш
Собí носýти на чолí своím колючкí Йогó
Як сýмнíв в сúть Йогó. Та як спитáеш
Як служýть Йому найкрáще, бýде, мáбуть, віdpovíдь Йогó:
"Прибýв ти менé на хрестí деревýním
Чи іншíм — тепéр невáжно, тепéр всé однó".

Хоч іншí спасýtelí в дáвньому вчénní
Легéнду маlí й вмиráli для стáрших богíв,
Хоч смéрть може мати віnók в вíchnodénní
А гórdíсть держáти свíj méch в незнanní —
Щóсь тут булó, ранísh без найménня,
І щé не булó розп'ýте на хрестí.

107. HOW FAR TO BETHLEHEM?

"How far is it to Bethlehem Town?"

Just over Jerusalem hills adown,
Past lovely Rachel's white-domed tomb —
Sweet shrine of motherhood's young doom.

"It isn't far to Bethlehem Town —
Just over the dusty roads adown,
Past Wise Men's well, still offering
Cool draughts from welcome wayside spring;
Past shepherds with their flutes of reed
That charm the woolly sheep they lead;
Past boys with kites on hilltops flying,
And soon you're there where Bethlehem's lying.
Sunned white and sweet on olived slopes,
Gold-lighted still with Judah's hopes.

"And so we find the Shepherd's field
And plain that gave rich Boaz yield,
And look where Herod's villa stood.
We thrill that earthly parenthood
Could foster Chrsit who was all-good;
And thrill that Bethlehem Town to-day
Looks down on Christmas homes that pray.

"It isn't far to Bethlehem Town!
It's anywhere that Christ comes down
And finds in people's friendly face
A welcome and abiding place.
The road to Bethlehem runs right through
The homes of folks like me and you."

107. ЯК ДАЛЕКО ДО ВИФЛИЄМУ?

— Як далéко до містéчка Вифлиéму?
— За горбáми Єрусалíму, там в долíну,
Та за грóбом Рафíла, з бíлим кúполом-верхóм,
Принáдною гробníцею Пречýстої Дíви.

До містéчка Вифлиéму недалéко.
Лиш чéрез порóшні дорóги унýз,
Повз кринíцю Мудрецíв, що і дóсі ще
Даé холодnáвий при дорóзі бриз;
Повз пастухíв, що на фléйтах грáють
І грóю чарóють пухnáстих овéць,
На пágорках змíї з папéру лítáють;
Ти скóро там бúдеш — містéчка слíдéць.

І тaк ми знахóдимо пástирíв пóле
І нýву, що Бúзові гárні плодí принеслá,
І мísце, де Ірода вíлла булá.
В нас ráдісний трépet: Марíя і Йосиф,
Опíкун і Máти, земníми були
Й Христú—Добротí всíй вихóву дали;
Та нýні в нас сýм, Вифлиéм бо нýні
Рíздвáні домý зневажá й молитвý.

До містéчка Вифлиéму недалéко!
Вонó всíди-всюди, де схóдить Христóс
І в дру́жнім обlíччí людéй на землí
Знахóдить сердéчний привít і житлó.
Шлях до Вафлиéму ведé крíзь домý
Такíх людей вíрних, як ось я і тý.

108. GLORY TO THEE MY HEAVENLY FATHER!

Glory to Thee my heavenly Father!
The sky and earth, the sun and stars,
The fishy waters, fragrant woods,
The chains of mountains, ample wealds...
They all are yours, they are your deeds.

O dear Supreme Almighty Power!
How wisely Thou maintain the stern
Of this embroidered pretty net
That never, newer falls astern.
Glory to Thee for this, my God!

Eternal Truth and Purity!
Thou put the man and whole mankind
Above the plants and monkeys' world,
And gave me dignifying mind,
So love for Thee can be unfurled.
Glory to Thee for this, my God!

Celestial Love and gracious Judge!
Thou gave me reason, conscience, heart
To let me know what's wrong what's right
To Thee and me in my life's chart.
Glory to Thee for this, my God!

Thou're Hope for faithful! Port for slaves!
Thou gave me prudence, vigor, vim
To love my nation, peoples, weak;
This has become my living hymn.
Glory to Thee for this, my God!

How grateful I'm to Thee, my God,
For all these gifts of Thyne to us,
Thy earthly creatures — daughters, sons.
To Thee, my God, glory and praise!
To Thee in heaven and on earth!

* This and the following Jaszcun's English poems are translations of his Ukrainian poems, published in his book of Ukrainian poems *Do svitla* (1988). (Translations by Wasyl Jaszcun).

108. ХВАЛА ТОБІ, НЕБЕСНИЙ ОТЧЕ!

Небесний Отче! Твóрче блáг прирóди:
Планéт, повíтря, неба, сónця, зíр,
Зелéних бóрів, пýшних нíв розлóгих,
Глибóких рýбних вóд, баgáтих гíр...

За твóри цí хвалá Тобí!

О мýлий Бóже! Всемогúча сýло!
Як свíтло Ти над свíтом цíх мерéж
Тримáєш стíйко сýл Твоíх перýла
І дéржиш всéсвít в рýсі мýдрих мéж!
За чýдо це хвалá Тобí!

Вíдвíчна Прáвdo! Свíту омофóре!
Ти понад всíм створíнням rýk Твоíх
Надáв менí вдумлívість архитвóру —
Любóв до Тéбе у жittí моíм.

За лásку цю хвалá Тобí!

Любóве чýста! Мýлостивий сýdde!
Ти рóзум, сérце й сóвість дав менí,
Щоб я візнавáв, що дóbre і що máрне
Тобí й дорóгам жит্যовýм моíм.

За цínnість цю хвалá Тобí!

Надíє вíрних! Прýстане невíльних!
Ти дáв менí розсúдок і снагу
Любýти нáрід мíй, людéй, безсýльних;
Цей шláх до мýру в дýшу вклáв мþю.

За цей маяк хвалá Тобí!

Як вдýчний я Тобí!, Велíкий Бóже,
За скárbi цí для násc людéй —
Твоíх створíнь, Твоíх дítéй!
Хвалá на нéбí й на землí!
Хвалá і слáva
Бóже мíй!

109. GOD'S TRUTH CANNOT BE DEFEATED BY EVIL

God's Truth cannot be defeated by evil
As sun cannot be defeated by clouds;
The light of the Truth can only be darkened
By sly evil phantoms, their vile, paltry clouts.

The Source of the truth can never be dried
By evil's gusty unscrupulous blows
If strong stream of love for the Almighty's truth
In your heart unceasingly flows.

Only the Truth can break cynic derides
If for Its sake sacrifices are made.
Let's work for the Truth, believe evil with fall,
Don't let evil forces destroy our faith.

110. PANTA REI

The day lies down, takes nightly rest,
The night turns into day,
Tornado passes, storm calms down,
The spring takes snow away.
The gracious earth drinks furious flood,
The blissful rain cures drought,
The meteor in sky gets lost,
Now's hope, belief, now doubt.
The sun of joy removes grief's cloud,
The love melts hatred's ice,
Today your heart and gen'rous deeds
Replace your passing vice.
In time all things do somehow change,
Some more, some less, some die,
Except for Him, Eternal God, —
He is beyond the time;
He gave it life, put nature's laws
In their mysterious rhyme.

109. БОЖОЇ ПРАВДИ ЗЛОМ НЕ ПОБОРЕШ

Божої Правди злом не побореш,
Як сónця не збóре вал хмáр;
Красу Її лíш затемнáють
Міráжі лукáвих примáр.

Кринíці ж Її не завáлять
Порýви непráвди жагý,
Як пли́стимуть в сérці ручáї
До чистої Прáвди рíкý.

Лиш Прáвда цинíзми зламáє,
Як жéртвами Прáвда ростé.
Держíм Її прáпор висóко,
Хай дíл наших áд не зметé!

110. ПАНТА РЕЇ

Минáє дéнь, минáє нíч,
Йдуть спáти сónяшні промíння,
Минáють бúрі й вíтровíння,
Земля сníгí скидае з плíч.

Прохóдить пóвінь, гурагáн,
Вмирáють в сфéri метеóри,
Мінáє вíд свíй людське гóре,
Втрачае лютý своó вулькáн.

Сьогóдні — ráдість, зáвтра — сúм,
Надíю й вíру лóмить сýмнíв,
В любóві тóне гнíву стрúмінь,
Вперéд — хвалá, за нéю — глúм.

Усé iдé, летíть, минáє;
Усé велике і малé,
Усé — і дóбре і лихé.

Лиш Вíн, Святýй, не проминáє.
Його не ткнé часу рíзéць;
Вíн пóза нýм, його Творéць.

111. THE BEAUTY

I see the beauty in the poem of sun,
In spring-tide mornings on the noiseless site,
In bright star jewels on the dark-blue sky,
In the silver moon at a peaceful night.

I see the beauty on a calm blue sea
With shiny ribbons on its curly waves,
In green and smiling woods, and fields, and hills
In distant evening gold-framed sunny rays.

I am allured by silky myrtle weaves,
By bright-colored roses and wheat-field's trills,
By golden, red and yellow autumn leaves.

The beauty's pictured in the deeds of man
Who keeps God's spirit in his heart and van,
And asks the people: "Come and share my wealth, —
O come, and share my spirit's modest health!"

I see the beauty in the artist's art, —
His charming work enchants my eyes and heart.

But only *They* earned dearest beauty palms —
Saint Virgin Mary, Jesus Christ,
And little Child in Mary's arms.

112. WHEN YOU LOVE THE NATURE

When you love the nature in its multiclothes —
In green, and in yellow, and in white with snow;
When you care for creatures domestic and wild,
And birds in the orchard, in woods or in grove;
When you love the people — black, yellow and red —
But white in their conscience, their heart and their mind, —
You're closer to God than your neighbor rich, white,
Who keeps his heart black and his mind narrow, blind.

111. КРАСА

Красу я бáчу в сóняшній поéмі
Веснáних рánків мýрного часу,
У пéрлах зíр на темносýнім нéбі,
У срíблі місяця у нíч вabný.

Красою дíшуть тíхе сýнє мóре
З бліскúчими стрíчками на чолí,
Усміхнені лісíй, поля і гори
В вечíрній злотосмýжній далині.

Красою мánить шóвк рясної мýрти,
Чарує зíр ясний трóянди цвít,
Хвилýсті нýви, осінь злóтом вкryта,
В обнýттях сónця боголюбний свíт.

Красá малюється в дíлáх людíни,
Що в сérцí Бóгу збудовáла хрáм,
Запróшує до ньóго всíх в гостýну,
А пéклу кáже: гéть, тобí не дám!

Красу я бáчу в образах багáтих,
Вонá в святíх іконах-образáх.
Красá ж красот — Христóс і Бóжа Máти,
Святá, з малýм Icýсом на рукáх.

112. ХТО ЛЮБИТЬ ПРИРОДУ

Хто любить прирóду в її рíзних шáтах —
В зелéній і жóvtíй, і бíлій — в сníгú;
Хто любить тварíни домáшні і дíкі
І цárство перnáте в садý і лíсý;
Хто любить людéй ríznobárvnoї шkíri,
Ta бíлих у сérцí, в душí і в думkáh, —
Той бlíжчий до Бóга, níж бíлий багáч
З душéю мов сáжа, умом слíпíй дбáч.

113. ROOTS

I see a tree in spring green clothes,
It hosts bright sunny rays,
Allures my eyes, brings joy to heart,
It spreads its blissful shades.

Though stormy winds sometimes attack
The tree in summer days,
Bend down its head and arms and legs, —
It fights and firmly stays.

In fall, its head and face turn old,
The fallen leaves decay
And merge with earth to nourish roots
That tree alive would stay.

Depressed, it sadly looks around
With snow shroud on its head,
Yet roots give juicy food to it,
Keep it from getting dead.

The seasons change, so does the tree,
Yet roots hold life and strength.
As long as roots are live and strong
The life of tree won't end.

The tree of many nation's boughs
May change its shape and style, —
When nation's roots get food from God
That nation's tree won't die.

113. КОРІННЯ

Убралося дέрево в зéлень веснáну,
Гостить на галúзочках сóнце яркé
І тінь тепловíйно-ваблíву, примáнну
Кладé на осяне поле своé.

І в лítі жаркому пишається стáтно.
Хоч в гóлову часом б'є хвíля вітрíв,
Вонó в них міцніє, гартується влáдно,
Дармá що втрачáє багáто листкíв.

Та згóдом жовтíє, листкí опадають,
Гниють біля нього, йдуть в зéмлю силкóм,
Свíй кóлір брунатníй на чорний міняють,
Вмиráють. Корінню ж в землí дають кóрм.

Понúристе, гóле стоїть сумовýто,
Накрýлося сáваном сніжним зимí;
Снагú ж із коріння берé соковýту,
Щоб знóв одяgnутись у зéлень веснý.

Міняється пори і дéрева вýди,
Та сýла йогó у корінні живé.
Як дóвго коріння йогó буде жýти,
Йомý хуртовýна життý не уб'є.

У вíчности мóрі мінають епóхи,
Відновлює нáрід ланцюг поколінь.
Бурáни ворóжі, несýті молóхи
Так чáсто зривають плодý іх квітінь.

І гóлос коріння іх прósить і мóлить:
Кормíть мене, дíти, у хóдах негóд.
Кормíть мене в Бóзі у щáстí і гóрі, —
Як дóвго живý я, жить бýде нарóд.

114. HYMN

On the Millennium of Rus'-Ukraine Christianity

Glory to Thee, Almighty God,
For sunny rays of Christian creed.
They shone with blessings in Ukraine,
They brought her joy and blissful meed.

Their precious treasure of the soul,
The strength and beauty, fame and grace,
Were loudly spread throughout the world,
The peace and efforts were their base.

O dear Ukraine! Majestic land!
A thousand years already passed...
Your foe had robbed your mind and wealth
And gave you evil, o alas!

But Christian spirit glows in you,
The Trident beams with fiery hope!
The Moloch will not root them out, —
No force, no hell will make them doped!

115. THE SUN AND THE CLOUDS

To my granddaughters Diana and Christa

Your charming smile and radiant eyes
Can gild my cloud and melt my ice.
They moved fine feelings in my heart
And touch my mind's poetic part.

When you grow up and learn the world,
Where sun-rays smile and clouds are sad, —
Don't let the clouds get you in wrap
When you perceive that sun is happed.

The clouds will move and pass away,
And golden sun will always stay.
It will unveil its shiny face
And give the world its smiling rays.

Love God. He'll shed His grace on you.
Love Mom and Dad as they love you.
Respect the people's rights and race, —
Your heart will glow with sunny rays.

114. СЛАВЕНЬ

Гисячоліттю християнства України

Хвалá Тобі, Велíкий Бóже,
За сónце вíри у Христá.
Вонó засяло в Україні
Промінням рáдости й добра.

Його плодючі скárби дúху,
Могута, слáва, чéсть, красá,
Лунáли по ширóкім свíті,
Творíв іх мýр і боротьба.

Велíчна мати Украíно!
Рокíв вже тýсяча мина;
Твої багáтства вóрог лютий
Загáрбав, лíхом замінýв.

Та дúх Христá у наc палáє,
Тризúб вогнéм надій сíя!
Іх з сéрця наm не вýрве Мóлох —
Насильство й áда ворождá!

115. СОНЦЕ І ХМАРИ

Моїм внучкам Діяні i Христi

Ваш ýсмíх чарíвний і óči променýстí
Золóтять в мéне хмáри, тóплять лíд,
Вливáють в сéрце стрýм погóди кольорýстий,
Торкáють ýм, пíдносять мýзи плodoхíд.

Колí в потóці лíт збагнéте книгу свíту,
Де сónця ýсмíх вáбить, а хмáри гníтáть,
Не дáйте хмáрам смýтку вáми володíти,
Як з óка щéзне сónця свíтла благодáть.

Хмарýстий вáл не стáлий, він прийде і минé,
А сónце зáвжди бýде золотé.
З-за хмáр вонó приплýне знóбу благодíйне,
Дасть свíту ráдість промінним лицéм.

Любíть Всеvíшнього! Він лáски нам зсилаe.
Любíть батькíв своíх, як люблíять вас вонí.
Шанúйте бlíжнíх páсу, вíру і звичáї, —
В вас сónце бýде в сéрці, не хмární бинтý.

116. PREDESTINATION

(Dialogue)

He — I strongly believe in predestination.
God set for me destiny in advance.

He laid in advance my whole path of life,
He set on it firmly and fully my strides,
My starts, and my actions, and thoughts,
My feelings, my crosses, forethoughts.

I — I strongly believe in God's integration.
He gave me free will, gives help in my grind,
He gave my will guardian — my conscience and mind.
With them I set always the paths of my life
Quite freely, but always in Almighty's light.

He — God saw my conception before time was born.

He saw, and He knew, and He fixed long ago

My moments of joy, and my spiriting bloom,
My pains and afflictions, my pressure of gloom.

He sees and He knows when and where shall I die,
He knows whom I'll blame and whom I'll glorify.

All this God predestined for me in advance,
So for doing my own way I don't have chance.

I — He saw and He sees what will happen ahead:
Your thoughts with their seats in your head,
Your conscience and sense in your heart,
And your will which approves or denies action's chart.

He sees and He knows but He doesn't compel
Your will to rise up to the Light
Or to fall into depth of the Night.

Your will has its life in your freedom,
It can lead your life's path to the hell
Or to the joy in the heavenly kingdom.

He — Then it'd be better not to have the freedom
And let our God make decisions for us.

I — Then we would become just strange automatons,
Unmerited monkeys that can not discuss.
Our will and deeds would have no probation, —
And only they let God make our destination.

116. ПРЕДЕСТИНАЦІЯ (Діялог)

Він — Я вірю в призначення.

Бог наперед мою доля рішів.

Поклав наперед мені шлях життєвий,

Зв'язав із ним міцно й суцільно

Всі кроки мої, всі дії, думкі,

Усі почування, хресті й гаразді.

Я — Я теж вірю в Бóга.

Він волью свободну мені дарувáв,

Дав їй сторожу — мій рóзум і сóвість,

Що нýми мерéжу стежíни життя

Свобідно, та з вóлею Бóга-Творця.

Він — Бог бáчив відвічно зачаття моé.

Він бáчив і зна́в, і рішів наперед

Мої кожnochásni хвилини утіх

І болі, страждання, тиск смутків моїх.

Він бáчить, Він зна́є, коли я помрý.

Усе це давнó Він рішів-призначайв

Для мéне — створіння свого.

Я — Він бáчив і бáчитъ усé наперед:

Думкі що іх рóзум твій твóрить,

Твої почування і сóвість твою,

І волью твою, що цим маякám

Дає свою згіду й незгіду мирську.

Та Він не зневілює волью твóю

Здіймáтися вгóру, то вниз, —

В свободі твоїй твоя воля живé,

Вонá до "призначень" ведé й заведé.

Він — То кра́ще булó б нам свободи не ма́ти

І волью рішáти віддати Творцю.

Я — Тоді б ми змінілись в хисткі автомáти

З неврónами мáвпи без влásних заслúг.

Пропáв би шлях волі й скарбниця багáта, —

Вонí ж нам призначення Бóга дао́ть.

117. GOD'S LOVE

(Dialogue)

He — God is our Father. He loves all His children:
Those who pray to Him and follow His will,
And those whom God's commandments do not thrill.
So, whatever my thoughts and deeds might be
God's love will never be taken from me.

I — God is our Father and loves all His children.
He grants us all the sun, the moon, the stars, the sky;
His eyes embrace us all, both good and bad,
He loves all those who smile and cry,
He loves all those who're happy and sad,
He loves all people, it's true, and you're right.
But love of God has His own just plan —
The other man gets two, still other just one.
He — You make me think God is unjust.
For some has bread, for some just crust.
I — This truth has measure and its size:
The water in the creek has always *two banks*, —
The love of God for you and me
On our bank depends as well.

118. ONE CAN'T BLAME GOD

One can't blame God for deadly gulfs,
and precipice, and filth, and mud,
in which men's heads are tumbling down
and leave to us and foreign eyes
their noseless, eyeless, mournful skulls.
It's not good God who chooses road
where man finds tragic episode.
It is man's mind and his free will, —
They lead him there and sadly kill.

117. БОЖА ЛЮБОВ

(Діялог)

Він — Бог — Ба́тько наш, Отéць. Він любить всіх дітей:

І тих, що моляться, Його законам слу́жать,

І тих, що в білих дніях і в тёмні ноче́й

За дзвіном цих законів у житті не тужать.

Тож, що б я не робив, не думав і не мовив,

Не втрачу я ніколи Бóжої любові.

Я — Бог — Ба́тько наш, Він любить нас, своїх дітей.

Усім дає повітря, сонце, місяць, зорі;

І добре й злі в зіркім крузі Його очей;

Він любить тих, що в чистій радості і горі,

Він любить всіх, усіх. Це правда святоблива.

Та ця любов Його — промінна в різних видах:

Цьому талантів п'ять, отому — дві,

Тamtому лиши один дає Його рукá.

Він — Чи значить це, що Бóг — Отéць несправедливий?

Цих любить більш, тих менш, тамтих же — зовсім ні?

Я — Ця істина сумісна в розмірах своїх:

Водá пливé в ріці, що має берегі.

Любов Отця небесного — не різновид стихії, —

Вона залежить теж від нас,

Від наших відзивів, співдій.

118. НЕ БОГ ВИНУВАТИЙ

Не Бóг винуватий

За смéртні провалля,

багніща, яруги й яри,

що в них лятають голови

людського рóду,

лишаючи світові —

нам і чужим —

безносі й безокі,

сухі, подірявлені

вкрай черепі.

Не Він вибирає людяні дороги,

стежкі і стежіни

до смéртних канав.

До них веде рóзум і воля свободна,

що їх Він людяні

і добре своїм дáв.

119. THE IDEAL

To live, my Lord, along Thy line,
To love my neighbour like myself,
And surely more than crown of mine;
To raise my love in my sound soul
To such a warmth that it would change
The evil's ice to aureole, —
That's honest, noble, lofty love.
But love for enemies, GULags...
Great fear embraces heart of mine
When I do hear these words of Thine.
To love tormentors, devil's friends
Who crucify the moms and dads?
To love the sadists who pull out
Ancestral treasures from their heart?
To love the ruthless who use hell
To make my people infidel?
My love for them? Such chime for crime?
It's very, very hard, my Lord,
To love the tyrant's heart and sword,
The sadist's hatred, malice, spite
Who finds in torture great delight.
But Thy demand is sacred road:
Should it become all people's light,
There would be no oppression, fight,
The hypocrites would disappear;
No enemies, no wars, no fear.
There would be peace at homes and berths,
There would be peace and love on earth.

119. ІДЕАЛ

Ітý шляхом Твогó закónу
Любýти ближнього свогó
Сильніше, нíж свою корóну,
Плекáть в душі такé теплó —
Щоб в нíм тонúло льóду зло —
Це щýра, сóняшна любóв.
Ітý ж Твоím шляхом любóви
Й любýть ГУЛáги ворогíв...
О, мýлий Хрýсте! Стрáх, тривóгу
Менí навóдить дзвін цих слíв...
Любýти тýх, що розпinaють
Моїх батькíв і матерíв?
Любýти тýх, що витягáють
Спадкóві скárbi з їх душí?
Любýти тýх, що пéкла дúхом
Нарíзують тавró рабá
На чóлах зráнених у мýках
Моїх братíв? Такá цíна?
Ох, вáжко-вáжко, мýлий Хрýсте,
Любýть тирáнів дúшу й méч,
Ненáвисть, злóбу й гníв садýста,
Що з мýк людýни рóбить скéч.
Та Твíй закón — святá дорóга:
Іщéз би гнít i фарисéй,
Якбý Твíй, Хрýсте, клíч любóви
Став свítлом дíй усíх людéй.
Цей свít не знáв би супостáтів,
Кривáвих вíйн i їх богíв,
I бýв би мýр у кóжнíй хáті, —
Любóв i мýр на всíй землí.

120. GIFTS

Glory to God in the heavens,
Glory to Him for His light from above.
Glory to God for His gracious gifts —
For faith, and hope, and love.

We need the gift of faith to trust
And follow holy words of God;
It is a gift to man on earth
Which makes him never be unjust.

God's vital gift to us is hope.
It gives us strength in our life,
In times of grief and tribulation
It is the anchor and salvation.

The dearest gift from God is love.
It brings us close to one another
And makes us feel and understand
That we should graciously give back
Our love to Him, as He demands.

As fish deprived of water dies,
As body dies when it's deprived
Of water, food and air,
So also human spirit dies
When faith, and hope, and love are dead.

Thank you, dear Father, for your gifts,
For faith, and hope, and love, —
These shiny torchlights in my life.

120. ДАРИ

Хвалá Всеvішньому на небесáх!

Хвалá на небі й на землі!

Хвалá за дари Його нам —

За вíру, надію й любобóв нам усім.

Вíра потрібна, щоб мати довír'я,
Приймáти за прáвду свящеñні словá;
Вонá — скарб людíни вагóмої мíри,
Вонá — сила дúха від Бóга Творцá.

Надія — дар дрúгий від Бóга Отцá.

Вонá пíдкрíплáє нам сíлу в життí.

В хвилíнах тривóги, нещáстя і смýтку

Надія — наш ýкір спасéння на нáшій путí.

Любобóв — дар найкráщий від Бога Отцá.

Він дáний на té, щоб ми близжníх любили

І якнайкráще йогó віddавáли

За всé, що Всеvішníй нам щéдро давáv

І іх уживáння нам благословляv.

Рýбí потрібна водá до життý.

Без хлíба, водí i повítrя людíна вмиrá.

Без вíри, надії й любобóви

Людíни дух в'ýне, в окóви впадá.

Моý щира вдýчність Тобí, Отче мíй,

За вíру, надію й любобóв, —

Оцéй моїх чýнів і mríj svítlofórm.

121. FOOTPRINTS

One night a man had a dream.
He dreamed he was walking
along the beach with the Lord.
Along the sky flashed scenes
from his life. For each scene
he noticed two sets of footprints
in the sand; one belonged to him,
and the other to the Lord.
When the last scene of his life
flashed before him, he looked back
at the footprints in the sand.
He noticed that many times
along the path of his life
there was only one set of footprints.
He also noticed that it happened
at the very lowest and saddest times
in his life. This really bothered him
and he questioned the Lord about it.
"Lord, you said that once I decided
to follow you, you'd walk with me
all the way. But I have noticed
that during the most troublesome
times in my life, there is only
one set of footprints. I don't
understand why when I needed you
most you would leave me."
The Lord replied, "My precious,
precious child. I love you
and I would never leave you.
During your times of trial
and suffering, when you see
only one set of footprints,
it was then that I carried you."

121. СЛІДИ

Йому́ раз присні́лася ді́вна карти́на.
Ішо́в він з Христо́м по пісчанім шляху́.
По небі пливлі пережйті карти́ні
З двома́ іх рядами слідів на піску́;
Одін був йогó, а той дру́гий — Христá.
Остáння карти́на житт́я пропливла,
І він оберну́вся, поглянув наза́д
На бе́зліч слідів на житт́евім шляху...
І з ді́ва не вийшов — на нім він помітив
Бага́то-бага́то разів
Одін лише р́д цих слідів.
Помітив він тéж, що цé було в ча́с
Йогó найприкríших годін у житті.
Обнáтий непévnістю, в дíві повýслий,
Питає він Гóспода свого, Христá:
"Ісýсе, Спасýтелью, Тý сказав твéрдо —
Як я пíду вслíд за Тобóю в житті,
То Тý будеш зáвжди зо мною ітý.
Ta я у житті лиши одін ряд слідів
Помітив не рáз, і не двá,
А дуже ба́го разів.
І цé, бач, тодí, як у мéне булá
Найбíльш небезпéчна грозá і бідá.
Чому́ Ти, Исýсе, менé залиша́в
В той ча́с, коли смýток на мéне спадáв,
Коли́ я найбíльше терпíв і стражда́в?"
"Мíй бráте, слухáний і вíрний менí, —
Ісýс відповів милосéрдно йому́, —
Тебé я люблю, і з тобóю я йшо́в,
З тобóю я зáвжди ітýму в житті.
Під ча́с твоїх дóсвідів, жúrb і терпíнь,
Що в сéрці твоїм клали тéмний навíс,
Ти ба́чив одін лише р́д цих слідів, —
Булó це тодí, коли я тебе нíс".

Index by authors

- Addison, Joseph: 9, 10, 11, 12
Bradstreet, Anne: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Bryant, William Cullen: 16
Cary, Poebe: 53
Channing, William Ellery: 54, 55, 56
Cranch, Christopher Pearse: 17
Doane, George Washington: 14
Emerson, Ralph Waldo: 26, 27, 28,
    29, 30, 31
Ford, Mary A.: 71
Gabriel, Charles H.: 102
Harbaugh, Henry: 57
Holland, Josiah Gilbert: 18, 19
Holmes, Oliver Wendell: 49, 50, 51,
    52
Hopkins, Gerard Manley: 72, 73
Howe, Julia Ward: 62
Jaszczun, Wasyl: 108, 109, 110, 111,
    112, 113, 114, 115, 116, 117, 118,
    119, 120
Kipling, Rudyard: 104
Lanier, Sidney: 21
Laquinta, Diana R.: 120

Longfellow, Hendry Wadsworth: 22,
    23, 24, 25
Lowell, James Russell: 59, 60, 61
Markham, Edwin: 98, 99, 100, 101
Miller, Madeleine Sweeny: 107
Mitchell, S. Weir: 69, 70
Poe, Edgar Allan: 47
Pope, Alexander: 13
Robinson, Edwin Arlington: 105, 106
Romaine, Harry: 103
Rossetti, Christina Georgina: 15
Sigourney, Lydia Howard: 20
Tabb, John Banister: 74, 75, 76, 77,
    78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86,
    87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95,
    96, 97
Taylor, Edward: 8
Unknown: 48, 58, 121
Whitney, Anna Temple: 63
Whittier, John Greenleaf: 32, 33, 34,
    35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43,
    44, 45, 46
Wilcox, Ella Wheeler: 64, 65, 66, 67,
    68

About the Author of this Anthology

Wasyl Jaszcun, Professor Emeritus in the University of Pittsburgh, was born on January 24, 1915, in Western Ukraine. He graduated from the Polish gymnasium in Brody in 1933, the Greek-Catholic Academy in Lviv in 1938, and the Karl-Franz University in Graz, Austria, in 1948 where he received his Ph.D. in Slavic Philology. He taught Slavic languages and literatures at the University of Pennsylvania, State University of Iowa, and the University of Pittsburgh. He is the main coauthor of two language manuals for undergraduate students, six linguistic monographs and numerous articles and book reviews in his field published in professional journals such as *Dzvony*, *Vyzvolnyj Shlakh*, *Slavic and East European Journal*, and in *Collected Volumes* of The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S.A., The Ukrainian Free Academy of Sciences in Canada, The Ukrainian Free University in West Germany, The Ukrainian Catholic University in Rome, The Shevchenko Scientific Society in the U.S.A. and some articles in Press. He has a great command of Ukrainian, Russian, and Polish, a good command of English and German, has a good knowledge of Belorussian, Latin, and Old Church Slavonic, and a reading knowledge of Czech, Slovak, Serbo-Croatian and Bulgarian.

Jaszcun also is the author of three books of Ukrainian poems: *Djisne i mriyne* (The Real and the Dreams), *Z nyv i dorih žyttia* (From the Fields and Paths of Life), and *Do svitla* (To the Light). The second of these books includes also his translation of some poems of British, American, German, Polish, Russian and Belorussian classics. Some of his poems have been included in *The World of Poetry Anthology* (1991) and in *Our World's Most Treasured Poems* (1991), both published by The World of Poetry Press. At the Sixth Annual Convention of Poets in Las Vegas he was awarded as a "Golden Poet of 1990", and in 1992 The Ukrainian Mohylian-Mazepian Academy of Sciences in the Free World honoured him as a "Poet Laureate." He is member of The Shevchenko Scientific Society, The Ukrainian Writers Association in Exile, and American Professional Societies.

He is listed in: *International Who's Who in Education*, *Directory of American Scholars*, *Who's Who in the East* and *Ukrainians in North America*.

Про автора цієї АНТОЛОГІЇ

Василь Ящун — професор емерит Пітсбурзького університету, філолог, педагог, поет, перекладач. Народжений 24 січня 1915 р. в с. Шнирів, повіт Броди, обл. Львівська, Україна. Набув середню освіту в гімназії в Бродах (1925-1933), покінчив філософічно-богословські студії в Греко-Католицькій Богословській Академії у Львові (1938) і славістичні студії в університеті ім. Карла Франца в Грацу, Австрія, де отримав науковий ступінь доктора філософії (галузь: славістична філологія) в 1948 р. Був професором славістичної філології в Пенсильванському, Стейтовому Айовському і Пітсбурзькому університетах. Він керівний співавтор двох університетських посібників, автор шістьох мовознавчих монографій, численних наукових розвідок і есеїв українською, англійською і німецькою мовами, публікованих і Збірниках УВАН (ЗСА), УВАН (Канада) ЗНТШ, УВУ, УКУ, і в *Дзвонах*, *Визвольному шляху*, *Америці*, *Свободі*, *Шляху*, *Українському слові* (Париж) і в *Самостійній Україні* та автор багатьох рецензій на мово-знавчі книжки в американському журналі *Slavic and East European Journal*.

Ящун також автор трьох збірок поезій: *Дійсне і мрійне*, 1981, З нив і доріг життя, 1986 (включно з перекладами деяких поезій американських, британських, німецьких, польських, російських і білоруських класиків) і *До світла*, 1988. На Всеамериканському конкурсі поезії в 1990 році відзначений як "Golden Poet of 1990"; відзначений також почесною грамотою Української Могилянсько-Мазепинської Академії як "Поет лавреат 1992 року". Його поезії поміщені в *The World of Poetry Anthology* (1991) і в *Our World's Most Treasured Poems* (1991) у видавництві *The World of Poetry Press*, і їх поміщувано в різних журналах і часописах.

Ящун є дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка, членом американських професійних товариств і членом Об'єднання українських письменників "СЛОВО". Володіє мовами англійською, німецькою, польською, російською, знає добре латину, староцерковнослов'янську і білоруську мови і читає тексти чеські, словацькі, сербсько-хорватські і болгарські.

Він поміщений в *International Who's Who in Education, Directory of American Scholars, Who's Who in the East* і в *Ukrainians in North America*.

ERRATA — ПОМІЧЕНІ ДРУКАРСЬКІ ПОМИЛКИ
стор. рядок надруковано має бути

18	11 з гори	Strange	Strange
29	10 "	"спосибі"	"спасибі"
103	8 знизу	не	на
125	1 з гори	мув	чув
"	2 знизу	впіває	співає
127	10 "	вовадел	ковадел
159	вірш 87,		
	8 з гори	1	й
163	9 "	и	и
191	14 "	збудовала	збудувала

